

ÅRSRAPPORT 2017

BERETNING & REGNSKAB

Hovedaktivitet

Merkur Andelskasse driver bankvirksomhed ud fra den grundopfattelse, at verden er en sammenhængende helhed. Hvert menneske har en værdi i sig selv, har potentiale for i frihed at kunne udvikle sine evner og har mulighed for at tage ansvar for vores samfund og for vores fælles livsgrundlag.

MERKURS SAMFUNDSIDEALER OMFATTER SOM DET VÆSENTLIGSTE:

- En kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervsmæssige og politiske særinteresser. Det er afgørende for, at det enkelte individ kan opnå de bedste betingelser for at udvikle sine evner.

Vi finansierer frie grundskoler, efterskoler og højskoler, kunstnere, instrumenter, spillesteder, biografer, teatre og andre kulturinstitutioner, seriøse alternative behandlere og medicin, plejetilbud og meget mere.

- Et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Vi finansierer vedvarende energi, økologisk og biodynamisk jordbrug og fødevarerproduktion, virksomheder baseret på cirkulær økonomi og genbrug, deleøkonomi, økologisk byggeri, miljøteknologi, service- og konsulentvirksomheder med bæredygtigt sigte og meget mere.

- En demokratisk retsstat, der sikrer ligestilling blandt borgerne, og som definerer rammerne for de to andre områder. Retsstaten må bl.a. sørge for ordentlige medarbejderforhold og værdige forhold for samfundets svage borgere, således at alle har mulighed for at bidrage til helheden ud fra egne præmisser.

Vi finansierer socialøkonomiske virksomheder, bo- og opholdssteder, samt institutioner og arbejdspladser for borgere med særlige behov m.m. Vi finansierer fællesskaber og selvejende institutioner, hvor borgere selv har defineret rammerne for at bo, arbejde eller eje virksomhed.

Udgives af
Merkur Andelskasse
www.merkur.dk

Redaktion
Ann Hybertz Frandsen
(ansvarshavende)
ahf@merkur.dk

Layout
Tobias Frost
www.studiofrost.dk

Oplag

400

Tryk
KLS PurePrint A/S

Forsidebilleder

På Skovbo Efterskole arbejder eleverne ikke kun med boglige fag, men også med motion, musik og anden kreativitet. Skovbo Efterskole er kunde i Merkur. Foto: twometerdesign.dk

PurePrint® by KLS
Produceret 100% bionedbrydeligt af KLS PurePrint A/S

C2C™
Cradle to Cradle-mærket garanterer fuld bæredygtighed og bionedbrydelighed af både papir og trykfarve.

FSC®
FSC-mærket sikrer naturen og de sociale forhold i de skove træet kommer fra.

CO₂
Tryksagen er CO₂-neutral. KLS PurePrint A/S får strøm fra vindmøller og leverer i el-lastvogne.

SVANEMÆRKET
DKs officielle miljømærke. Krav til hele produktets livscyklus fra råvarer, produktion, brug, bortskaffelse og recirkulering.

Indholdsfortegnelse

02 Hovedaktivitet

Merkurs forretning bygger på samfundsidealer

04 Merkur i 2017

Et udfordrende år for Merkur. Organisationsændring rustet os til fremtiden

08 Merkurs forretning

10 Tendenser omkring os

Om bl.a. Trumps første år, flygtninge og cirkulær økonomi

14 Økonomi og organisation

Ændret praksis for nedskrivninger, flere andelshavere og organisationsændring

24 Forventninger og strategier

Strategier frem mod 2019 og forventninger til 2018

26 Merkur og vores kunder

Merkur skaber merværdi for samfundet gennem ind- og udlån

44 Internationalt samarbejde

Internationale netværk og samarbejde med andre værdibaserede banker

46 Pension og investering

Investering og pension som giver mere end afkast

50 Merkur Fonden

Gaver der giver stor mening

52 Lovpligtige oplysninger

56 Grønt regnskab

Ressourceforbrug, miljøbelastning og miljøtiltag

60 Socialt regnskab

Merkur som arbejdsplads og Merkurs bidrag til samfundet

64 Ledelsespåtegning

65 Den uafhængige revisors revisionspåtegning

69 Regnskab

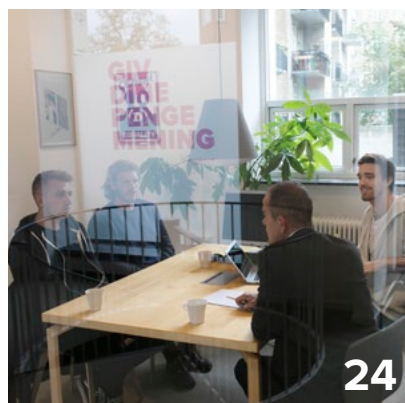
75 Noter

98 Mennesker i Merkur

04

11

24

26

46

Merkur i 2017

2017 blev et udfordrende år for Merkur, hvilket sætter sit præg på årets resultat. Men stor tilgang af nye andelshavere og en organisationsændring rustet os til fremtiden.

Resultatet for 2017 blev et underskud på 19 mio. kr., hvilket er meget utilfredsstillende, ikke mindst sammenholdt med sidste års resultat, et overskud på 20,2 mio. kr.

Som resultatet med al tydelighed viser, har vindene på mange måder ikke blæst Merkurs vej i 2017. Vi havde i første halvår besøg af Finanstilsynet i forbindelse med en ordinær inspektion. Tilsynet fandt det nødvendigt at udtrykke kritik på en række punkter, som vi efterfølgende har rettet op på. Tilsynsbesøget medførte også en mernedskrivning på 26 mio. kr., bl.a. på grund af en skærpet praksis for ejendomsvurderinger, hvilket er en væsentlig faktor for årets resultat.

Merkur har oplevet en stor tilstrømning af nye og gode kunder de seneste år, og det går mange af vores kunder godt, såvel privat- som erhvervs-kunder. Begge dele er noget vi glæder os over, men det har haft en pris i form af stor vækst i forhold til organisering af ressourcerne og muligheden for indtjening. På denne baggrund gennemførte vi i efteråret 2017 en større organisationsændring, som skal sikre et større kundefokus, effektivisere arbejds-gange og på sigt gøre Merkur mere rentabel. Som en del af organisationsændringen har vi lukket vores afdeling i Odense ved årets udgang. På kort sigt belaster

organisationsændringen 2017-regnskab med ca. 5 mio. kr.

Kunderne betroede Merkur 542 mio. kr. i nye midler i 2017, heraf 390 mio. kr. som forøget indlån og 152 mio. kr. som en forøgelse af kundernes investeringsporteføljer. Udlånet voksede med 76 mio. kr. som følge af en bevidst tilpasset lavere udlånsvækst.

Både kunder og ikke mindst andelshavere har vist Merkur stor tillid i 2017 på trods af ikke lutter positive meldinger. Det er vi glade for, og det giver et godt grundlag for det kommende år.

BASISINDTJENING

Rentemarginalerne er under pres pga. øget konkurrence og det lave renteniveau, hvorfor vi oplevede et mindre fald i renteindtægterne på 2,0 mio. kr. i 2017. Derfor er det glædeligt, at vi har øget vores indtægter fra andre forretningsområder såsom realkreditformidling, investering, pension og serviceydelser. I alt er gebyr- og provisionsindtægterne steget med 7,2 mio. kr. Vi kan dække alle normale behov for bankydelser, og det giver os gode muligheder for at øge forretningsomfanget med såvel eksisterende som nye kunder.

Omkostningerne steg med 17,5% i 2017 til 111,3 mio. kr. Personaleomkostningerne udgør ca. 65 mio. kr. af Merkurs samlede omkostninger, en stigning

i 2017 på 15,9%. Den i øvrigt største omkostningsstigning skyldes udgifter til IT. Omkostningsudviklingen er uholdbar, og i forbindelse med organisationsændringen er der igangsat en række effektiviserings- og digitaliseringstiltag, som skal dæmme op for denne negative trend.

KURSREGULERINGER

Andelskassens obligationsbeholdning gav i 2017 en negativ kursregulering på 4,2 mio. kr., mod en positiv kursregulering på obligationer på 6,8 mio. kr. sidste år.

Dertil kommer, at afledte effekter af de nye NEP-kapitalkrav har ført til, at Merkurs datacentral BEC har besluttet at nedskrive udviklingsaktiver for et større beløb, hvilket giver os en negativ regulering på næsten 6 mio. kr. Andre kapitalandele har bidraget positivt, hvorfor de samlede kursreguleringer for 2017 blev en udgift på 5,6 mio. kr.

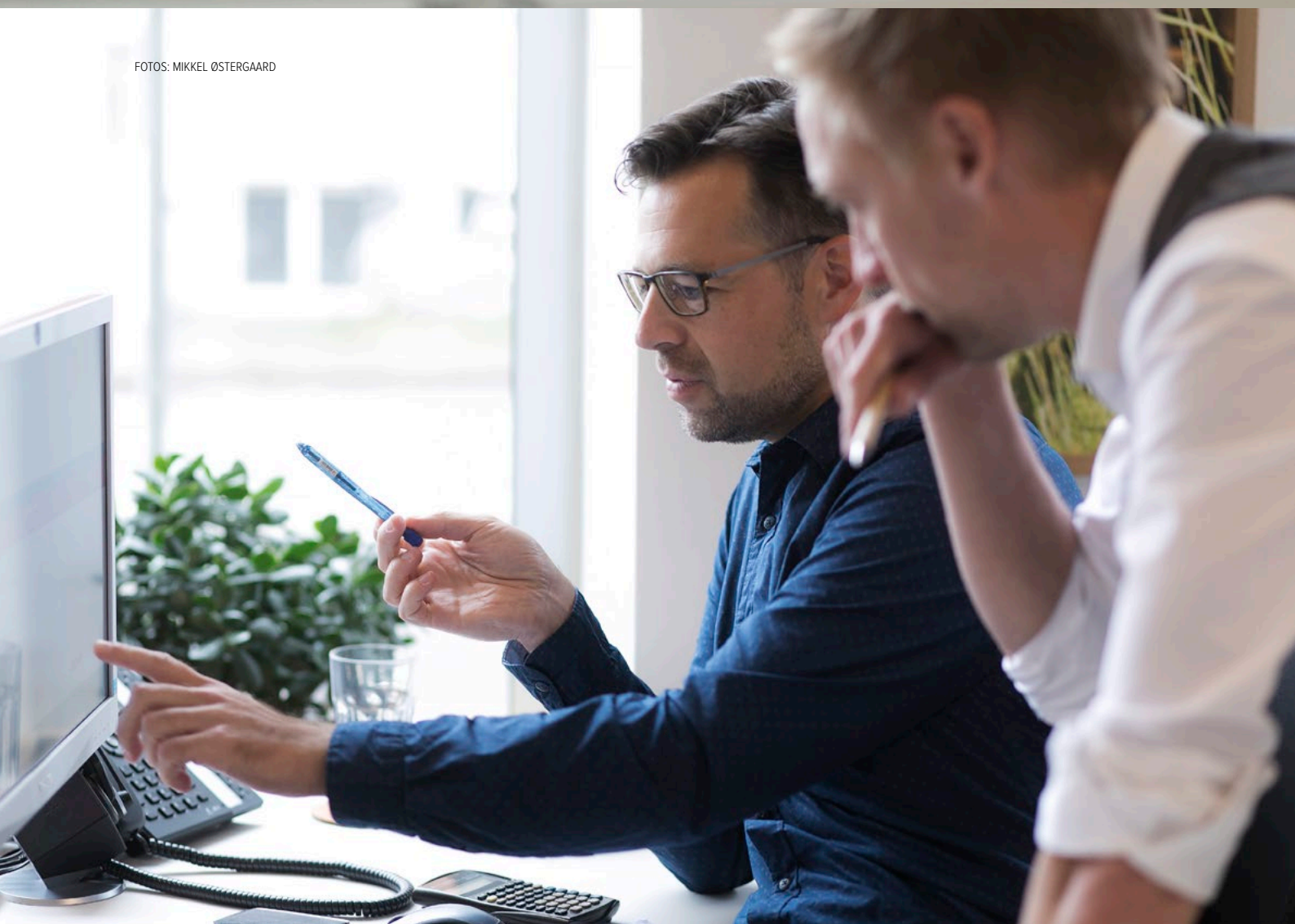
ÆNDRET PRAKSIS FOR EJENDOMSVURDERINGER

Vi havde i 2017 tab og nedskrivninger svarende til 1,5% af udlån og garantier mod kun 0,7% i 2016. En væsentlig årsag til de forøgede nedskrivninger er, at vi nu vurderer en række af de ejendomme, der ligger til sikkerhed for Merkurs udlån, til lavere værdier, end vi på

FOTOS: MIKKEL ØSTERGAARD

baggrund af eksterne vurderinger tidligere har vurderet dem til. Dette er en praksis, som vi har ændret efter besøget fra Finanstilsynet. De samlede nedskrivninger og tab for året udgør 36,6 mio. kr. En stor del af nedskrivningerne er på aktive kundeforhold, hvor kunderne fortsat betaler de aftalte renter og afdrag.

FORTSAT MANGE NYE KUNDER

Merkur fik i 2017 3.239 nye kunder. Ved årets udgang nåede vi op på 29.888 kunder efter en nettotilgang på 1.424 kunder – en vækst på 5,0%. Der er således fortsat mange kunder der søger Merkur og vores værdibaserede forretningsmodel.

FLERE ANDELSHAVERE

Det er ikke blot antallet af kunder, der vokser – vi har også kunnet byde velkommen til et stort antal nye andelshavere i 2017. Vi fik netto 619 nye andelshavere i 2017 mod 587 året før. Vi er nu oppe på 6.686 andelshavere, hvilket svarer til ca. 22% af kunderne. Andelen er fundamentet for Merkur og en forudsætning for, at Merkur i fremtiden igen kan vokse og øge udlånet til bære-

dygtige og ansvarlige virksomheder og projekter. At kunderne bakker op om deres eget pengeinstitut er i det hele taget forudsætningen for, at et kundeejet pengeinstitut kan eksistere og udgøre et alternativ i den danske bankverden.

NY AFTALE MED DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSFOND

Merkur har i 2017 som det eneste pengeinstitut i Danmark indgået en aftale med Den Europæiske Investeringsfond (EIF) om deltagelse i det såkaldte EaSI garantiprogram for sociale virksomheder og institutioner. Det giver os inden for en garantiramme på 200 mio. kr. over de næste fem år bedre mulighed for at yde finansiering til denne vigtige kundegruppe.

FORVENTNINGER TIL 2018

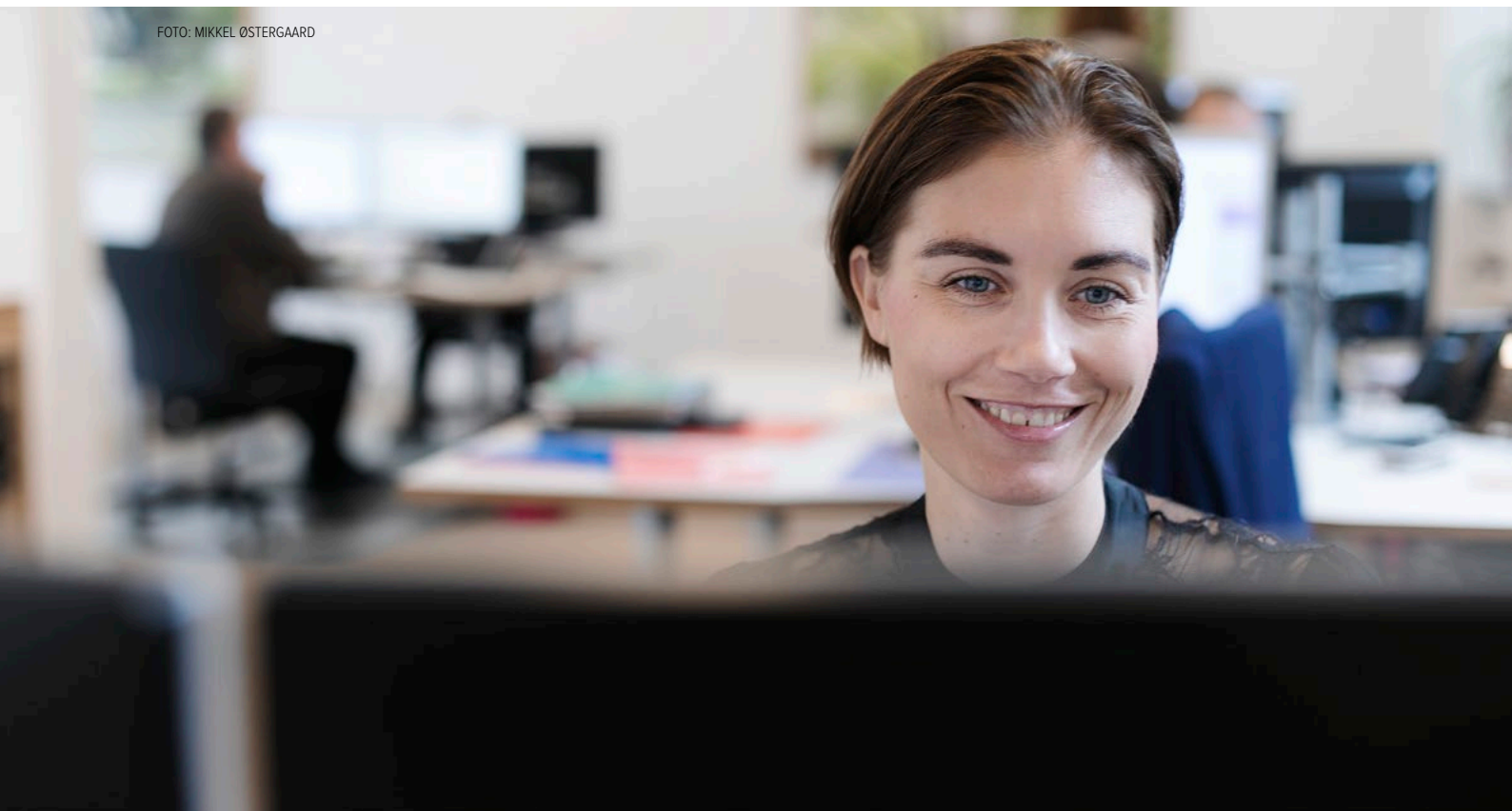
Merkurs strategi har i mange år handlet om sund vækst med det formål at styrke forretningen Merkur, for derigennem at sikre et solidt og sundt grundlag for at skabe positive og langsigtede forandringer i samfundet. Væksten har imidlertid været for ressourcekrævende og har ikke i tilstrækkelig grad aflejret sig som

en forbedret indtjening. Udlånsvæksten tilpasses derfor vores ressourcer, hvorfor vi sigter mod en nulvækst på udlånsiden i 2018. Først i 2019 bliver der plads til en moderat vækst. Tab og nedskrivninger forventes at vende tilbage til niveauet fra de seneste år på 0,6-0,8%. Vi kan derimod vokse på andre områder, der ikke er så kapitalkrævende, f.eks. pension og investering, ligesom vi har hævet en række priser og dermed nærmer os konkurrenterne. Alt dette skal bidrage til en væsentligt forbedret basisindtjening i 2018.

Vi forventer en kapitalprocent ved udgangen af 2018 inden for intervallet 17-18%. Den forøgede egenkapital udover indtjeningen forventes hovedsageligt at komme fra andelskassens kunder i form af andelskapital. Derudover forventes en tilgang af forskellige former for lånekapital, der kan medvirke til dækning af de generelt stigende kapitalkrav. Kundetilgangen forventes at fortsætte uændret.

På baggrund af ovenstående og med de effektiviserende tiltag, vi har sat i værk med organisationsændringen, forventer vi for 2018 et overskud på 10-14 mio. kr. efter skat. ■

FOTO: MIKKEL ØSTERGAARD

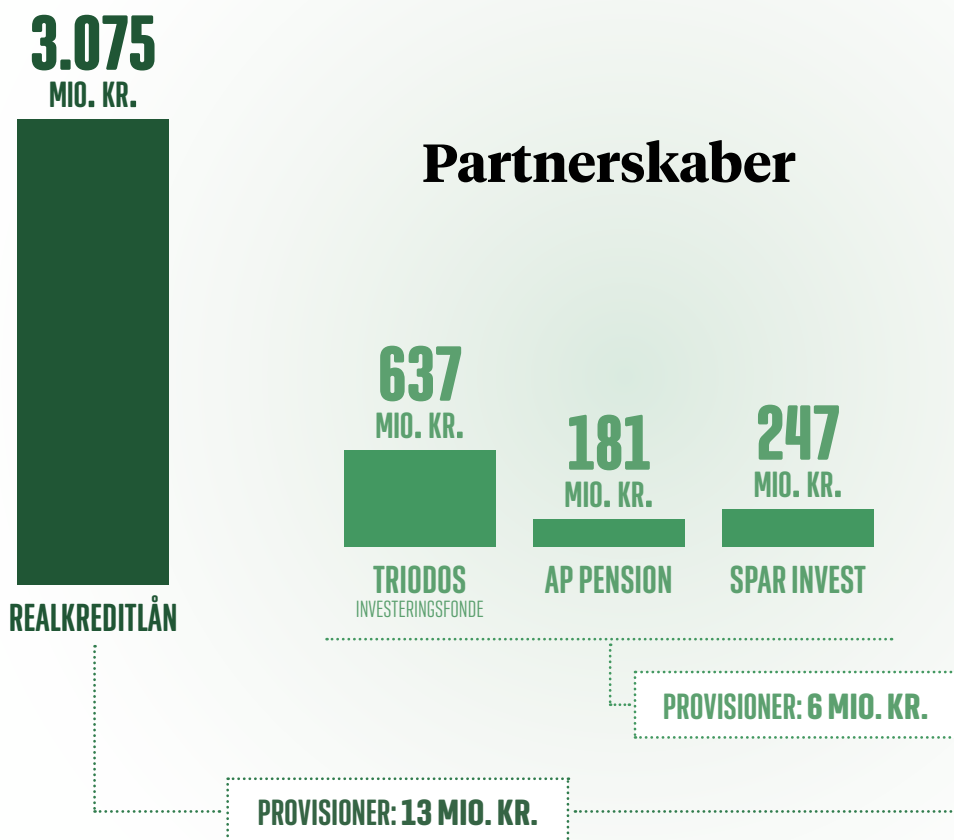

Hovedtal

Hovedtal i mio. kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Resultatopgørelsen					
Netto rente- og gebyrindtægter	130,7	125,6	113,4	113,6	106,7
Kursreguleringer	-5,6	9,7	-1,5	-1,6	6,3
Udgifter til personale og administration	106,5	92,6	80,1	73,0	66,9
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	36,6	17,0	14,0	22,2	34,2
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-19,0	20,2	7,8	6,3	3,9
Balance					
Udlån	1.752,4	1.676,0	1.430,9	1.366,8	1.292,0
Indlån	3.065,8	2.676,0	2.300,4	2.172,8	2.032,0
Egenkapital	315,9	316,9	249,3	228,2	205,9
Aktiver i alt	3.536,4	3.146,2	2.688,0	2.547,2	2.414,5
Garantier	675,9	685,4	480,9	448,8	385,2
Andre oplysninger					
Antal kunder	29.888	28.464	26.278	23.742	22.997
Antal andelshavere	6.686	6.067	5.480	5.034	4.546
Nøgletal i %					
Kapitalprocent	16,3	17,5	16,6	15,8	14,4
Kernekapitalprocent	14,5	15,4	14,1	13,8	12,3
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	-7,1	8,5	3,6	3,9	1,9
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	-5,9	7,1	3,3	2,9	2,0
Indtjening pr. omkostningskrone	0,9	1,2	1,1	1,1	1,0
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer, nedskrivninger og bankpakker	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5
Afkastningsgrad	-0,5	0,6	0,3	0,2	0,2
Renterisiko (pct.)	0,1	0,2	1,6	0,1	1,3
Valutaposition (pct.)	2,4	1,0	1,7	1,6	1,0
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overdækning i pct. af lovkrav om likviditet	310,0	267,6	279,7	264,4	279,2
Liquidity Coverage Ratio (LCR) i pct.	448,0	364,0	-	-	-
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	59,5	64,6	64,4	65,1	66,3
Udlån i forhold til egenkapital	5,5	5,3	5,7	6,0	6,3
Årets udlånsvækst	4,6	17,1	4,7	5,9	11,6
Summen af store engagementer i pct. af kapitalgrundlaget	35,5	53,5	37,3	34,6	21,6
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	2,1	1,2	1,5	2,3	1,8
Årets nedskrivningsprocent.	1,5	0,7	0,7	1,3	1,8
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,9	2,3	2,6	2,6	3,0

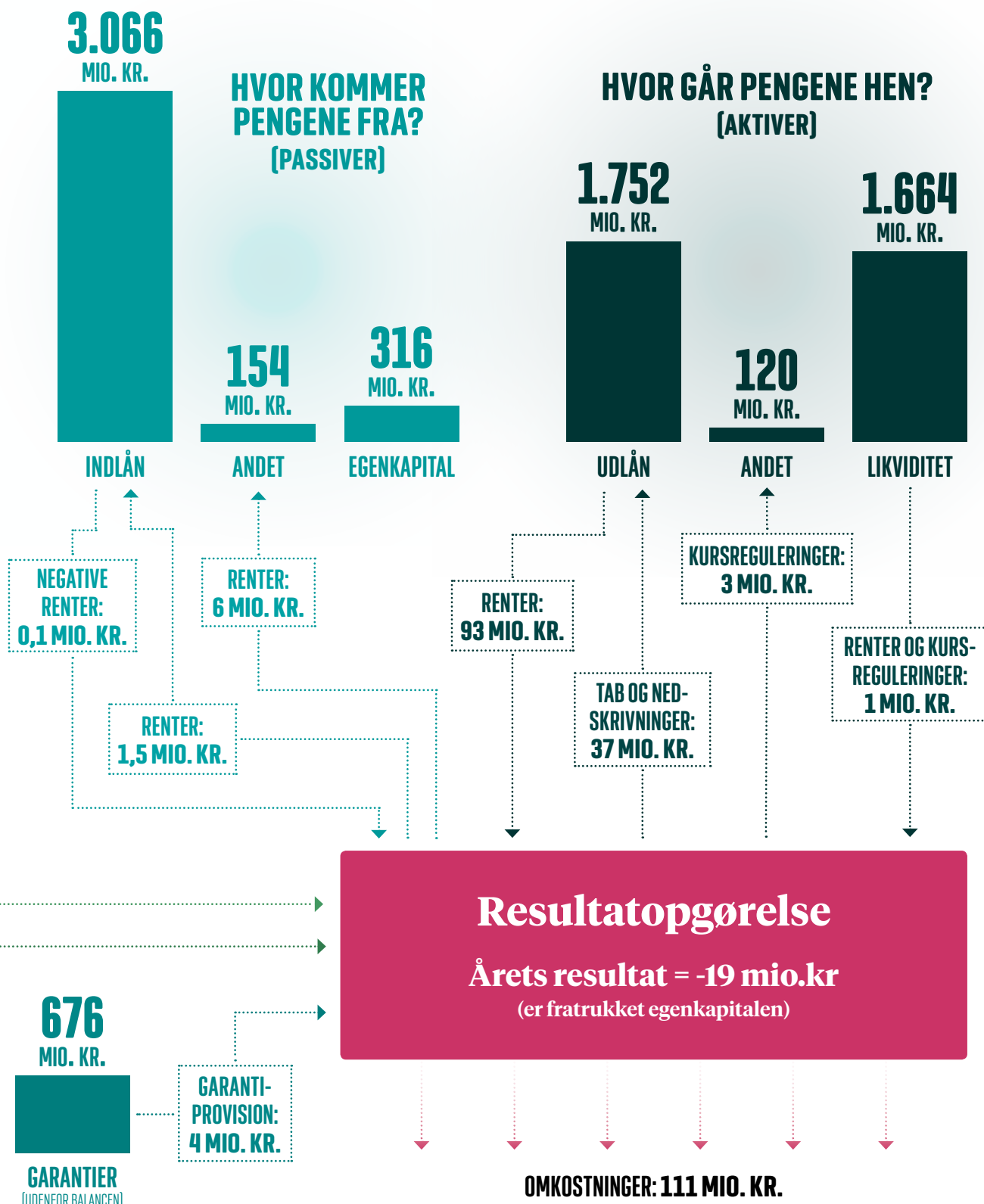
Merkurs forretning

Merkurs forretning er her illustreret med de vigtigste balanceposter sammenholdt med de vigtigste resultatposter. Det er således ikke en komplet beskrivelse, men et overordnet sammendrag af Merkurs aktiviteter, regnskab og forretningsmodel. Udeladte poster og andre detaljer kan findes i beretningens øvrige kapitler og i regnskabet.

Egen aktivitet

Tendenser omkring os

2017 var et år, som fik megen omtale, før det overhovedet var kommet i gang. Hvordan skulle det gå med Donald Trump i Det Hvide Hus? Ville EU kunne holde sammen på sig selv i kølvandet på Brexit? Og hvad med bølgen af højrepopulisme, der syntes at skylle ind over kontinentet og true med at splitte unionen ad? Der blev ligefrem talt om et muligt kollaps af den vante vestlige verdensorden: hvis Marine Le Pen blev valgt til præsident i Frankrig, kunne det blive dødsstødet til EU og NATO, lød det fra eksperter og kommentatorer. Valgene i både Frankrig, Holland og Tyskland i 2017 virkede som skæbnevalg for EU's fremtid, og med de folkelige oprør mod de etablerede politiske institutioner, der har ulmet både i Europa og USA, forudså mange, at højrepopulismen ville sejre stort.

Helt så galt gik det dog ikke. Nok var der fremgang hos højrepartier som Frihedspartiet i Holland og Alternative für Deutschland i Tyskland, men flere vestrefløjspartier oplevede også fremgang, så helt entydigt var billedet ikke. Geert Wilders' islamkritiske Frihedsparti blev ikke Hollands største, som mange ellers havde spået. Og Frankrigs præsident blev ikke Le Pen, men derimod den liberale EU- fortalere Emmanuel Macron. Så selvom mange af de store, etablerede midterpartier har mistet noget terræn til de mindre partier på yderfløjene, lader det til, at det helt store højrepopulistiske skred indtil videre er udeblevet.

Fra et EU, der ved årets begyndelse kunne se ud til at være truet på eksistensen, står vi ved årets afslutning i et politisk landskab, hvor der i Vest- og

Sydeuropa udvises større opbakning til det europæiske projekt. Især Macron er en stærk, ny stemme i debatten om det europæiske samarbejde. Østeuropa viser derimod modstand mod de dele af det europæiske projekt, f.eks. en solidarisk fordeling af flygtninge. I flere østeuropæiske lande er selvbevidste, nationalistiske regeringer godt i gang med en nedbrydning af centrale europæiske værdier som et uafhængigt retsvæsen og en fri presse.

TRUMPS FØRSTE ÅR SOM PRÆSIDENT

2017 var også året, hvor ikke bare amerikanerne, men hele verden skulle vænne sig til, at en helt ny type præsident er ved magten i USA. En præsident, der udfordrer de etablerede institutioner, slører grænsen mellem løgn og sandhed, fakta og "alternative fakta" og optrapper konflikter. Tag bare den højspændte og tragikomiske ordkrig mellem Trump og Nordkoreas leder Kim Jong-un, som potentielt kan få katastrofale konsekvenser. Trump agerer uforudsigeligt og sjældent sådan, som det forventes af en præsident, og hans kontroversielle udtalelser og Twitter-opdateringer skaber ustandseligt overskrifter i medierne. Trumps kommunikation er tydeligvis rettet mod egne kernevælgere, men er samtidig en effektiv distraktionsfaktor, der afleder pressen og offentligheden fra at holde fokus på Trumps interessekonflikter og forsøg på påvirkning af justitsvæsenet.

Den republikanske skattereform blev af kommentatorerne udråbt som en stor "politisk sejr" for Trump. Det bør dog

ikke undre, at et republikansk parti, der har skattnedsættelser som en hovedprioritet, kunne nå til enighed om netop dét. Tilmed har man udsat den mere besværlige finansiering af skattnedsættelserne til senere, hvilket sikkert har hjulpet på enigheden. Statsbudgettet er derfor indtil videre efterladt med et stort hul. Skattnedsættelserne kommer først og fremmest erhvervslivet og de velhavende til gode, mens virkningen for den nedre middelklasse, som Trump ellers ynder at appellere til, er henvist til håb om, at erhvervslivet til gengæld for skattnedsættelser vil kvittere med flere investeringer og dermed jobs. Disse vælgere kan formentlig også se frem til på en eller anden måde at skulle deltage i finansieringen af skattnedsættelserne.

USA UDE AF PARIS-AFTALEN

Trump, der ved flere lejligheder har omtalt klimaforandringerne som et fupnummer, har også i årets løb vakt opsigt, da han besluttede at trække USA ud af klimaaføtalen fra Paris, angiveligt fordi aftalen ikke er favorabel for USA. Heldigvis har det ikke ført til en dominoeffekt af andre lande, der er gået samme vej. Flere ledere fra store lande har tværtimod tilkendegivet, at de vil gå endnu længere for at imødekomme aftalen om at begrænse den gennemsnitlige globale temperatur til 1,5-2 grader. Heriblandt ledere fra Kina og Indien, der er blandt de største udledere af drivhusgasser sammen med USA. Da de sidste lande, der manglede at tilslutte sig i Paris, nu også er kommet med, efterlader det USA som det eneste land i verden, der ikke ønsker at være en del af klima-

aftalen, hvilket sender et stærkt signal om, at de står isoleret med deres beslutning.

Nu er det afgørende, at målene fra Paris-aftalen bliver implementeret, sådan at hensigterne kan blive til virkelighed. Det skal efter planen ske ved klimatopmødet i Polen i 2018, hvor der skal udarbejdes mere konkrete regler. Som hidtil bliver det ikke nemt – for skønt den opnåede enighed om det overordnede mål, kæmper de fleste lande stadig for egne snævre og kortsigtede interesser.

Nu hvor USA er trådt i baggrunden, forsøger Kina at positionere sig som den nye ledende nation på klimafronten. Selvom der højst sandsynligt også er geopolitiske og økonomiske motivationer bag, må man hilse deres engagement i klimakampen velkommen. En anden glædelig udvikling, der har fulgt i kølvandet på USA's udmeldelse, er de lokale initiativer og bevægelser, der er opstået i opposition til regeringens klimapolitik. En række borgmestre, guvernører, virksomheder og uddannelsesinstitutioner er gået sammen i bevægelsen "We Are Still In", med det formål at overholde Parisaftalen på lokalt plan uafhængigt af regeringen. Med ni stater, over 200 byer og virksomheder som Google, Apple, Tesla og Facebook blandt underskriverne, er der tale om et stærkt, kollektivt netværk, der vil arbejde for, at USA bliver på rette spor.

ELBILENS FREMTID

Flytter vi fokus til Danmark, er ambitionerne for at reducere CO₂ udledningen heller ikke høje. Efter at salget af elbiler stort set var gået i stå som en konsekvens af en aftale fra 2015 om gradvis indfasning af afgifter på elbiler, blev der i foråret 2017 indgået en ny elbilafale. Aftalen skal sætte skub i salget igen ved at udskyde indfasningen. Afgiften fastfrys på 20% frem til udgangen af 2018 – eller til der er solgt 5.000 elbiler. Derefter indfases afgifterne gradvist til 100% i 2022.

Det er måske et velment skridt i den rigtige retning, men nogen sammenhængende strategi for omlægning af den danske bilpark til elektricitet foreligger ikke. Det er ellers nødvendigt, hvis Danmark skal opfylde egne klimaambitioner. En oplagt reform af bilbeskatningen kunne være at basere den på teknik i stedet for pris: Jo højere CO₂ udledning, des højere afgift. Desværre ser det ud til at mange politikere finder det attraktivt at bevare et afgiftssystem, hvor det er let fra tid til anden at uddele gaver til vælgerne i form af afgiftslettelser.

Andre lande går heldigvis mere målrettet til værks. Frankrig og England vil helt forbyde salg af nye benzin- og dieslbiler fra 2040, Norge og Holland allerede fra 2025. Det er denne type klar retning, der skal til for at flytte markedet i den rigtige retning og accelerere udviklingen. For elbilen er fremtiden – det

har de fleste bilproducenter indset. Det er kun et spørgsmål, om vi vil være et af de lande, der går foran, eller om Danmark lang tid endnu skal være et marked for forældet transportteknologi. Det har vi faktisk allerede smertelige erfaringer med ved for efterhånden mange år siden at insistere på at købe de dieseldrevne IC4-tog på et tidspunkt, hvor ingen lavede fjern tog til diesel længere.

FÆRRE FLYGTNINGE OG MIGRANTER TIL EUROPA

På det europæiske kontinent er der sket et skift på et af de områder, der har fyldt aller mest de seneste par år. Efter at have været præget af krisestemning på grund af det rekordhøje antal flygtninge og migranter, der er kommet til Europa i løbet af de sidste par år, ser billedet lidt anderledes ud i 2017. Millioner af mennesker over hele verden er stadig på flugt eller forlader deres hjemland for at søge bedre muligheder andre steder. Men det er ikke helt så mange, der lykkes med at krydse Europas ydre grænser for at søge asyl. Dermed er den såkaldte flygtningekrise også rykket lidt ned på mediernes dagsorden efter især at have fyldt meget i 2015-2016.

Men faldet i antallet af flygtninge og migranter er desværre ikke ensbetydende med, at EU har løst problemerne. De er snarere blevet skubbet andre steder hen. Blandt andet til Libyen, hvor EU har indgået aftale med det ekstremt

>

Frankrigs præsident blev ikke Marine Le Pen men derimod den liberale EU- fortalere Emmanuel Macron.

FOTO: LAURIE SHAULL, FLICKR.COM (CC BY-SA 2.0)

Flere danske kommuner har erklæret, at de godt kan modtage nye borgere på trods af regeringens strammerkurs.

FOTO: AMNESTY INTERNATIONAL

ustabile og kaotiske land om at tilbageholde flygtninge og migranter, der forsøger at krydse Middelhavet fra den libyiske kyst.

På lang sigt vil Europas tiltrækningskraft kun kunne mindskes, hvis leveforholdene i særligt Afrika og Mellemøsten forbedres og krigene afsluttes. Det er her den største og vigtigste indsats bør lægges.

DANMARKS STRAMMERKURS

På trods af at antallet af flygtninge og migranter er faldende, kommer der dog stadig mange mennesker til Europa via de farlige ruter over Middelhavet. Og de europæiske lande er stadig nødt til at arbejde sammen og udvise solidaritet med de få lande, der i første omgang modtager langt størstedelen af dem, der kommer til Europa.

Uanset det faldende antal flygtninge synes retorikken i den danske politiske debat at være ude i et kapløb om, hvem der kan foreslå flest stramninger. Siden 1989 har Danmark modtaget 500 kvoteflygtninge hvert år, men det er ikke længere en fast praksis. I 2017 har Danmark slet ikke modtaget kvoteflygtninge, og fremover vil det som følge af en ny lov være op til den siddende udlændinge- og integrationsminister at vurdere, hvor mange kvoteflygtninge Danmark skal tage imod.

Mens den danske flygtninge- og indvandrerpolitik således fortsat strammes til, er det ikke alle, der deler opfattelsen af, at Danmark har brug for et ”puste-

rum”. Spørger man de kommuner, der senest har modtaget kvoteflygtninge, lyder udmeldingen, at de ikke længere er overbebyrdede, men tværtimod har fået indrettet nogle systemer, der giver plads til at modtage flere, end de gør i dag. Eksempelvis har Randers Kommune fortalt, at de i 2016 modtog 200 asylflygtninge, mens de i efteråret 2017 indtil videre kun havde modtaget 25. Stik modsat regeringens linje, har de udtalt, at de faktisk er rustede til at tage imod flere, end de gør i øjeblikket. Flere andre kommuner har ligeledes erklæret, at de godt kan modtage flere nye borgere. Måske er det tid til at lytte frem for blot at fortsætte kapløbet om den strammeste kurs.

KONVENTIONSKRITIK SOM INDENRIGSPOLITIK

Som eksemplet ovenfor viser, er det blevet normalt i dansk indenrigspolitik at forsøge at indynde sig hos vælgerne på bekostning af nogle af klodens mest udsatte mennesker. En lignende og meget bekymrende tendens er at kræve menneskerettighedskonventionerne ændret eller ligefrem opsagt, blot fordi de i nogle tilfælde forhindrer Danmark i at udvise bestemte borgere af udenlandsk oprindelse, der har begået kriminalitet. Dette uagtet at man i de konkrete sager oftest alligevel ikke vil kunne gennemføre udvisninger i praksis, da de lande, der forventes at skulle tage imod borgerne, nægter at gøre dette. Menneskerettighedskonventionerne er vedta-

get i perioden kort efter anden verdenskrigs rædsler, da der på det tidspunkt og med krigen som baggrund var et vindue, hvor landene kunne blive enige om denne vidtgående beskyttelse af individerne. Det ville f.eks. være helt umuligt at vedtage det samme i dag. Derfor er det meget betænkeligt, at menneskerettighederne gøres til kasterbold af politikere, der mener at kunne høste stemmer fra vælgerne, uden at der derved reelt løses noget problem. Det er sagen ganske enkelt for alvorlig til.

STADIG FOKUS PÅ SKATTELY

Efter sidste års skattely-skandaler, der rullede i kølvandet på lækket af de såkaldte Panama Papers, har skattely igen i år været et varmt emne. En ny samling dokumenter, kaldet Paradise Papers, er blevet lækket, denne gang fra et advokatfirma på Bermuda, en udbyder af virksomhedstjenester i Singapore og en række virksomhedsregistre i skattely over hele verden. 140 danske virksomheder og personer optræder i dokumenterne foruden en lang række internationale firmaer, politikere, kendte og kongelige. Dokumenterne afslører virksomheder og privatpersoners skatteplanlægning, som ikke nødvendigvis er ulovlig, men som peger på problemer med udnyttelse af smuthuller i lovgivningen. Der er derfor stadig stort fokus på skattely, men spørgsmålet er, hvordan man lukker hullerne, og om der er vilje til det.

Det har vakt international opmærksomhed, at EU's konkurrencekommiss-

sær Margrethe Vestager har vist sig at være en handlekraftig modstander af store internationale selskabers udnyttelse af mulighederne for at opnå konkurrencefordele ved f.eks. at indgå fordelagtige aftaler med regeringerne i visse EU-lande. Vel at mærke vilkår, som landets egne virksomheder ikke kan få. I årets løb har hun blandt andet sat undersøgelser i gang af Ikees skatteforhold i Holland og multinationale selskabers skatteforhold i Storbritannien. I sagen om Apple, der i 2016 blev dømt til at tilbagebetale 97 mia. kroner i skat til Irland, hvor de har europæisk hovedsæde, har Vestager og EU-kommissionen i år stævnet Irland for EU-domstolen, fordi Irland ikke har villet opkræve skatten fra Apple.

Også EU-parlamentet har vist vilje til at kræve en hårdere kurs mod skattely og aggressiv skatteplanlægning. For hvert læk bliver offentlighedens krav om gennemsigtige skatteforhold større, og det vil de ledende politikere, trods lobbyisternes ihærdige modstand, ikke i længden kunne undgå at handle på.

ULIGHED I DANMARK

Danmark betragtes af mange som et af de mest lige lande i verden. Derfor vækker det også opmærksomhed og skaber debat, når man år for år kan dokumentere, at uligheden vokser i Danmark. Også i 2017 har undersøgelser vist, at danskerne økonomisk set bliver mere og mere ulige. Det er dog ikke en udvikling, der går lige så hurtigt, som i mange andre OECD-lande, og Danmark er stadig et af de mest lige lande i verden.

Det skyldes blandt andet vores velfærdssystem, der giver mulighed for uddannelse, sundhed og understøttelse af arbejdsløse, vores skattesystem, der beskatter de rigeste mest, og vores fagbevægelse, der forhandler løn med arbejdsgiverne. Men også at vi har et pensionssystem, der gør, at flere er medejere af kapitalen, og at det derfor ikke kun er de rigeste, der får noget ud af det, når aktierne stiger.

Når uligheden alligevel stiger, skyldes det dels politiske beslutninger men også befolkningssammensætningen, for eksempel antallet af pensionister og

unge under uddannelse. Men andre forklaringer har mere direkte relation til politiske beslutninger. Som eksempelvis skattereformer, der tilgodeser de rigeste. Hvis uligheden bliver ved at stige, kan det ikke undgå at føre problemer med sig. Øget ulighed skaber ikke kun problemer for de enkelte individer på bunden af samfundet, det er også direkte skadeligt for fællesskabet og sammenhængskraften, fordi det fører til en større utilfredshed med hele den måde, vores samfund er indrettet på. Ulighed vil altid eksistere, men spørgsmålet er, hvilken grad af ulighed vi vil acceptere i Danmark, og hvordan vi håndterer effekterne af den ulighed, der trods alt findes i vores land.

CIRKULÆR ØKONOMI VINDER FREM

En helt anden strømning på vej frem er cirkulær økonomi. I modsætning til lineær økonomi, hvor man producerer, forbruger og smider væk, er cirkulær økonomi udtryk for et kredsløb, hvor ressourcer ikke går tabt i form af affald, men i stedet genanvendes og bruges på nye måder. Den cirkulære økonomi, og den bæredygtighedstankegang der ligger bag, er ikke til at komme udenom, hvis vi vil minimere vores aftryk på klima og miljø.

Derfor er det positivt, at den cirkulære tankegang bliver mere og mere udbredt. Den danske regering har nedsat et rådgivende udvalg, som er kommet med 27 anbefalinger til, hvordan cirkulær økonomi kan udbredes i danske virksomheder såvel som offentlige institutioner. Anbefalingerne omfatter forskellige områder lige fra etablering af cirkulære kommuner til forebyggelse af madspild og forskning i cirkulære løsninger, blot for at nævne nogle få. Ifølge udvalget, der består af 12 erhvervsledere, skal Danmark være foregangsland på området og denne position vil både gavne danske virksomheders indtjeningmuligheder, skabe nye jobs og minimere miljøpåvirkningen, har de understreget.

Reel cirkulær økonomi er dog ikke en let sag at implementere, da det kræver omlægning af produktionsprocesser, infrastruktur til at returnere produkter,

adskille dem i komponenter og genanvende råmaterialerne. De gode intentioner skal derfor følges af vilje til at foretage de nødvendige investeringer og omlægninger.

PÅ BAGKANT AF FINANSKRISEN

2017 er også ti-året for den finansielle krise, der begyndte i 2007, og som udviklede sig til en langvarig økonomisk og politisk krise. Fra officielt hold lyder det, at vi har lagt krisen bag os, at økonomien er i fremgang, og at vi går lysere tider i møde. Men spørgsmålet er, hvor langt vi egentlig er kommet i forhold til at vriste os fri af krisens efterdønninger. Og om vi overhovedet har fået løst de problemer, den udsprang af.

Nok er det finansielle system blevet stabiliseret, og bankerne er blevet reguleret, men der er andre ting, der peger på, at vi ikke nødvendigvis har løst de dybereliggende problemer, hverken dem der satte krisen i gang til at starte med eller de store gældsposter, der andre steder blev virkningen.

En bekymrende praksis er her den såkaldte "kvantitative lempelse", der foregår i centralbankerne. Kvantitativ lempelse er et værktøj, centralbankerne har taget i brug for at styre følgerne af finanskrisen. Det går ud på at producere store pengesummer for så at opkøbe firma- og statsobligationer – alt sammen for at sætte skub i økonomien bl.a. ved at skabe lettere lånevilkår for andre. Problemet ligger i, at centralbankerne så at sige opkøber gammel gæld, og det er svært at forudse, hvad konsekvenserne af en sådan praksis kan blive. Uanset hvad bliver det en udfordring, hvordan det vil lykkes at komme tilbage til en mere normal situation. Det er desuden på kant med EU's bail-out-forbud, som forhindrer et EU-land i at hæfte for et andet EU-lands gæld.

Når det først begynder at gå godt i samfundet, er der altid en risiko for, at man undervurderer de ting, der kan vise tegn på nye ubalancer, som vi må tage os af. Det burde vi have lært af den seneste finanskriser, og det bør vi stadig være yderst opmærksomme på, selvom der generelt hersker optimisme. ■

Økonomi og organisation

RESULTATER

Resultatet for 2017 blev et underskud på 19 mio. kr., hvilket er meget utilfredsstillende, ikke mindst sammenholdt med sidste års resultat, et overskud på 20,2 mio. kr. Årets resultat kan tilskrives fire hovedfaktorer:

1. Forøgede nedskrivninger efter krav fra Finanstilsynet, som foretog en ordinær inspektion i andelskassen i foråret 2017. En væsentlig årsag til de forøgede nedskrivninger er, at vi nu vurderer en række af de ejendomme, der ligger til sikkerhed for Merkurs udlån, til lavere værdier, end vi på baggrund af eksterne vurderinger tidligere har vurderet dem til.
2. I forlængelse heraf har den planlagte udlånsvækst og de dermed forbundne indtægter ikke været mulige at realisere, da kapitaloverdækningen er reduceret.
3. Afledte effekter af nye kapitalkrav har ført til, at andelskassens datacentral har besluttet at nedskrive udviklingsaktiver for et større beløb, hvilket påvirker Merkurs værdi af ejerandelen i datacentralen negativt med næsten 6 mio. kr.
4. Merkur har gennemført en stor organisationsændring i efteråret 2017, som beskrives nærmere nedenfor. Organisationsændringen giver anledning til engangsudgifter i størrelsesordenen 5 mio. kr.

Vi tager naturligvis Finanstilsynets principper for vurdering af ejendomme til efterretning, til lige med de øvrige kritikpunkter omkring dokumentation, kreditprocedurer m.v., som tilskrives andelskassens vækst de senere år. Standarderne flytter sig, og det er naturligt, at kravene også øges i takt med vores størrelse. Organisationsændringen er i denne forbindelse et vigtigt skridt for at gøre Merkur i stand til at leve op til de voksende krav – også på kapital-siden – samtidig med, at vi driver en effektiv forretning med fokus på vores kunders behov.

NYE KUNDER OG MERE ANDELSKAPITAL

Merkur fik i 2017 3.239 nye kunder, mod sidste års 3.543. Nettotilgangen af kunder blev 1.424, og ved årsskiftet er vi nået op på 29.888 kunder – en vækst på 5,0%, noget lavere end sidste års 8,3%.

Udviklingen i Merkurs andelskapital var også i 2017 særdeles positiv, selv om vi ikke nåede det rekordhøje niveau fra 2016. Andelskapitalen voksede med 7,9% eller 18,8 mio. kr. Vi fik 619 nye andelshavere i 2017 (2016: 587), lidt flere end i 2016, og Merkur har nu 6.686 andelshavere. Det svarer til 22% af kunderne. Andelen er fundamentet for Merkur og en forudsætning for at øge udlånet og dermed opfylde vores formål med at låne penge ud til bæredygtige og ansvarlige virksomheder og projekter. En voksende andelskapital kommer også til at spille en vigtig rolle for opfyldelsen af de øgede kapitalkrav over de

kommende fem år, som alle pengeinstitutter skal leve op til.

INDLÅN OG UDLÅN M.V.

Vi fik en udlånsvækst på 4,6% eller 76 mio. kr. i 2017, betydeligt mindre end i 2016 og mindre end oprindeligt planlagt for året. Udlånet ved årets udgang blev på 1.752 mio. kr.

Da indtægterne fra overskydende likviditet er negative, er et forøget udlån afgørende for en forbedret basisindtjening på længere sigt. Da vi for en periode må prioritere kapitaldækningen, forventer vi imidlertid kun en moderat udlånsvækst fra 2019.

Indlånet er vokset med 390 mio. kr. til 3.066 mio. kr. (14,6%), en vækst på højde med sidste års vækst, når den måles i kroner. Dertil kommer midler, der er tilført Merkur med henblik på investering i bl.a. etisk screenede værdipapirer. Den samlede tilvækst af midler, som er placeret i eller formidlet af Merkur, er derfor 542 mio. kr.

I 2017 er den i forvejen rigelige likviditet derfor yderligere forøget. Ved årets udgang har Merkur likvide midler for 1.586 mio. kr. og opfylder alle lovkrav ift. likviditetsoverdækning. Likviditetsoverdækningen udtrykkes i nøgletallet LCR (Liquidity Coverage Ratio), som skal vise, hvorledes Merkur er i stand til at honorere sine betalingsforpligtelser inden for en kommende 30 dages periode uden at skulle hente likviditet udefra. Pengeinstitutter som Merkur skal ultimo 2017 have en likviditetsdækning på 80% af den beregnede betalingsforpligtelse. Dette dækningskrav øges pr. 1. januar 2018 til 100%. Merkur har ul-

timo 2017 et LCR nøgletal på 448% og har dermed en likviditetsoverdækning på ikke mindre end 348% i forhold til det fuldt indfasede LCR-krav.

Garantistillelser ligger fortsat på et relativt højt niveau med 676 mio. kr. (2016: 685 mio. kr.) og hænger sammen med stor aktivitet på boligmarkedet, hvor andelskassen stiller købesumsgarantier og garantier i forbindelse med omlægning og hjemtagelse af realkreditlån. Garantierne er dog faldet med 94 mio. kr. i forhold til halvårsskiftet 2017, hvor garantistillelserne toppede med 770 mio. kr.

Gæld til kreditinstitutter er 83,5 mio. kr., stort set uændret i forhold til året før. Heraf udgør clearingsmellemværende 81,8 mio. kr. (2016: 73,3 mio. kr.), som udlignes den følgende dag, og den reelle gæld er derfor 1,7 mio. kr. (2016: 13,1 mio. kr.). Den reelle gæld består af mellemværender med kollegabankers som GLS Bank, Triodos Bank og Cultura Sparebank og har sammenhæng med finansiering af konkrete udlånsprojekter. Du kan læse mere om vores internationale samarbejdspartnere i kapitlet *Internationalt samarbejde*.

INDTÆGTER

Renteindtægterne faldt med 2,0% som følge af faldende renteindtægter fra obligationsbeholdningen. Renteindtægten fra udlånsaktiviteten er uændret trods en udlånsvækst på 4,6%, hvilket afspej-

ler presset på rentemarginalerne som følge af forøget konkurrence.

Renteudgifterne til indlån blev halveret til 1,5 mio. kr. som følge af det fortsat faldende renteniveau. Når renteudgifterne samlet set alligevel blev uændrede 7,3 mio. kr. skyldes det negative renter til Nationalbanken på 2,9 mio. kr., mod 1,0 mio. kr. sidste år.

Det er glædeligt, at vi fortsætter med at øge indtægterne fra realkreditformidling, investering, pension og serviceydelser, således at afhængigheden af renteindtægter mindskes. Netto gebyr- og provisionsindtægter blev på 48,3 mio. kr., 7,2 mio. kr. højere end sidste år (en vækst på 17,5%) og 4,3 mio. kr. bedre end budgettet.

Merkurs netto rente- og gebyrindtægter steg med 3,9% fra 125,7 mio. kr. til 130,7 mio. kr. Det er en beskeden fremgang i forhold til 2016. Faldet i renteindtægterne opvejes af stigende indtægter på andre områder. Den beskudne udlånsvækst er årsagen til, at indtægterne ikke er steget mere.

KURSREGULERINGER

Andelskassens obligationsbeholdning gav en negativ kursregulering på 4,2 mio. kr., mod sidste års positive regulering på 6,8 mio. kr. Den negative kursregulering er stort set som budgettet, men slog først igennem i 4. kvartal, da vi ved slutningen af 3. kvartal havde en negativ regulering på kun 0,7 mio. kr.

Det samlede afkast på andelskassens obligationsbeholdning blev derfor negativt med 1,5 mio. kr. eller en negativ gennemsnitsforrentning på ca. 0,16%. Det er trods alt lidt bedre end Nationalbankens negative rente på 0,65%. En betydelig placering i Nationalbanken kan dog ikke undgås, da likviditetsreglerne stiller krav om en betydelig mængde statsobligationer eller indestående i Nationalbanken.

De øvrige kursreguleringer påvirkes negativt af en nedskrivning af værdien af Merkurs ejerandel i datacentralen BEC med 5,9 mio. kr. Dette er en indirekte konsekvens af de nye NEP-kapitalkrav, som omtales nedenfor. Finanstilsynet stiller nye krav til datacentralerne om reduktion af de såkaldte udtrædelsesgodtgørelser, der f.eks. betales, hvis en fusion betyder, at en bank skal skifte datacentral. For at beskytte sine værdier i en sådan situation har BEC i stedet besluttet at nedskrive en stor del af sine udviklingsaktiver, som ellers blev afskrevet løbende. Denne situation har derfor påvirket alle BEC's medlemsbanker. Se Figur 1.

Kursreguleringer på valuta er en normal indtægt fra marginaler ved salg af udenlandske overførsler til kunderne. De samlede kursreguleringer blev således negative med 5,6 mio. kr. og dermed en væsentlig faktor for årets underskud.

>

Kursreguleringer (fig. 1)

(1.000 kr.)	2017	2016
Obligationer	-4.156	6.751
Kapitalandel BEC	-5.914	0
Øvrige kapitalandele	2.603	2.208
Valuta	1.861	2.014
Andre kursreguleringer	0	-1.460
I alt	-5.606	9.513

OMKOSTNINGER

Omkostningerne steg 17,5% i 2017, fra 94,7 mio. kr. til 111,3 mio. kr. Personaleomkostningerne, som udgør ca. 59% af omkostningerne, steg med 15,9% til 64,7 mio. kr. Omkostningsudviklingen er uholdbar, og for at fremtidssikre Merkur er der derfor foretaget en lang række tiltag, herunder en større organisationsændring.

Organisationsændringen omtales nedenfor i afsnittet *Organisation og medarbejdere*. Der er i denne forbindelse afsat fratrædelsesomkostninger for 3,0 mio. kr. Uden denne udgift ville stigningen i lønomkostningerne have udgjort 10,3% og være 1% lavere end budgetteret.

Ikke-lønrelaterede omkostninger udgør 41,8 mio. kr., en stigning på 13% eller 5 mio. kr. Heraf indgår omkostninger relateret til organisationsændringen på 2,0 mio. kr., som bl.a. er anvendt til konsulentytelser og udgifter til afvikling af Merkurs lejemål i Odense. Uden denne engangsomkostning ville de ikke-lønrelaterede omkostninger være steget 8,3% eller stort set som budget-

teret. Den i øvrigt ubetinget største omkostningsstigning bortset fra lønomkostninger skyldes øgede udgifter til IT drift – en stigning på 4,9 mio. kr. til i alt 25,8 mio. kr.

Endelig har Merkur udgiftsført en optionspræmie på 1,5 mio. kr. i forbindelse med salg af DLR aktier. Salget er sket for at styrke kapitaldækningen. Optionspræmien dækker 5 år, men er udgiftsført fuldt ud i 2017.

KLASSIFIKATION AF KUNDER

Merkur klassificerer vores kunder i syv såkaldte kreditbonitetsgrupper, som giver et billede af, hvor økonomisk robust en kunde er. Klassifikationen bygger bl.a. på oplysninger om kundens indtægter, udgifter og formue. Denne klassifikation ajourføres løbende med data omkring kunderne, således at vi til enhver tid har et ajourført billede af kundernes kreditværdighed. Ajourføringen sker bl.a. ved genforhandling af engagement, eller ved at der observeres hændelser på kunden. Det kan eksempelvis være overtræk, restancer eller registreringer fra RKI. Langt størstedelen

af Merkurs kunder kan klassificeres som gode kunder eller bedre. Klassifikationen er kompatibel med Finanstilsynets risikoklassifikation. Se Figur 2.

NEDSKRIVNINGER OG TAB

Årets nedskrivninger er i særlig grad påvirket af de mernedskrivninger, som blev vurderet nødvendige af Finanstilsynet op til halvårsafslutningen 2017. Disse udgør i alt 26 mio. kr. inkl. en statistisk opregning efter stikprøver på 10 mio. kr. De samlede nedskrivninger og tab for året udgør 36,6 mio. kr. Se Figur 3 side 17.

Nedskrivningsprocenten er dermed steget fra sidste års 0,7% til 1,5%. Det er en utilfredsstillende udvikling, men stadig langt fra nedskrivningsprocenterne under finanskrisen. De yderligere nedskrivninger er knyttet til et mindre antal kunder, hvoraf de fleste fortsat er i drift og derfor har mulighed for at forbedre deres økonomiske situation. En stor del af nedskrivninger kan endvidere knyttes til de principper, som nu gælder for vurdering af ejendomme, der f.eks. indebærer fokus på alternativ anvendelse for institutionsejendomme. Vi forventer

Fordeling af engagementsmassen på risikoklasserne i % (fig. 2)

Bonitetsgruppe	2017	2016
1 – OIV	6	5
2 - Svage	0	2
3 - OBS kunder	7	5
4 - Gode kunder under middel	14	17
5 - Gode kunder	45	43
6 - Gode kunder over middel	23	21
7 - Solide kunder	4	6
Ej fordelt*	1	1
I alt	100	100

*Bonitetskoder indlægges kun på engagementer, der er større end 10.t.kr.

derfor, at vi relativt hurtigt kan vende tilbage til et mere normalt nedskrivningsniveau i størrelsesordenen 0,6-0,8% af udlån og garantier.

Nedskrivninger opgøres netto, dvs. at tallet består dels af tilbageførsler af tidligere nedskrivninger – fordi de pågældende kunder nu klarer sig bedre – og dels nye nedskrivninger på kunder, hvor fremtidige tab er sandsynlige.

Nedskrivninger er ikke det samme som tab. En del af nedskrivningerne er der gode muligheder for at vinde tilbage, hvis den enkelte kunde i samarbejde med Merkur kan få rettet sin økonomiske situation op.

De udlån, som ikke er individuelt nedskrevet – og det vil jo sige langt hovedparten af udlånene – skal vurderes gruppevist for at opfange tidligere indikationer på værdiforringelser, som f. eks. stigende rente eller arbejdsløs-

hed. Er en eller flere sådanne indikationer til stede, skal det beregnes – via en matematisk model – hvor meget denne værdiforringelse udgør i kroner af den konkrete låneportefølje. De tekniske aspekter af dette er nærmere beskrevet i afsnittet om anvendt regnskabspraksis.

Til beregning af de gruppevise nedskrivninger anvender Merkur en model udviklet af Lokale Pengeinstitutter, som Finanstilsynet på forhånd har accepteret. Resultatet af beregningerne viser et fald i den gruppevise nedskrivning med 1,7 mio. kr. (2016: en stigning på 0,9 mio. kr.). De samlede gruppevise nedskrivninger ved udgangen af 2017 udgør 3,2 mio. kr. Det er sidste gang, der skal foretages beregning af gruppevise nedskrivninger. Fra 2018 overgår pengeinstitutterne til at nedskrive efter IFRS 9 regelsættet. Dette er beskrevet i kapitlet *Lovpligtige oplysninger*.

De konstaterede tab udgjorde 21,6 mio. kr. i 2017 mod 10,8 mio. kr. i 2016. Af disse 21,6 mio. kr. var de 14,9 mio. kr. allerede nedskrevet i tidligere år. Vi har ønsket at rydde op i flest mulige af nedskrivningssagerne og i enkelte tilfælde tage nogle tab for at komme videre og undgå yderligere ressourceforbrug.

Målt på balancen 31.12.2017 udgør de samlede akkumulerede nedskrivninger 2,9% af udlån og garantier, mod 2,3% sidste år. Størrelsen af de akkumulerede, men ikke tabte nedskrivninger, kan findes i note 12 til årsregnskabet.

Merkur har ingen overtagne ejendomme på balancen, da de sidste to ejendomme blev solgt omkring årsskiftet 2016/2017. Det er en positiv udvikling og viser, at ejendomsmarkedet er styrket, og at det dermed er lettere at sælge ejendomme, også i nødlidende sager. *Se Figur 4.*

>

Nedskrivningsprocent (fig. 3)

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Tab og nedskrivninger (1.000 kr.)	36.558	17.007	14.033	22.258	34.207	41.427	36.856
I procent af lån og garantier	1,5%	0,7%	0,7%	1,3%	1,8%	2,6%	2,3%

Nedskrivninger og tab (fig. 4)

(1.000 kr.)	2017	2016
Individuelle tab, nedskrivninger og hensættelser, netto	40.280	17.862
Gruppevise nedskrivninger	-1.693	927
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-246	-739
Renteindtægter af nedskrivninger	-1.783	-1.043
Samlet driftspåvirkning	36.558	17.007

ÅRETS RESULTAT

Vindene har i mange henseender ikke blæst Merkurs vej i 2017: Ekstra nedskrivninger, negative kursreguleringer samt ekstra omkostninger til at gennemføre en organisationsændring, som i øvrigt er et positivt tiltag, som vi forventer os meget af.

Årets resultat efter skat blev et underskud på 19 mio. kr., hvilket vi anser som meget utilfredsstillende.

Årets resultat foreslås overført til næste år. Resultatet vil dermed formindske andelskassens reserver. *Se Figur 5*

For at styrke indtjeningen og begrænse omkostninger er der taget en række initiativer, med effekt fra 4. kvartal 2017 og enkelte med effekt fra 1. kvartal 2018. Ambitionen er at styrke andelskassens basale drift med op mod 20 mio. kr. årligt. Tiltagene er nærmere beskrevet i kapitlet *Forventninger og strategier*.

NUVÆRENDE OG KOMMENDE KAPITALKRAV

Vi har siden 2015 været i gang med indfasningen af det nye europæiske regelsæt, som er et af EU's svar på den finansielle krise. Regelsættet, der er på flere tusinde sider, kaldes populært for Basel III eller CRD IV/CRR. Det er først fuldt indfaset i 2019. Vi mangler således indfasning af de sidste dele af den såkaldte kapitalbevaringsbuffer med 0,625% i hvert af årene 2018 og 2019.

Hertil kommer den såkaldte konjunkturbuffer eller modcykliske buffer, som Det Systemiske Risikoråd har foreslået sat i kraft med 0,5% fra marts 2019. Den politiske stillingtagen hertil

foreligger ikke ved denne årsrapports godkendelse.

Der er alene i CRD/CRR regelsættet tale om en ganske betydelig mængde ny kapital, som pengeinstitutterne skal opbygge via indtjening eller kapitaltegning de kommende år. Særligt de mindre pengeinstitutter må skaffe det meste af den ekstra kapital i form af "rigtige penge", modsat de største banker, der delvist har løst udfordringen ved at justere på deres interne ratingmodeller, som CRD/CRR ikke har gjort op med. Det ser dog ud til, at det seneste oplæg til justering af Baselkravene i hvert fald delvist tager et sådant opgør, hvilket alt andet lige vil betyde mere lige konkurrencevilkår mellem store og små pengeinstitutter. Disse nye regler skal dog først vedtages i EU, og der forestår formentlig en større kamp med de store bankers lobbyister, inden de kan træde i kraft fra midten og henimod slutningen af næste årti.

Til gengæld har et andet kapitalkrav nu materialiseret sig, nemlig det såkaldte NEP-tillæg, som er en del af EU's såkaldte restrukturerings- og afviklingsdirektiv for kreditinstitutter. NEP står for "nedskrivningsegnete passiver" og bag denne kryptiske betegnelse ligger et krav om, at pengeinstitutterne skal opbygge en kapitalbuffer, der kan bruges i en situation, hvor pengeinstituttet skal afvikles eller fusioneres med et andet pengeinstitut. Hensigten med kravet er at undgå, at såvel staten som almindelige kreditorer (dvs. først og fremmest indskydere) lider tab i en sådan situation.

Merkurs foreløbige NEP-tillæg er af Finanstilsynet fastsat til 6% af de risiko-

vægtede eksponeringer, hvilket betyder et samlet NEP-tillæg på 119 mio. kr.

Dette krav indføres over fem år fra 2019-2023, dog således at der tages hensyn til, at den sidste del af kapitalbevaringsbufferen også indføres i 2019. *Se Figur 6, side 19.*

Tabellen viser NEP-tillæggets indfasning på basis af den foreløbige beregning på basis af risikovægtede eksponeringer pr. 31.12.2016. Vokser Merkur – og det forventer vi klart at gøre fra 2019 og frem - vil NEP-tillægget målt i kroner også vokse.

Der er tale om et dynamisk krav, da der beregnes et nyt NEP-tillæg hvert år. Der beregnes et endeligt NEP-tillæg med virkning for 2019 på basis af pengeinstitutternes 2017 regnskaber.

NEP-tillægget kan dog ikke blive højere end 6% af de risikovægtede eksponeringer og ikke mindre end 3,5%, ligesom gennemsnittet for pengeinstitutter med en balance under 3 mia. EURO skal ligge fast på 4,7%.

NEP-tillægget kan dækkes med almindelig egenkapital, herunder andelskapital, samt andre kendte kapitalformer såsom ansvarlig lånekapital. Der er dog også mulighed for at dække NEP-tillægget med en ny, særlig type lånekapital til netop dette formål, kaldet Tier 3 kapital. Tier 3 forventes at blive en billigere kapitalform, men kan til gengæld ikke anvendes til at dække andre typer af kapitalkrav, f.eks. de ovenfor nævnte kapitalbevaringsbuffer og konjunkturbuffer. Benytter man Tier 3 lånekapital til at dække NEP-tillægget, skal der tilrettelægges en hensigtsmæssig forfaldsstruktur, så ikke alle lån skal for-

Årets resultat (fig. 5)

(1.000 kr.)	2017	2016
Årets resultat efter skat	-18.958	20.228
Andelskurs ved årets udgang	176,00	187,38
Forrentning af andele	-6,07%	7,16%

Indfasning af NEP-tillæg (fig. 6)

Indfasning af NEP-tillæg	NEP-tillæg i % risikovægtede eksponeringer	NEP-tillæg i mio. kr.
01.01.2019	0,625%	12,5
01.01.2020	1,250%	25,0
01.01.2021	1,250%	25,0
01.01.2022	1,250%	25,0
01.01.2023	1,625%	31,5
I alt	6,000%	119,0

nyes samtidigt, ligesom pengeinstituttet kan arbejde på gradvist at få så meget egenkapital, så Tier 3 lånekapitalen kan nedbringes.

Merkur har lagt en kapitalplan frem til 2025, som muliggør, at vi opfylder de nye kapitalkrav og samtidig kan have en moderat vækst i perioden. Vi forventer, at vi de kommende år kan forbedre Merkurs basisindtjening betydeligt.

Sammenholdt med at nedskrivningerne igen finder et leje på 0,6-0,8%, vil vi på den baggrund kunne generere årlige overskud, som i væsentlig grad kan bidrage til at styrke kapitalgrundlaget. Den årlige nytægning af andelskapital vil afhænge af, i hvilken grad Merkur vælger at benytte sig af eller kan få adgang til Tier 3 lånekapital på rimelige vilkår. I en situation hvor vi udnytter denne mulighed med langsom nedtrapning af lånekapitalen, skal den årlige andelstegning være på 10-15 mio.kr. Vælger vi ikke at optage Tier 3 lånekapital, skal andelstegningen ligge på 20-40 mio. kr. årligt, mest i 2021. En kombination af de to yderpunkter er naturligvis også en mulighed og formentlig det mest sandsynlige udfald.

Tilgangen af andelskapital på 18,8 mio. kr. i 2017 og 47,4 mio. kr. i 2016 (heraf 20 mio. kr. fra Villum Fonden) viser, at muligheden for at tiltrække andelskapital i nødvendigt omfang er til stede.

Når alle kapitalkrav er fuldt indfaset

i 2023, forventes Merkurs kapitalkrav maksimalt udgøre 22%, mod en aktuel kapitalprocent på 16,3%. Kapitalplanen har udover opfyldelse af lovens krav også til hensigt at sikre en rimelig overdækning på ca. 3% inkl. en fuld ikraftsætning af konjunkturbufferen (2,5%).

RISIKORAPPORT

Som en del af Basel-reglerne skal alle pengeinstitutter gennemføre en såkaldt "Søjle III-rapportering", med supplerende risikoplysninger. Denne rapportering, kaldet risikorapport, findes på www.merkur.dk/aarsrapporter

TILSYNSDIAMANT

Finanstilsynet har i lyset af finanskrisen indført en række målepunkter, som kan give en indikation af, om et pengeinstitut er på vej ud i for store risici.

De fem målepunkter stilles op i en femkant, deraf betegnelsen "diamant", og er følgende:

1. Summen af store engagementer bør ikke overstige 125% af pengeinstituttets kapitalgrundlag. Store engagementer er defineret som engagementer, der udgør mere end 10% af kapitalgrundlaget.
2. Udlån målt i forhold til arbejdende kapital (indlån + egenkapital + efterstillede kapitalindsud*) bør være højst 1:1. Dette forhold kaldes "funding ratio".

3. Pengeinstituttet bør have en likviditetsoverdækning på mindst 50% i forhold til lovens krav.

4. Pengeinstituttet bør højst have en eksponering mod ejendomssektoren på 25% af udlåns- og garantimassen. Det understreges, at ejendomssektoren naturligvis består af meget andet end de spekulanter, der har fået så megen opmærksomhed i forbindelse med lukkede og på andre måder kriseramte banker.

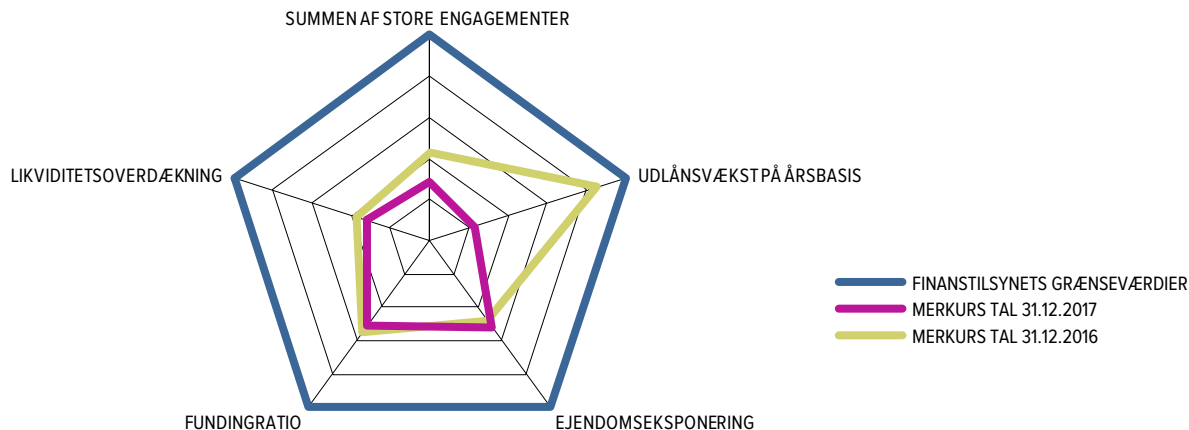
5. Den årlige udlånsvækst bør ikke overstige 20%.

* udstedte obligationer med restløbetid over 1 år og gæld til Nationalbanken med restløbetid over 1 år kan også indgå, men dette er p.t. ikke aktuelt for Merkur.

Det skal understreges, at overskridelse af målepunkterne ikke i sig selv indebærer en overtrædelse af lovgivningen – men en overskridelse vil føre til forskellige grader af øget opmærksomhed og reaktioner fra Finanstilsynets side.

Merkur opfylder ved udgangen af 2017 alle fem målepunkter. Se Figur 7 og 8 side 20.

Fra 01.01.2018 ændres målepunktet vedr. store engagementer, således at de 20 største engagementer samlet højst bør udgøre 175% af den egentlige kernekapital. Merkur opfylder ved udgan-

Tilsynsdiamanten 31.12.2017 (fig. 7)**Tilsynsdiamanten i tal** (fig. 8)

(%)	2017	2016	Grænseværdi
Sum af store engagementer*	35,5	53,5	Max. 125%
Udlånsvækst	4,6	17,1	Max. 20%
Ejendomseksponering	12,9	12,0	Max. 25%
Funding ratio (udlån i forhold til arbejdende kapital)	51,2	55,1	Max. 100
Likviditetsoverdækning	310,0	267,6	Min. 50%

* Heraf udgør eksponering med andelskassens datacentral BEC (depositum m.v.) 12,6%. Resten er fordelt på eksponeringer.

gen af 2017 det nye målepunkt med et nøgletal på 162%

Fra 30.06.2018 ændres målepunktet for likviditetsoverdækning til at følge det såkaldte LCR nøgletal (Liquidity Coverage Ratio).

SOLVENSBEHOV

Solvensbehovet er pengeinstituttets egen vurdering af, hvor meget kapital man skal have. Solvensbehovet er et såkaldt "blødt krav", hvilket vil sige, at et pengeinstitut, der ikke opfylder sit solvensbehov, men stadig har mindst 8% solvens (det såkaldte Søjle I krav, som er et "hårdt" krav) vil få en rimelig frist til at genoprette sin kapital.

Merkur følger på alle punkter Finanstilsynets vejledning til opgørelse af solvensbehovet. En udførlig beskrivelse af solvensbehovet og dets komponenter indgår i risikorapporten ("Søjle III rapporteringen"), som kan findes på Merkurs hjemmeside www.merkur.dk/aarsrapporter

Da solvensbehovet er et estimat, der rækker frem i tiden (dvs. ind i 2018) indgår indfasningen af den såkaldte kapitalbevaringsbuffer med 1,875% som en komponent, der forhøjer minimumskravet til solvens til 9,875% fra 2018 (9,250% i 2017).

Denne indfasning er en del af EU reguleringen og fortsætter hvert år

frem til 2019, hvor kapitalbevaringsbufferen er fuldt indfaset med 2,5%. Dette forhold skal derfor tages i betragtning, når man sammenligner solvensbehovet med året før. En solvensoverdækning på 3,3 % finder vi acceptabel. Sammenlignet med solvensbehovet pr. 30.06.2017, hvor overdækningen var 2,5%, er en stigning i overdækningen på 0,8 procentpoint efter indfasning af yderligere 0,625% af kapitalbevaringsbufferen en meget positiv udvikling. De kommende 5 år vil vi fortsat have fokus på at øge solvensen som følge af de nye kapitalkrav, efterhånden som de træder i kraft. Dette skal ske gennem en kombination af egen, forøget indtje-

Udvikling i solvensbehov (fig. 9)

(%)	2017	30.06.2017	2016
Solvensbehov uden kapitalbevaringsbuffer	11,1	12,2	10,1
Solvensbehov inkl. kapitalbevaringsbuffer	13,0	13,4	11,4
Kapitalprocent (faktisk solvens)	16,3	15,9	17,5
Solvensoverdækning	3,3	2,5	6,1
Minimumskrav til solvens*	9,250	9,250	8,625

* Inkl. kapitalbevaringsbuffer 1,250% gældende for 2017. EU reglerne giver i 2017 myndighederne adgang til at indføre et tillæg på 1,5%, en såkaldt modcyklisk buffer, som ville bringe minimumskapitalkravet inkl. kapitalbevaringsbuffer op på 10,750%. Dette er ikke sket. I 2018 vil den modcykliske buffer maksimalt kunne udgøre 2,0%. Det Systemiske Risikoråd har indstillet, at den modcykliske buffer sættes i kraft fra marts 2019 med 0,5%. Der er ved årsrapportens godkendelse ikke taget politisk stilling hertil.

ning og løbende tegning af ny kapital. Se Figur 9.

ANDELSKAPITAL OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

I løbet af de 18 år Merkurs andele har givet mulighed for afkast har de givet en samlet værdistigning på 76,0%, hvilket svarer til en gennemsnitlig værdistigning på 3,2% pr. år. I forhold til mange andre investeringer er det egentlig en ganske pæn forrentning, navnlig når man ser andelene som det, de er tænkt som: en langsigtet investering. Afkastet for 2017 er negativt og er et ud af tre år, hvor afkastet har været negativt. 15 af de 18 år har med andre ord givet et positivt afkast.

Gennem 2017 er andelskapitalen vokset med 18,8 mio. kr., eller 7,9% (2016: 47,4 mio. kr. eller 24,8%). 2016 var et rekordår for andelstegning, også uden den investering på 20 mio. kr., som Villum Fonden foretog. På den baggrund er andelstegningen i 2017 absolut tilfredsstillende, og vi er meget glade for den tillid og opbakning, vi har fået fra nye og gamle andelshavere.

Vi ser gode muligheder for, at andre investorer med interesse for en flerdobbeltd bundlinje med tiden vil følge Villum Fondens eksempel. Den positive udvikling ses også i antallet af andelshavere, som er øget med 619 til 6.686 andels-

havere pr. 31.12.2017. I 2016 kom der netto 587 nye andelshavere til.

I 2017 fik vi forlænget to af andelskassens ansvarlige lån, således at Merkurs ansvarlige lånekapital i vid udstrækning er sikret fuld kapitalmæssig virkning frem mod 2020. I januar 2018 optog vi et nyt ansvarligt lån på 1 mio. EUR (7,5 mio. kr.), som alt andet lige hæver andelskassens solvens med 0,4 procentpoint til 16,7% sammenholdt med årsskiftets 16,3%.

I alt har udenlandske samarbejdspartnere ved årsskiftet investeret ca. 48 mio. kr. i Merkur i form af andelskapital og ansvarlig lånekapital. Se Figur 10 og 11 side 22.

SELSKABSLEDELSE OG BESTYRELSESEVALUERING

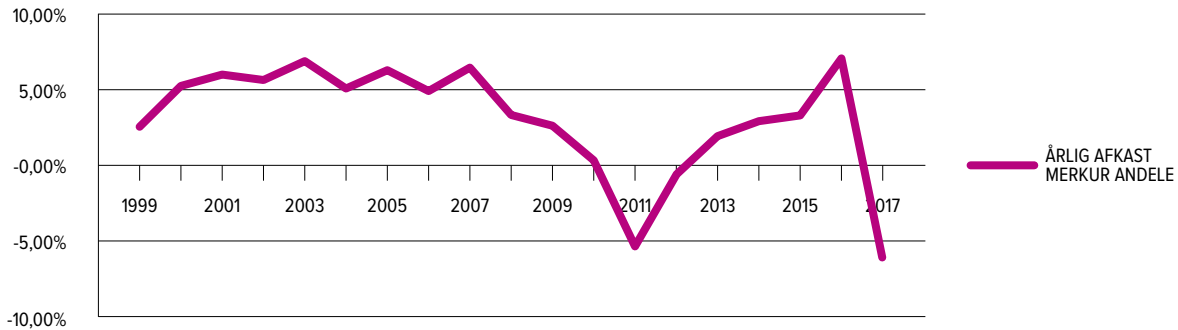
Finans Danmark (tidligere Finansrådet), som Merkur ikke er medlem af, har udarbejdet en række anbefalinger omkring selskabsledelse, som organisationens medlemmer er forpligtede til at forholde sig til, enten i deres årsrapport eller ved offentliggørelse på anden måde. Finans Danmarks anbefalinger er tydeligvis opbygget med et aktiebaseret pengeinstitut i tankerne og ud fra en shareholder value tilgang til problemstillingerne. Merkur er ikke forpligtet af denne aftale, da vi som sagt ikke er medlem af Finans Dan-

mark. Merkur har valgt at udarbejde sit eget materiale om selskabsledelse, der er opbygget således, at det er muligt at foretage en sammenligning med de elementer, som også indgår i Finans Danmarks anbefalinger. Samtidig tager Merkurs materiale hensyn til, at vi er et andelselskab og ikke ledes efter en shareholder value tankegang, men derimod tager højde for, at Merkur har en opgave i samfundet, og at alle involverede interessenter bør have gavn af Merkurs virksomhed. Merkurs rapport findes på www.merkur.dk sammen med årsrapporten.

Alle pengeinstitutters bestyrelser foretog i 2012 en selvevaluering af deres sammensætning og kompetencer og indsendte resultatet heraf til Finanstilsynet. Herefter skal pengeinstitutterne årligt foretage en selvevaluering, der dog ikke skal indsendes til tilsynet, men være et værktøj for bestyrelsen til løbende at vurdere, om den har de rette kompetencer. Vi har således i perioden 2013-2017 hvert år fulgt op med nye evalueringer.

Merkurs bestyrelse har draget nytte af allerede tidligere at have foretaget en omfattende selvevaluering, før dette blev et lovkrav. Erfaringerne herfra har dermed kunnet anvendes i den lovpligtige evaluering. Finanstilsynet har ikke haft anmærkninger til Merkurs besty-

Årlig afkast Merkur andele (fig. 10)

Samlet hæftende kapital (fig. 11)

(1.000 kr.)	2017	2016	Udvikling i %
Andelskapital inkl. overkurs ved emission	257.275	238.464	7,9%
Reserver og opskrivningshæftelser	58.997	78.484	-24,8%
Ansvarlig lånekapital	40.987	41.604	-1,5%
Samlet hæftende kapital	357.259	358.552	-0,0%
Kapitalprocent*	16,3%	17,5%	

* Tidligere benævnt solvensprocent

relse, hverken dens sammensætning eller medlemmernes kompetencer.

Fra 2017 er der lovkrav om et uddannelsesforløb til alle nye bestyrelsesmedlemmer. Alle Merkurs bestyrelsesmedlemmer har også før dette lovkrav fået tilbudt et uddannelsesforløb på Finanssektorens Uddannelsescenter, så det nye lovkrav kommer ikke til at betyde nogen ændring i den allerede etablerede praksis.

ORGANISATION OG MEDARBEJDERE

Merkur har i efteråret 2017 gennemført en større organisationsændring med henblik på at gøre forretningen mere kundeorienteret, effektiv og digitaliseret. Organisationsændringen er et væsentligt element i at sikre en tilfredsstillende indtjening i et vanskeligt marked med

høj konkurrence og negative renter. Organisationsændringen blev indledt med en udskiftning i direktionen, hvor fokus på kunderne og forretningen blev manifesteret med konstitueringen af Merkurs Kreditchef Jan Klarbæk til direktør med ansvar for hele den operationelle og kundevedtede del af Merkur. Lars Pehrson har i den nye organisation ansvar for økonomi, HR, kommunikation, samt risiko og compliance.

Andelskassens ansvarlige for bl.a. økonomi og finans gennem mange år, Asbjørn Andersen, forlod efter aftale med bestyrelsen andelskassen ved samme lejlighed. En ny økonomichef skal styrke andelskassens økonomistyring, og med en ny juridisk stilling styrker vi arbejdet med compliance, hvidvask og den nye persondatalovgivning.

For at opnå størst mulig synergi og effektivitet er den nye organisation tænkt mere på tværs af geografi, og back-office-funktionerne er samlet i én enhed, der skal betjene kunderådgi-verne i Merkur, uanset hvor de fysisk er placeret. På samme måde etableres en central funktion, der skal sørge for oprettelse af alle nye kunder i Merkur. Dette skal skabe en ensartet og hurtigere ekspedition og samtidig sikre, at alle nødvendige data på kunderne er på plads fra første færd.

Organisationsændringen har også ført til en lukning af Odense afdelingen i december 2017. De kunder, der kommer til Merkur, efterspørger fysiske filialer i stadig mindre grad, og ved at samle medarbejderne på færre adresser kan vi bedre holde omkostningerne

i ro. Seks medarbejdere er fratrukket som følge af lukningen i Odense og yderligere tre er gået på pension. Se den nye organisation i Figur 12.

Når den nye organisation er helt på plads i løbet af første kvartal 2018 vil andelskassen have 96 medarbejdere, en reduktion på 6 i forhold til, da vi var flest i 2017. Se i øvrigt kapitlet *Socialt regnskab*, for yderligere oplysninger omkring medarbejdersammensætning og trivsel.

Merkurs nye organisation skal sikre, at vi er let tilgængelige og kan levere en kundeservice af høj kvalitet. Vi skal kunne betjene væsentligt flere kunder på en omkostningseffektiv måde. Det er bl.a. en konsekvens af, at indtægterne fra andelskassens store likvide beholdning er svundet ind til ingenting.

Merkur har medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, valgt første gang i 2007 og senest i 2015. Det er et væsentligt tilskud til bestyrelsesarbejdet. Den nuværende valgperiode udløber i 2019.

IT

IT-udviklingen er præget af stort pres fra lovgivningen, f.eks. hvidvask, ny per-

sondataforordning fra maj 2018 og nye krav om adgang for eksterne parter til kundernes betalingsoplysninger, således at man kan bygge tjenester "ovenpå" pengeinstitutternes ydelser – noget som store spillere som Apple, Google og Facebook helt sikkert vil benytte sig af, og som i et eller andet omfang vil udfordre pengeinstitutterne.

Der er også store forventninger fra kundernes side om selvbetjeningsløsninger og i det hele taget løsninger, der gør bankerne i stand til at give kunderne svar på deres forespørgsler meget hurtigt, også udenfor normal kontortid. Bankerne selv har et stort behov for omkostningsreduktioner, bl.a. som kompensation for de negative renter – en problemstilling der er meget nærværende for Merkur med vores meget store likvide beholdning.

Alt dette får i første omgang IT-omkostningerne til at stige voldsomt, da ikke mindst nogle af de lovgivningsdrevne udviklingsprojekter er ekstremt dyre, uden at de nødvendigvis tilfører ret meget forretningsmæssig værdi.

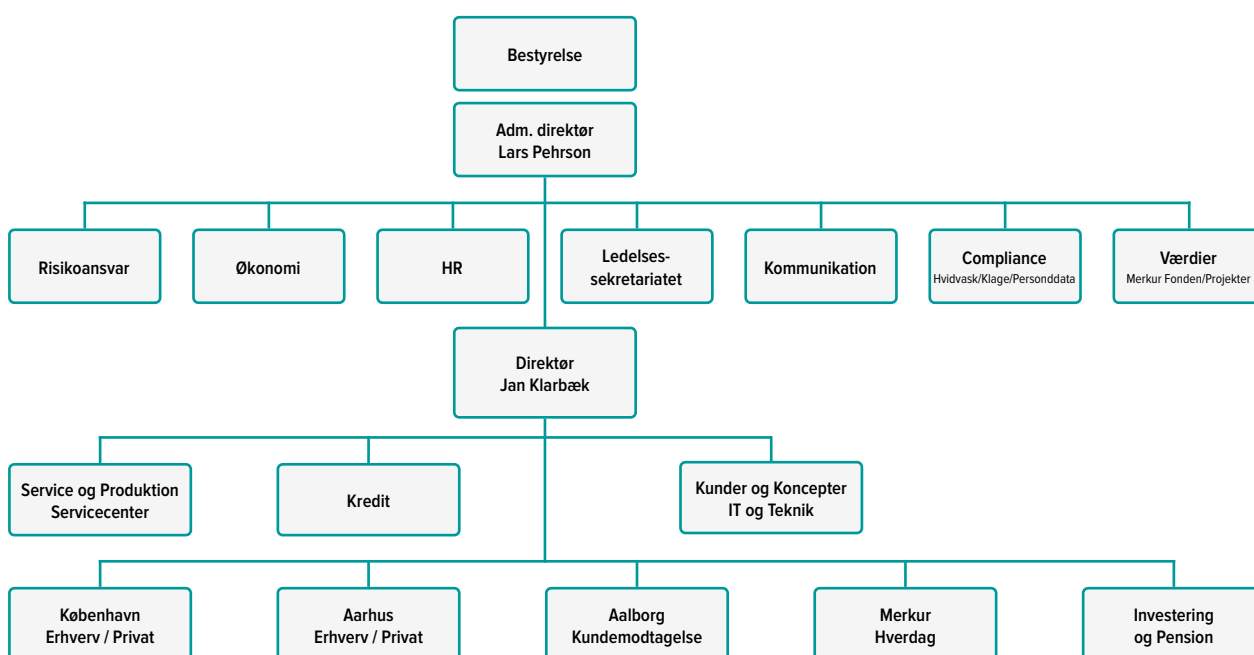
Effektivisering og digitalisering af processer og arbejdsgange kan om-

vendt føre til omkostningsreduktioner på sigt, men reduktionerne har en tendens til at komme med forsinkelse. Man skal dog ikke tage fejl af retningen – der vil formentlig være en slags "ketchup-effekt" efter få år, når der arbejdes så intenst på effektivisering, som tilfældet er.

Danmark er et af de lande, der er langt fremme i den digitale udvikling i banksektoren. Vi er på den ene side opmærksomme på, at et pengeinstitut som Merkur kan have en speciel plads i de muligheder, der opstår, bl.a. i forhold til den personlige kontakt (herunder også digitale kundemøder), som mange forventer, og i forhold til at udvikle muligheder, som ikke findes andre steder. På den anden side er det også et vigtigt konkurrenceparameter, at vi er med i forreste række, når det gælder de generelle digitale muligheder i banksektoren.

Indkaldelse og tilmelding til Merkurs generalforsamling blev i 2017 digitaliseret for at gøre tilmeldingen nemmere for vores andelshavere og for at spare på både papir og porto. I 2017 lancerede Merkur et nyt website, som er målrettet nye kunder i alderen 17-29 år – besøg hjemmesiden på www.stoltafminbank.dk ■

Merkurs organisation (fig. 12)

Forventninger og strategier

Merkurs strategi har i mange år handlet om sund vækst med det formål at styrke forretningen Merkur, for derigennem at sikre et solidt og sundt grundlag for at skabe positive og langsigtede forandringer i samfundet.

De seneste år har dog givet en vækst, som vi må erkende, at vi ikke i tilstrækkeligt omfang har været klædt på til. Merkur har ikke altid leveret den kvalitet og service til vores kunder, vi har ambitioner om, og vi har trukket store vekslers på vores medarbejdere. Resultatet for 2017 viser med tydelighed, at det på nogle punkter er gået for stærkt.

Merkur har oplevet en stor tilstrømning af nye og gode kunder, ligesom vores bestående kunder, specielt erhvervs-kunderne, har oplevet en god og sund vækst inden for de brancher, de opererer i, herunder økologien, de frie skoler samt sociale virksomheder. Det er vi naturligvis glade for som pengeinstitut og på vores kunders vegne, men det har haft en pris i form af for stor vækst i forhold til den måde, vi havde organiseret ressourcerne, ligesom vi ikke i tilstrækkelig grad fik omsat det øgede forretningsomfang til indtjening. Men det betyder også, at vi bygger videre på en stor og altovervejende sund kundebase, som har fremgang og god økonomi.

Vi har fortsat et ønske om, at Merkur bliver større. Ikke for vækstens egen skyld, men for at skabe flere muligheder for nye skridt i retning af et samfund, hvor både mennesker og natur er i centrum. Men i de kommende år skal Merkur arbejde fokuseret på at afstemme vækst, indtjening og ressourcer i en balanceret udvikling, hvor vi er sikre på, at

kvaliteten i ikke mindst dokumentation følger med.

Vi har i efteråret 2017 gennemført en større organisationsændring for bl.a. at styrke den kundeorienterede del af Merkur, jf. afsnittet *Organisation og medarbejdere* i kapitlet *Økonomi og organisation*. I den anledning har vi fundet det nødvendigt at justere vores handleplaner på det kundeorienterede område, så vi kan skabe bedre kundeoplevelser i Merkur.

Vi vil knytte vores kunder tættere til Merkur og arbejde for, at flere af vores kunder har flest mulige af deres bankforretninger hos os. Samtidig er ambitionen, at vi skal have et af de laveste kundefrafald i branchen. Det skal bygges på gode relationer og kundeservice samt klar kommunikation om sammenhængen mellem de muligheder, kunderne har for gennem deres engagement i Merkur at bidrage til de positive forandringer, andelskassen er katalysator for gennem vores bankvirksomhed.

Vi har et fællesskab med vores kunder omkring værdier, men også omkring Merkur i sig selv. Det er primært andelskassens kunder, der er ejere, og derfor har vi en ambition om, at nå op på 10.000 andelshavere i 2020 mod 6.686 i 2017.

Merkur skal være bæredygtig – også økonomisk. Vi skal selv stå på et stabilt grundlag for at sikre, at vi, også i fremtiden, kan bidrage til fortsatte skridt i den rigtige retning. Et solidt økonomisk fundament gør det også muligt, at Merkur kan have modet til at se og udvikle løsninger, der passer til den spirende fremtid. Vi vil fortsat være blandt dem, der

kan give lån til de nye teknologier og nye ideer, så længe de er i overensstemmelse med vores værdier.

For at styrke indtjeningen har andelskassen gennemført en række prisjusteringer med virkning fra 4. kvartal 2017 og 1. kvartal 2018. En række priser var ikke længere på niveau med konkurrenternes og kunne ikke dække de omkostninger, der er forbundet med at levere serviceydelse, herunder de stigende IT-omkostninger. Bl.a. er der indført negativ rente for erhvervs-kundernes indeståender over 2 mio. kr. Disse tiltag, estimerer vi, vil forbedre indtjeningen betydeligt i 2018.

I udførelsen af vores opgaver bygger Merkur på dygtige og engagerede medarbejdere. Det er Merkurs medarbejdere, der møder kunderne og træffer beslutninger i hverdagen. I den sammenhæng skal vi udnytte nye teknologiske muligheder optimalt, så kunderåd-giverne i højere grad får tid til den egentlige rådgivning, mens supportfunktioner og teknologi skal tage sig af produktion af dokumenter osv.

FOKUS I 2018

Vi har i 2017 haft en god tilgang af andelshavere. Et vigtigt fokus i 2018 bliver derfor at holde det aktuelle momentum i væksten i andelskapitalen.

Udlånsvæksten skal tilpasses vores ressourcer og kapitalgrundlag, og vi anser en nulvækst på udlånssiden som tilfredsstillende. Det vil sige, at vi vil stræbe efter at erstatte tilbagebetalte udlån med nye forretninger til bestående og nye kunder. Det lyder måske uambitiøst, men et betydeligt bruttoud-

FOTO: MIKKEL ØSTERGAARD

lån er faktisk nødvendigt alene for at opveje den løbende tilbagebetaling.

Vi skal bruge kræfterne på en konsolidering og samtidig have fokus på mange af de følgeforretninger, som vi kan tilbyde, herunder firmapensioner til vores erhvervs kunder, realkreditfinansiering til både privat- og erhvervs kunder, investeringer i vores unikke produkter inden for bæredygtighed, forsikringer og betalings- og kortløsninger.

Vi vil fortsætte arbejdet med at finansiere energioptimering for vores private kunder bl.a. gennem de samarbejder, vi har indgået med energiselskaber i slutningen af 2015.

Den digitale og teknologiske udvikling går hurtigt, og Merkur ønsker at integrere så mange af de nye løsninger som muligt, således at vi både arbejder effektivt og kan give vores kunder adgang til de nye muligheder.

De seneste fire år har vi gennemført kundetilfredshedsanalyser, hvor en stor del af vore kunder har valgt at deltage. Der måles bl.a. på kundetilfredshed og loyalitet. Selvom Merkurs kunder er me-

get loyale, og kundetilfredsheden ligger på linje med andre sammenlignelige pengeinstitutter, så er det et område, vi har meget stort opmærksomhed på, og som vi tror vi med den nye organisation og forøget kundefokus kan forbedre.

FORVENTET UDVIKLING 2018

Der forventes et resultat for 2018 på mellem 10-14 mio. kr. efter skat.

Skønnet er forbundet med en vis usikkerhed relateret til følgende forhold:

- Indlånsoverskud, herunder kursudsving på overskudslikviditet placeret i obligationer
- Eventuelle uventede omkostninger relateret til gennemførelsen af organisationsændringen
- Udlånsudviklingen og udgiften til tab og nedskrivninger er vanskelig at estimere. Sidstnævnte er dog inde i en sikrere trend, men uventede enkelt-sager kan ikke udelukkes. Vi forventer derfor en nedskrivningsprocent for 2018 på 0,6-0,8%. Det er efter vores opfattelse et tilfredsstillende niveau.

På lovgivningssiden er vi i lighed med resten af branchen overgået til de nye regnskabsregler under IFRS 9, det betyder at vores risiko på kundernes lån spredes ud på alle udlån over hele lånets løbetid. Effekten heraf er en stigning i behovet for nedskrivninger. Her er det vigtigt at tilføje, at en nedskrivning ikke er lig med et tab, hvorfor den kortsigtede effekt af indfasningen af IFRS 9 udlignes over årene. Læs mere om IFRS 9 og effekten heraf i kapitlet *Lovpligtige oplysninger*.

Andelskassens kapitalgrundlag forventes yderligere styrket i 2018, således at kapitalprocenten og den solvensmæssige overdækning kan stige som forudsat i kapitalplanen. Vi forventer en kapitalprocent ved udgangen af 2018 inden for intervallet 17-18%. Den nye kapital udover indtjeningen forventes hovedsageligt at komme fra andelskassens kunder i form af andelskapital. Derudover forventer vi en tilgang af ansvarlig lånekapital fra samarbejdspartnere og investorer. ■

Merkur og vores kunder

UDLÅN

Merkurs vigtigste aktivitet er udlånsvirksomheden; at formidle kundernes indlån til realøkonomiske aktiviteter, som har behov for lånefinansiering. Størsteparten af vores udlån ydes til aktiviteter, som vi vurderer stemmer overens med Merkurs samfundsidealer. Vi ønsker at give vores kunder mulighed for at samle deres bankforretninger hos Merkur, hvilket betyder, at vi også yder lån som udspringer af vores private kunders almindelige behov, eksempelvis boliglån. Udover at vi også giver vores private kunder mulighed for at låne

penge til bæredygtige tiltag af forskellig art, er den private låntagning af stor betydning for vores forretning. Den bidrager til vores volumen, indtjening og mulighed for risikospredning, hvilket alt sammen giver os større robusthed og dermed mulighed for at yde lån inden for vores kerneområder. Det samme gælder vores formidling af realkreditlån.

I 2017 har udlånsvæksten været moderat. Manglende indtjening for året og større kapitalkrav gør, at vi må prioritere den forøgede andelskapital til dækning af de kapitalkrav, som alle banker skal indfase frem mod 2022. Merkur har der-

for ikke været i stand til at udnytte sit fulde vækstpoteiale i 2017 og vil heller ikke være det i 2018. Garantier er faldet med 1,4% i årets løb.

I figuren nedenfor viser vi fordelingen af vores udlån og garantier i seks temaer, som synliggør vores samfundsmæssige prioriteringer og indsats. Fem af de seks overordnede kategorier er direkte knyttet til andelskassens samfundsidealer, som er beskrevet på side 2. Den sjette kategori rummer de ordinære lån, kreditter og garantier, først og fremmest boligfinansiering. Se Figur 13 og 14.

>

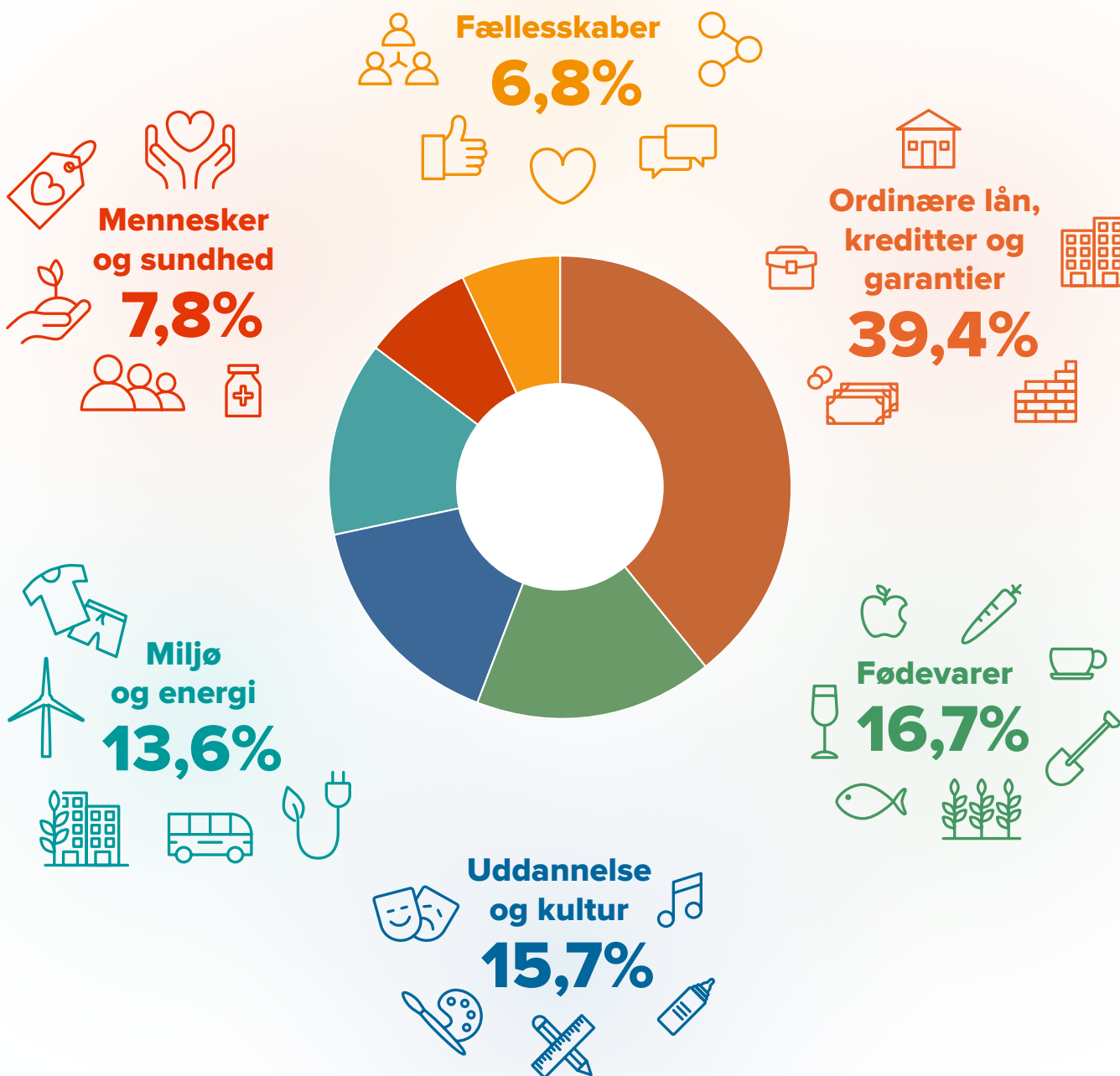
Udlån og garantier (fig. 13)

	Antal	%	Beløb (1.000 kr.)	%	Tilsagt (1.000 kr.)	%	Tilsagt 2016	Udvikling ift.2016
Uddannelse og Kultur	613	6,8%	357.761	14,6%	441.952	15,7%	412.663	7,1%
Mennesker og Sundhed	404	4,5%	192.495	7,8%	221.417	7,8%	225.092	-1,6%
Fødevarer	459	5,1%	395.319	16,1%	471.869	16,7%	389.526	21,1%
Miljø og Energi	1.439	16,0%	334.572	13,6%	385.307	13,6%	433.150	-11,0%
Fællesskaber	200	2,2%	183.529	7,5%	191.311	6,8%	207.216	-7,7%
Ordinære lån, kreditter og garantier	5.892	65,4%	991.673	40,4%	1.111.491	39,4%	1.061.765	4,7%
I alt	9.007	100,0%	2.455.349	100,0%	2.823.347	100,0%	2.729.412	3,4%

Fordelingen af udlån og garantier efter formål pr. 31.12.2017. Tilsagt indeholder bevilgede, men ikke udnyttede trækingsrettigheder på kassekreditter. Tallene er statistiske data. I de statistiske tal er der ikke taget hensyn til amortiseret kostpris og nedskrivninger på engagementerne, hvorfor totaler i mindre grad afviger fra årsregnskabet oplysninger om udlån og garantier.

Tilsagte udlån og garantier (1.000 kr.) (fig. 14)

LÅN OG GARANTIER, DER ER SCREENEDE IHT. MERKURS SAMFUNDSIDEALER, UDGØR I ALT 60,6%

Uddannelse og Kultur

Kategorien indeholder: **Udlån til uddannelsesinstitutioner** for børn og voksne samt **private studielån** til finansiering af individuelle uddannelsesforløb. Uddannelse opfattes i bred forstand med vægt på dannelse, hvorfor vi også inkluderer eksempelvis lån til børnehaver, vuggestuer og folkehøjskoler.

Finansiering af kultur. Det vægtes, at der er tale om finansiering, der giver mennesker mulighed for at udfolde deres kreative evner, eller stimuleres af andre menneskers kreativitet. Vi tror på, at mennesker udvikler sig gennem fri udfoldelse og kreativ stimulation.

Derfor ser vi en forbindelse mellem uddannelse og kultur.

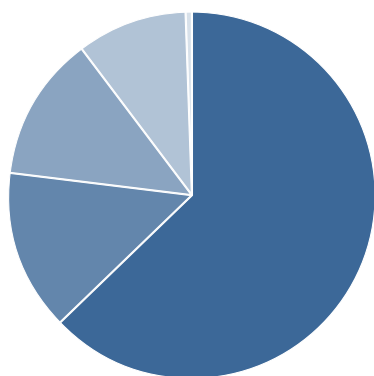
I vores vurdering af projekter lægger vi vægt på, at dannelsen sker med respekt for individets frihed, da det for os er afgørende, at det enkelte menneske får de bedste betingelser for at udvikle sine evner. Det er fundamentet for samfundets fortsatte udvikling.

De nævnte udlånsområder relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om en kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er fri-

gjort fra erhvervmæssige og politiske særinteresser. Det er afgørende for, at det enkelte individ kan opnå de bedste betingelser for at udvikle sine evner. Det gælder uanset om de enkelte institutioner drives i offentligt regi eller som selvstændige, selvejende institutioner.

I 2017 har der været en vækst i finansieringen af skoler med 12,5% eller 31 mio. kr. Også voksenuddannelse viser en stigning, nemlig 14,0% eller 6 mio. kr. De øvrige kategorier viser små fald i forhold til 2016.

>

■ Skoler: 277.545
■ Børnehaver og vuggestuer: 63.497
■ Kultur: 56.171
■ Voksenuddannelse: 42.663
■ Studielån: 2.076
■ Andet: 0

Uddannelse og kultur	Antal lån	Tilsagt 2017 (Kr. 1.000)	Tilsagt 2016 (Kr. 1.000)	Udvikling i %
Skoler	205	277.545	246.648	12,5%
Børnehaver og vuggestuer	136	63.497	65.062	-2,4%
Voksenuddannelse	43	42.663	37.439	14,0%
Studielån	27	2.076	4.060	-48,9%
Kultur	201	56.171	59.379	-5,4%
Andet	1	-	75	-100,0%

KUNDEEKSEMPEL

Brenderup Højskole

- ligger på Nordfyn og har fokus på internationale kultur møder. Skolen har elever fra hele verden, og der rejses - både på studietur og på rejselinjen. Skolen arbejder med det internationale kultur møde gennem både debat, kunst og musik. Foruden det internationale og kreative fokus tilbyder Brenderup Højskole også undervisning i fag som friluftsliv og bæredygtigt byggeri, hvor eleverne bl.a. har bygget et såkaldt off-grid hus, der er selvforsynende med vand, varme og elektricitet. Skolen er inspireret af Grundtvigs tanker om, at man gennem samvær, samtale og undervisning kan blive klogere på livet, og det personlige møde mellem elever og personale betragtes som grundlæggende. Målet er at forene individualitet, fællesskab og faglighed, så dannelse og uddannelse bliver hinandens forudsætning.

Mennesker og Sundhed

Kategorien indeholder: **Udlån til sociale tilbud** til borgere med særlige behov, eksempelvis opholdssteder og væresteder, der tilbyder rammerne for en værdig behandling af svage grupper i samfundet, som midlertidigt eller permanent har behov for særlige hensyn.

Udlån til socialøkonomiske virksomheder, der arbejder ud fra en almennyttig mission, eksempelvis ved at give borgere med særlige behov mulighed for at arbejde og dermed at bidrage til samfundet ud fra deres egne præmisser.

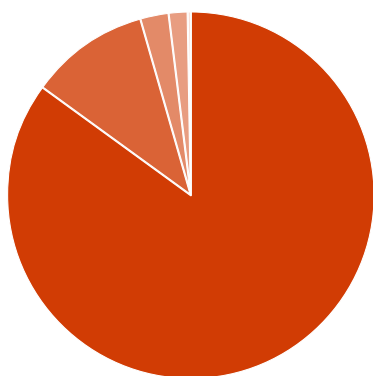
Udlån til Fair Trade. I al udveksling af varer og tjenesteydelser bør det til-

stræbes, at alle involverede parter – det være sig producenter, forarbejdning, idéudvikling, mellemlandere og konsumenter osv. - bliver honoreret på et rimeligt niveau i forhold til indsats, risiko og omkostninger. Sådan er virkeligheden ikke altid. Derfor finansierer vi initiativer, der søger at sikre de svage parter i handlen, særligt producenter i udviklingslande.

De nævnte udlånsområder relaterer sig primært til Merkurs samfundsideal om en demokratisk retsstat, hvor ligeværdighed blandt borgerne er det bærende princip, og som definerer rammerne for erhvervslivet og individets ret

til frihed. Retsstaten må bl.a. sørge for ordentlige medarbejderforhold og værdige forhold for samfundets svage borgere, således at alle har mulighed for at bidrage til helheden ud fra egne præmisser. Ligeværdige aftaleforhold kan også skabes på initiativ af parter fra erhvervslivet og civilsamfundet uden at det nødvendigvis er pålagt af lovgivning. Det er socialøkonomiske virksomheder og Fair Trade eksempler på. I disse tilfælde er Merkurs samfundsideal om erhvervslivets behovsdækning naturligvis også relevant.

Udlån til sundhed og selvudvikling som omfatter seriøse alternative be-

- Sociale tilbud: **188.346**
- Sundhed og selvudvikling: **23.564**
- Socialøkonomiske virksomheder: **5.231**
- Fair Trade: **3.688**
- Pleje tilbud: **588**
- Andet: **0**

Mennesker og Sundhed	Antal lån	Tilsagt 2017 (Kr. 1.000)	Tilsagt 2016 (Kr. 1.000)	Udvikling i %
Sociale tilbud	255	188.346	195.415	-3,6%
Pleje tilbud	3	588	30	1.860%
Sundhed og selvudvikling	112	23.564	19.522	20,7%
Socialøkonomiske virksomheder	25	5.231	5.783	-9,5%
Fair Trade	9	3.688	4.342	-15,1%
Andet	0	-	-	

handlere og rådgivning omkring sundhed, ernæring, psykologi m.m.

Udlån til plejetilbud som omfatter private plejehjem, ældreboliger og hospices, er udlånsområder, hvor vi ser et fremtidigt potentiale. Vi ønsker at understøtte mangfoldigheden i sundheds- og plejesektoren, fordi vi tror på, at det hører med til det enkelte individs frihed at afgøre, hvilken behandling han

eller hun vil underlægge sig.

De to sidstnævnte udlånsområder relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om en kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervsmæssige og politiske særinteresser. Men også ejerforhold omkring f.eks. plejetilbud

spiller en vigtig rolle, da vi grundlæggende mener, at disse bør være selvejende institutioner og ikke private virksomheder.

For den største kategori Sociale Tilbud er der tale om et mindre fald på 3,6% eller 7 mio. kr. i forhold til året før. Sundhed og selvudvikling er steget med 20,7% eller 4 mio. kr. >

FOTO: MIKLOS SZABO

KUNDEEKSEMPEL

AskovFonden

- er en NGO, der udvikler løsninger på samfundets aktuelle sociale problemer. Målet er at bygge relationer til udsatte borgere i Danmark, så de får styrken og modet til at tage ansvar for deres eget liv og det samfund, de er en del af. I et samarbejde med AskovFonden går borgerne fra at være en omkostning til at blive et aktiv i og for samfundet. I fondens seks afdelinger tilbydes hjælp og støtte til over 2000 mennesker hvert år. I løbet af de seneste 70 år har AskovFonden bl.a. stået bag oprettelsen af de første mødregrupper i Danmark (1943), socialpsykiatrien (1975), døgnbehandlingstilbud til mennesker med spiseforstyrrelser (1983), SSP-samarbejdet (1984), Dialog mod Vold (2001). I 2013 etablerede AskovFonden KBH+, hvor de bygger bro mellem unge og uddannelses- og arbejdsmarkedet.

Fødevarer

Kategorien indeholder: **Økologisk og biodynamisk landbrug**. Økologisk og biodynamisk landbrug tager hensyn til miljøet og sikrer en høj kvalitet både i forhold til ernæring og gastronomi. Danmark er et gammelt landbrugsland, men også et land med en unik grundvandsressource. Fremtiden for dansk landbrug ligger ikke i at forsøge at konkurrere med udlandet på masseproduktion, men i at bibeholde fokus på produktion af kvalitetsfødevarer. I den forbindelse er det også vigtigt at holde GMO ude af dansk landbrug.

Bæredygtigt fiskeri. Højteknologiske fiskemetoder kan være særdeles skadelige for havmiljøet. Bundstrukturer ødelægges med store trawl og store bifangster af for små fisk eller uønskede arter

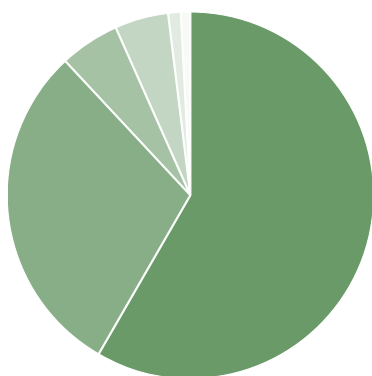
er ofte konsekvensen. Merkur søger at fremme skånsomt fiskeri, der også sikrer en høj spisekvalitet og bidrager til bevarelse af lokal fiskerikultur. Udlånsområdet er i 2017 vokset med 15 mio. kr., hvilket primært skyldes finansiering af en ny kutter med tilhørende kvote til Thorupstrand Kystfiskerlaug.

Forarbejdning og handel med bæredygtige fødevarer. Økologiske restauranter og caféer. Merkur ønsker at understøtte en bæredygtig fødevarersektor, som producerer produkter, der er sunde for mennesker og ikke belaster natur og miljø unødigt. Udlånsområdet er som følge af den generelle vækst i afsætningen af økologiske fødevarer vokset med 10,4% eller 14 mio. kr.

Udlånsområderne i denne kategori re-

laterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Udlån og garantier til økologisk og biodynamisk landbrug er i 2017 steget med 24% eller 58 mio. kr. Den positive udvikling for dansk økologisk landbrug er fortsat i 2017, og Merkur har bl.a. medvirket ved omlægning af en række landbrug. I Merkur er vi derfor glade for, at vi kan bidrage med finansiering til omlægning til økologi eller til udvidelse af den økologiske produktion. Økologisk eller biodynamisk landbrug repræsenterer i

- Økologisk landbrug: **276.042**
- Forarbejdning og Handel: **140.675**
- Biodynamisk landbrug: **23.757**
- Bæredygtig fiskeri: **23.133**
- Andet: **4.595**
- Restauranter og Caféer: **3.667**

Fødevarer	Antal lån	Tilsagt 2017 (Kr. 1.000)	Tilsagt 2016 (Kr. 1.000)	Udvikling i %
Biodynamisk landbrug	29	23.757	20.668	14,9%
Økologisk landbrug	266	276.042	221.448	24,7%
Bæredygtig fiskeri	11	23.133	8.126	184,7%
Forarbejdning og Handel	117	140.675	127.369	10,4%
Restauranter og Caféer	20	3.667	5.015	-26,9%
Andet	16	4.595	6.900	-33,4%

modsatning til industriel landbrugsproduktion en bæredygtig forretningsmodel, hvor priserne er gode, og bedrifterne derfor gennemgående drives med gode resultater.

Den uholdbare forretningsmodel er det konventionelle landbrugs grundlæggende problem – ikke som påstået urimelige miljøkrav i sammenligning med andre lande. Det er derfor ærgerligt, at man ikke politisk tager fat i forretningsmodellen, så meget desto mere fordi det økologiske landbrug repræsenterer en

succes, som der kan bygges videre på. Samtidig kunne alvorlige miljøproblemer og forurening af grundvandet undgås.

Økologisk landbrug har, i lighed med det konventionelle, store udfordringer med generationsskiftet. Det kan blive en alvorlig forhindring for økologiens udbredelse og en vigtig grund til at arbejde med og udvikle anvendelsen af alternative ejer- og driftsformer. Det er derfor glædeligt, at en række initiativer har set dagens lys, bl.a. en lokal jordfond på Samsø og Danmarks Økologiske Jord-

brugsfond har på initiativ af Danmarks Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening solgt aktier for over 20 mio. kr. i løbet af 2017. Den landsdækkende jordbrugsfond forventer at kunne købe sine første ejendomme i 2018.

Den økologiske sag er ikke national, men global. Blandt andet derfor har Merkur udviklet muligheder for at finansiere økologi i 3. verdenslande via verdenshandelskreditterne og i samarbejde med Merkur Udviklingslån A/S. Se omtalen senere i beretningen.

>

FOTO: LASSE HYLDAGER

KUNDEEKSEMPEL

Thomas Bertram

- er en ung landmand på 27 år, der har startet en økologisk produktion af smågrise i Nordjylland. Han overtog gården i Jerslev i begyndelsen af 2017 og har siden fået en produktion i gang med omkring 110 søer samt deres smågrise. For at optimere produktionen og skabe bedre arbejdsforhold for sig selv, har Thomas Bertram designet sine egne farehytter med plads til fire søer og deres smågrise i hver. Her kan han fodre, strø og give vand i alle fire stier fra samme åbning i hytten, og der er højt til loftet. Det gør arbejdet nemmere og mere effektivt for landmanden, der indtil videre passer alle sine grise selv.

Miljø og Energi

Kategorien indeholder: **Bæredygtige bygninger. Miljøvenlig transport. Vedvarende energiproduktion. Bæredygtige tekstiler. Andre miljøvenlige produktionsvirksomheder. Handel med bæredygtige produkter.**

Alle de produkter, vi omgiver os med og den energi, vi forbruger, bør påvirke det omgivende miljø mindst muligt, herunder også klimaet. Samtidig skal produkterne være sunde for os som mennesker – f.eks. det tøj, vi går i, eller de huse, vi bor i. Udlånsområderne i denne kategori relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om et erhvervs- liv, hvis produkter og ydelser afspejler

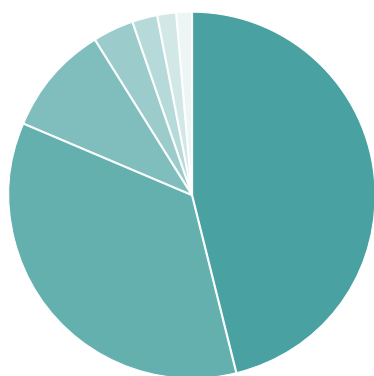
samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Solenergi bliver stadig billigere og repræsenterer også et stort potentiale i et land som Danmark, der ikke umiddelbart forbindes med solskin. Strøm fra sol kan mange steder i verden i dag produceres uden subsidier. Der savnes dog stabile rammevilkår, også i Danmark, så udbygningen kan ske kontinuerligt i takt med, at samfundet elektrificeres mere og mere.

Vindenergi er – bortset fra husstands- vindmøller – blevet så kapitalkrævende, at det ikke er muligt for et pengeinstitut som Merkur at deltage i større omfang.

Udlånsområdet er generelt faldet i 2017, hvilket primært skyldes solcelleanlæg, som blev finansieret og opført i 2016 og som nu efter planen er solgt til deres endelige ejere. Energiproduktion og distribution viser derfor et fald på 24,4% eller 57 mio. kr. Også bæredygtigt byggeri er faldet med 6,0% eller 9 mio. kr. som følge af ordinære nedbringelser.

>

- Energi produktion og distribution: **177.750**
- Bæredygtige bygninger: **136.208**
- Andre miljøvenlige virksomheder: **37.654**
- Miljøvenlige transportmidler: **14.349**
- Bæredygtigt producerede tekstiler: **8.093**
- Handel med bæredygtige produkter: **6.253**
- Andet: **5.000**

Miljø og Energi	Antal lån	Tilsagt 2017 (Kr. 1.000)	Tilsagt 2016 (Kr. 1.000)	Udvikling i %
Bæredygtigt producerede tekstiler	32	8.093	8.339	-2,9%
Energiproduktion og distribution	964	177.750	235.209	-24,4%
Miljøvenlige transportmidler	106	14.349	10.670	34,5%
Bæredygtige bygninger	225	136.208	144.942	-6,0%
Handel med bæredygtige produkter	20	6.253	3.533	77,0%
Andre miljøvenlige virksomheder	91	37.654	30.457	23,6%
Andet	1	5.000	-	

FOTO: ZENZ

KUNDEEKSEMPEL

Zenz – Organic Hairdressing

- er Danmarks førende grønne frisørkæde med syv saloner og 60 ansatte. Stifteren af frisørkæden, Anne-Sophie Villumsen, har i mange år arbejdet for at mindske brugen af sundhedsskadelige og allergifremkaldende produkter i frisørbranchen. I 2010 udviklede Zenz den svanemærkede, professionelle hårserie Zenz Organic Products. Serien består af forskellige shampoo, conditioner, kur, styling, olier og hudpleje og indeholder naturlige ingredienser som bl.a. økologisk koldpresset avocadoolie og aloe vera. Serien omfatter også en Pure linje for personer med allergi eller sensitiv hud. Udover eksklusive hårprodukter sælger Zenz-kæden også sin egen naturlige mineralmakeupserie og hårfarver. Zenz produkter sælges i dag i 16 lande.

Fællesskaber

Kategorien indeholder: **Kooperativer og fondsejede virksomheder. NGO'er. Forbrugsfællesskaber.**

Boligfællesskaber, herunder økologiske bosætninger og landsbyfællesskaber, andelsboligforeninger m.m.

Mange mennesker ønsker at deltage i udviklingen af nye ejerformer, der på forskellig vis udforsker andre veje end det klassiske ejerskab gennem enkeltpersoner eller selskaber. Merkur ønsker at understøtte initiativer, hvor ejerskabet af vigtige ressourcer eller virksomheder giver plads til et almennyttigt og kollek-

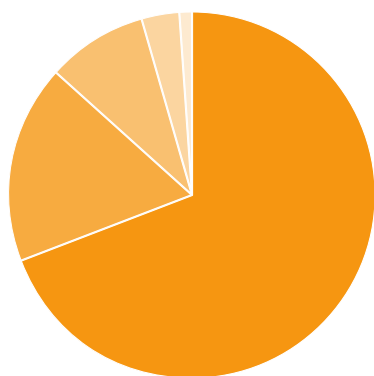
tivt sigte. Sådanne fællesskaber kan også opstå omkring boliger. Klare rammer for fællesskaberne må defineres i form af vedtægter og lignende.

Brede fællesskaber omkring en sag eller et formål i form af NGO'er indgår også i kategorien. De nævnte udlånsområder relaterer sig primært til Merkurs samfundsideal om en demokratisk retsstat, hvor ligestilling blandt borgerne er det bærende princip, og som definerer rammerne for erhvervslivet og individets ret til frihed. I dette tilfælde sætter retsstaten dog

kun de helt overordnede rammer, mens deltagerne selv definerer formål og de detaljerede regler, som skal gælde for det konkrete fællesskab. Vi ser en stigende interesse for at bo i og etablere forskellige boligfællesskaber.

Boligfællesskaber er faldet med 13,6% eller 21 mio. kr., mens Kooperativer og fondseje er steget med 23,3% eller 6 mio. kr. Udlån til NGO'er er faldet med 12,9% eller 3 mio. kr.

>

■ Boligfællesskaber: 132.809
■ Kooperativer og fondseje: 33.190
■ NGO'er: 17.008
■ Andet: 6.314
■ Forbrugsfællesskaber: 1.990

Fællesskaber	Antal lån	Tilsagt 2017 (Kr. 1.000)	Tilsagt 2016 (Kr. 1.000)	Udvikling i %
Boligfællesskaber	132	132.809	153.647	-13,6%
Forbrugsfællesskaber	5	1.990	2.026	-1,8%
NGO'er	34	17.008	19.538	-12,9%
Kooperativer og fondseje	18	33.190	26.924	23,3%
Andet	11	6.314	5.081	24,3%

KUNDEEKSEMPEL

Amnesty International Danmark

- er en NGO, der arbejder for at udbrede menneskerettighederne. Amnesty har nationale sektioner i over 80 lande og er dermed en verdensomspændende medlemsorganisation. Deres arbejde går bl.a. ud på at stoppe henrettelser, få uskyldige ud af fængsel, standse tortur og presse regeringer til at forbedre deres love og holdninger, så de overholder menneskerettighederne. Gennem research dokumenterer de menneskerettighedskrænkelser over hele kloden. Dernæst arrangerer de offentlige aktioner og internationale kampagner, der mobiliserer medlemmer og lægger pres på regeringer, selskaber og institutioner. Amnesty har desuden en lægegruppe, der dokumenterer tortur og arbejder imod dødsstraf.

Ordinære lån, kreditter og garantier

Kategorien indeholder: **Udlån til private**. Lånene i denne kategori er overvejende udlån til private, og af disse udgør boligfinansiering den største andel. **Boligfinansiering** sker dels i form af andels- og ejerboliglån, men også i form af garantier ved ejerskifte og hjemtagelse af realkreditlån.

Det indgår i Merkurs forretningsmodel, at vi også yder 'neutrale lån' dvs. lån, der hverken bidrager positivt eller negativt til samfundsudviklingen, men som tilfredsstillende vores kunders almindelige behov. Disse lån bidrager indirekte til at fremme Merkurs overordnede formål bl.a. ved at tilføre risiko-

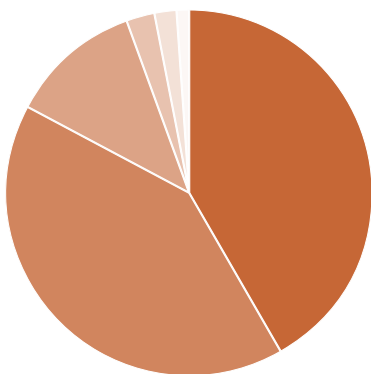
spredning og dermed en vis robusthed. Vi ønsker også at give vores individuelle kunder muligheder for at træffe bæredygtige valg af bankprodukter. Dermed styrkes vores muligheder for at påvirke samfundet.

Desuden indeholder kategorien driftsfinansiering til små **Selvstændige erhvervsdrivende**, der er helkunder i Merkur. Disse små enkeltmandsvirksomheder screenes ikke i henhold til Merkurs samfundsdeklaration og fremgår ikke af www.minepengegørgavn.dk. Vi opfatter finansiering af disse virksomheder på linje med private udlån, da udgangspunktet er det private bankenga-

gement og virksomheden alene er noget, der sikrer indkomst til husholdningen. Der er typisk tale om funktioner, der kunne være udøvet som lønmodtagere, men hvor de pågældende har valgt at være selvstændige.

Endelig indeholder kategorien **Tekniske partnere**, som ikke bruges til kunder, men alene til garantier mv., som vi stiller for vores samarbejdspartnere.

Udlån og garantistillelse i forbindelse med bolig er steget i 2017. Der er stor aktivitet på boligmarkedet, og samtidig har det lave renteniveau givet anledning til en del omlægninger af lån. For andelsboliger er der tale om en vækst

- Ejerbolig: **464.873**
- Andelsbolig: **457.003**
- Private lån og kreditter, andet: **130.283**
- Tekniske partnere: **26.349**
- Selvstændige erhvervsdrivende: **23.017**
- Kolonihave: **9.966**

Ordinære lån, kreditter og garantier	Antal lån	Tilsagt 2017 (Kr. 1.000)	Tilsagt 2016 (Kr. 1.000)	Udvikling i %
Andelsbolig	897	457.003	396.624	15,2%
Ejerbolig	1.761	464.873	491.698	-5,5%
Kolonihave	26	9.966	7.940	25,5%
Private lån og kreditter, andet	3.114	130.283	123.363	5,6%
Selvstændige erhvervsdrivende	85	23.017	23.223	-0,9%
Tekniske partnere	9	26.349	18.917	39,3%

på 60 mio. kr. eller 15%. For ejerboliger er der tale om et mindre fald på 5,5% eller 27 mio. kr. For ejerboliger udgør garantistillelse, som for størstedelen er midlertidig, 280 mio. kr. ved udgangen af 2017 (2016: 310 mio. kr.) og egentlige

udlån udgør 185 mio. kr. Væksten i egentlige udlån er på 3 mio. kr., og det samlede fald for ejerboligerne skyldes dermed garantierne.

Samlet set er det fortsat sådan, at de private kunder leverer et stort indlåns-

overskud, som kan udnyttes til udlån til erhverv og institutioner. De private kunder leverer – som det fremgår senere i kapitlet – 62% af det samlede indlån, mens de aftager en langt lavere del af det samlede udlån.

>

FOTO: MARIA EKLIND, FLICKR.COM (CC BY-SA 2.0)

FORMIDLING AF REALKREDITLÅN

TOTALKREDIT A/S

Merkur samarbejder med Totalkredit A/S om realkreditlån til private. Totalkredit A/S' koncept er meget decentralt og al sagsbehandling, udskrivning af dokumenter osv. sker i Merkur. Merkur har opbygget en låneportefølje i Totalkredit A/S på 2.027 mio. kr. fordelt på 1.846 lån (2016: 1.796 mio. kr. fordelt på 1.675 lån). Der er dermed tale om en tilfredsstillende vækst i 2017, hvor mange kunder i forbindelse med låneomlægninger eller boligkøb har valgt at skifte til Totalkredit A/S gennem Merkur.

Merkur modtager en portefølje provision, og i denne modregnes eventuelle tab, som Totalkredit A/S måtte få på den del af ejendommenes belåning, der ligger ud over 60% af ejendommenes værdi på belåningstidspunktet. Der er i 2017 modregnet tab på 564 t.kr. (2016: 279 t.kr.).

DLR KREDIT A/S OG

LR REALKREDIT A/S

Merkur har et godt samarbejde med DLR Kredit A/S, der ejes af lokale og regionale pengeinstitutter herunder Merkur. Merkur har ved udgangen af 2017 formidlet en låneportefølje af realkreditlån til økologisk landbrug på 548 mio. kr. (2016: 442 mio. kr.). Udviklingen afspejler den vækst Merkur har haft i tilgangen af økologiske og biodynamiske jordbrug. DLR Kredit A/S yder også lån til udlejningsejendomme, private an-

delsboliger, blandede kontor- og forretningsejendomme, samt industri- og håndværksejendomme. For disse ejendoms-kategorier står Merkur for en låneportefølje på 185 mio. kr. (2016: 171 mio. kr.). DLR Kredit A/S bidrager til Merkurs indtægter med såvel formidlingsprovision, portefølje provision og andel i DLR Kredit A/S' overskud.

Merkur samarbejder med LR Realkredit A/S om udlån til blandt andet skoler og institutioner, et andet af Merkurs kerneområder. Ved udgangen af 2017 var porteføljen af lån til institutioner gennem LR Realkredit A/S på 316 mio. kr. fordelt på 58 låntagere (2016: 255 mio. kr., fordelt på 52 låntagere).

Se Figur 15.

UDLÅN OG RÅDGIVNING TIL ENERGIRENOVERING

Merkur indgik i 2015 samarbejde med to fynske energiselskaber, Nature Energy og Energi Fyn. Merkur skal yde lån til private kunder hos de to energiselskaber til finansiering af energiløsninger, såsom nye naturgasinstallationer og varmepumper. Låneydelsen betales over energiregningen, og løsningen er dermed meget enkel for kunden. Ved årets udgang var der etableret i alt 798 lån med et samlet udlån på 15,7 mio. kr., mod 19,1 mio. kr. sidste år. Oprettelse af nye lån har dermed ikke kunnet følge med nedbringelsen af de bestående. Merkur samarbejder desuden med andre aktører om at understøtte de bedst mulige energiløsninger til både private kunder og erhvervskunder.

INDLÅN

Merkurs mulighed for at låne ud afhænger blandt andet af, at vores kunder stiller indlånsmidler til rådighed. Indlånet er spredt på mange hænder, ikke mindst blandt de private kunder. De private kunder står for 62% af indlånet, hvilket er næsten uændret i forhold til 2016, hvor andelen var 63%. De resterende 38% er fordelt blandt skoler, institutioner, NGO'er og virksomheder.

Som led i vores bestræbelser på at være så gennemsigtige som muligt, præsenterer vi alle de virksomheder og institutioner, Merkur låner penge til på www.minepengegorgavn.dk. Det er muligt at se virksomhederne opdelt på bl.a. brancher og geografi, og for hver virksomhed er der en kort præsentation med bl.a. kontaktoplysninger. Det er Merkur det eneste danske pengeinstitut, der gør.

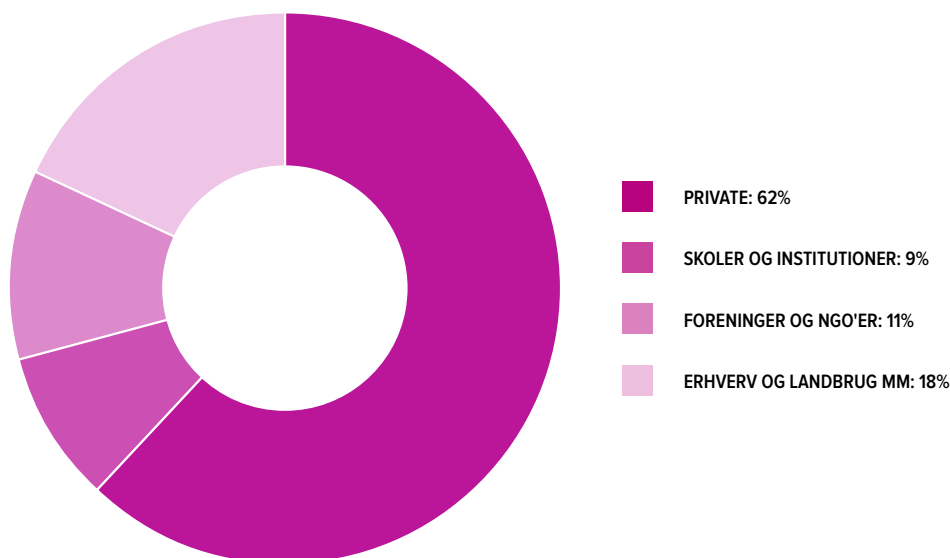
Merkur har altid ønsket at basere vores udlånsvirksomhed på egne kunders indlån. Vi ønsker ikke at finansiere os på kapitalmarkederne, og vi ønsker heller ikke ved særlige slagtilbud at tiltrække indlån fra kunder, der ikke i øvrigt er interesserede i den måde, vi driver bank på.

Denne strategi har givet likviditetsmæssig stabilitet, ikke mindst i de urolige tider under finanskrisen. Af Merkurs samlede indlån på 3.066 mio. kr. er de 75% dækket af Garantiformuen (tidligere Indskydergarantifonden). De resterende 25%, svarende til 767 mio. kr. overstiger dækningsgrænsen på ca. 750.000 kr. pr. kunde. Merkurs indlåns-

Merkurs realkreditportefølje (fig. 15)

(Mio. kr.)	2017	2016	Udvikling i %
Totalkredit A/S	2.027	1.796	12,9
DLR Kredit A/S	733	613	19,6
LR Kredit A/S	316	255	23,9
I alt	3.076	2.664	15,5

Indlån 2017 (fig. 16)

overskud er tilstrækkeligt stort til, at vi uden videre kan udbetale denne del. Se Figur 16.

STØTTEKONTI

Som kunde i Merkur kan man placere sin opsparing på en støttekonto og dermed spare op samtidig med, at man støtter en organisation. Vi har støttekonti knyttet til syv organisationer. Støttekonti for Danmarks Naturfredningsforening kan dog ikke nyoprettes. Det skyldes et ønske om et enklere udbud med færre produkter.

Vi lægger vægt på, at de pågældende organisationer primært selv markedsfører deres respektive støttekonti blandt deres egne medlemmer og bidragsydere.

Vi har haft støttekonti i 22 år og i den periode har vi samlet set udbetalt støttebidrag på knap 9 mio. kr. Støttekontopartnerne er:

- **WWF Verdensnaturfonden**, en velkendt international organisation, der arbejder med miljøforhold og naturbevarelse over hele verden.

- **Red Barnet**, én af Danmarks største og mest kendte humanitære organisationer, der har fokus på børns vilkår, både i udviklingslandene og herhjemme.

- **Vedvarende Energi**, en græsrodsorganisation, der gennem mange år har arbejdet for at fremme udnyttelse af den vedvarende energi.

- **Mellemfolkeligt Samvirke**, en stor bistandsorganisation, der har aktiviteter i mange lande. Mellemfolkeligt Samvirke arbejder side om side med de mest udsatte mennesker og ruste dem til selv at kæmpe for de forandringer, de har brug for.

- **Verdens Skove** har siden 1983 arbejdet for bevarelse og bæredygtig brug af verdens skove. Verdens Skove arbejder bl.a. for øget brug af FSC certificeret træ.

- **Amnesty International**. Med over 3 millioner medlemmer på verdensplan er Amnesty verdens største netværk af menneskerettighedsforkæmpere. Amnesty er uafhængig af stater, regeringer og kommercielle og religiøse interesser.

- **Danmarks Naturfredningsforening**, en af Danmarks største grønne organisationer, der arbejder for, at Danmark bliver et bæredygtigt samfund med en smuk og varieret natur og et rent og sundt miljø.

Det usædvanligt lave renteniveau har betydet, at Merkur har måttet justere den måde, støttebidraget beregnes på. Alle organisationer er nu overgået til den nye beregningsmodel, hvilket er årsagen til faldet i støttebeløbet i forhold til 2016. Se Figur 17 side 42.

OPERATION DAGSVÆRK

Dagsværkskontoen er en særlig type støttekonto, som Merkur lancerede i samarbejde med Operation Dagsværk i 2006. I modsætning til de øvrige støttekonti er der tale om en løbende konto til unge op til 29 år og der kan tilknyttes Dankort (Visa/Dankort fra kunden fylder 18 år) eller MasterCard Debit til kontoen. Operation Dagsværk støttes af Merkur med 100 kr. pr. aktiv konto pr. år.

Antallet af dagsværkskonti blev 1.156 konti, stort set uændret i forhold til sidste år. Det førte til en støtte til Operation Dagsværk på 115.600 kr.

Resultat støttekonti (fig. 17)

(1.000 kr.)	Støttebidrag 2017	Støttebidrag 2016	Udvikling i %	Antal konti 2017	Samlet støtte- bidrag, 1996-2017
WWF Verdensnaturfonden	142	178	-20,2%	819	2.992
Red Barnet	123	164	-25,0%	892	2.066
VedvarendeEnergi	202	244	-17,2%	1.109	1.468
Mellemfolkeligt Samvirke	55	61	-9,8%	315	615
Verdens Skove	84	114	-26,3%	657	869
Amnesty International	75	83	-9,6%	638	334
Danmarks Naturfredningsforening	22	33	-33,3%	156	112
Udgåede konti	0	21	-100,0%	0	526
I alt	703	898	-21,7%	4.586	8.982

CO₂-SPAREKONTO

Merkurs CO₂-sparekonto, gør gavn på flere måder: Samfundsmæssigt gavner det via Merkurs udlån, der i en lang række tilfælde er langt mere klimavenlige end ellers, f.eks. økologisk landbrug eller økologisk byggeri.

Derudover betaler Merkur 30 t.kr. pr. år for hver påbegyndt 25 mio. kr. indestående på kontotypen (indtil 1. oktober 2017 var det 60 t.kr.). Disse penge går til investeringer i vedvarende energi i tredjeverdenslande. 2017 endte med et indestående på i alt 244 mio. kr. (2016: 245 mio. kr.), og det samlede støttebeløb blev 563 t.kr. (2016: 600 t.kr.). Siden kontoen blev introduceret, har den genereret et samlet støttebeløb på 6 mio. kr.

Igen i år har CO₂-midlerne kunnet bidrage til vigtige forbedringer af livskvaliteten for mennesker med begrænset adgang til energi. Der er blevet doneret til seks projekter i fem forskellige lande, fra en lille donation på 10.000 kr. til årets største på 141.000 kr. Projekterne har altid flere virkninger på én

gang, og det samfundsmæssige afkast af donationerne er meget stort. Det kan være helt uventede ting: I Kenya er der ofte stærke fordomme mod handicappede. Vores donation på 10.000 kr. gik til et solvarmeanlæg til et børnehjem for udviklingshæmmede. Området er køligt, men med varmt vand i hanen er det nu nemt og behageligt for børnene at vaskes sig. Skolen forbereder børnene på at vende tilbage til deres landsbyer og familier. Men en af de fordomme, børnene møder er, at de er urene. Derfor er det vigtigt, at børnene lærer at holde sig selv rene og pæne.

Merkur har blandt andet støttet:

- Institutionskomfurer til 11 skoler, Uganda
- Solcelleanlæg til et børnehjem, Indien
- Indkøb af 700 solcellelamper, Mozambique. Projektet tager sigte på at uddanne kvinder i et meget fattigt og udsat område i Mozambique til at være små forretningsdrivende. De første 700 lamper indgår som en slags startkapital, idet kvinderne køber dem til

halvdelen af normal indkøbspris, sælger dem til normal pris, hvorved de får et overskud, som sætter dem i stand til at købe flere lamper til forretningen.

Se flere projekter på www.merkur.dk

VERDENSHANDELSKONTOEN

Verdenshandelskontoen blev etableret i 2005 som en unik mulighed for kontohaverne til at hjælpe en række bæredygtige producenter i udviklingslande med finansiering af eksporten.

Verdenshandelskontoen er en indlånskonto, som er bundet i en periode, og som tager del i risikoen ved de tilhørende udlånsaktiviteter. Denne risiko er kun aktualiseret én gang siden kontoens etablering i 2005.

Det giver god mening, at Merkur beskæftiger sig med kreditter i udviklingslande. De stedlige banktilbud er nemlig ofte helt utilstrækkelige og for dyre og vanskelige at opnå. Med kreditterne kan de små virksomheder vokse og ansætte flere. I nogle tilfælde betyder det, at kreditten fra Merkur er det første skridt til en

Mellempfolkeligt Samvirke arbejder side om side med de mest udsatte mennesker i verden og ruster dem til selv at kæmpe for forandringer. Merkur samarbejder med Mellempfolkelig Samvirke om en støttekonto.

FOTO: JAKOB DALL

godkendelse som kreditkunde i en lokal bank, hvilket naturligvis er at foretrække. Merkur ønsker ikke at konkurrere med lokale banker, der tilbyder fair vilkår.

Der var brug for at indlånet steg, så vi kunne imødekomme flere kreditbehov, og det er lykkedes: Antallet af konti er stort set uændret: 119 pr. 31.12.2017 (2016: 112 konti), men tallet skjuler, at en del gamle konti faktisk blev lukket og flere blev åbnet. Indeståendet er steget med en million kroner til 3,9 mio. kr. (2016: 2,9 mio.kr.). Ved årsskiftet var der udlånt 1,3 mio.kr., men alle indlånsmidler var allerede bevilget til kreditkunder.

Vi vil derfor gerne fortsat øge mængden af indeståendet på Verdenshandelskontiene, da vi så kan låne ud til flere, og det kan medvirke til at sprede udlånet – og risikoen - yderligere. Pengene på Verdenshandelskontiene danner baggrund for bl.a. følgende kreditter:

- Cafedirecto. Danske Kjeld Nielsen og det nicaraguanske kooperativ El Coyolar har i ti år samarbejdet om Projekt Kirkekaffe, som sikrer kaffebønderne en god merpris for salget af deres kaffe. I 2017 fik Kirkekaffe "en lillebror", Cafedirecto. Som navnet antyder, er ideen, at kaffebønderne selv er ansvarlige for rensning, ristning og forsendelse, og dermed kan sælge direkte til danske forbrugere. Dette er et forsøg på at afkorte værdikæden og øge værdiskabelsen i Nicaragua.
- Ingemann Food Nicaragua S.A. producerer både kakao og økologisk honning som primært eksporteres til Europa. Størstedelen af Ingemanns honning købes fra småproducenter, og det er den del, der finansieres med Verdenshandelskredit. Klimaforandringerne rammer især den me-

get vigtige kaffeproduktion i Nicaragua, og mange kaffebønder må finde nye indtægtskilder. Ingemann har i løbet af året arbejdet på at udvikle et IT-redskab, der kan bistå med at finde de bedst egnede produktionsgrene til bønder, der må opgive kaffen. Hvis honning kan være svaret, bistår Ingemann også med uddannelse og afsætning. Klimaforandringerne betyder dog, at de lavereliggende områder efterhånden er for usikre til honningproduktion, og at nye producenter må findes i bjergene.

Med de forskellige typer af støttekonti har Merkur således genereret en mærkbar støtte til forskellige initiativer på lige knap 1,4 mio. kr. i 2017 gennem de muligheder, som vi stiller til rådighed for kunderne. Se figur 18. ■

Effekt af konti med støttelementer (fig. 18)

(1.000 kr.)	2017	2016	Udvikling i %
Støttekonti	703	898	-21,7
Operation Dagsværk	116	115	0,9
CO ₂ -sparekonto	563	600	-6,2
I alt	1.382	1.613	-14,3

Internationalt samarbejde

GLOBAL ALLIANCE FOR BANKING ON VALUES

Siden Merkurs fødsel i begyndelsen af 1980'erne, har vi været en del af uformelle og siden mere formelle netværk af samfundsorienterede banker og finansielle virksomheder.

I 2009 var Merkur med til at stifte det verdensomspændende netværk Global Alliance for Banking on Values (GABV). GABV er et globalt netværk specifikt for banker med en værdi- og samfundsorienteret profil. Netværket vokser stadig og har aktuelt 46 banker fra seks kontinenter som medlemmer, med i alt 41 mio. kunder og med en samlet balance på omkring 127 mia. US dollars.

Ved at optræde samlet, er målet at vise et stærkt alternativ til de forretningsmodeller, der førte til finanskrisen, samt at vise, hvordan banker kan bidrage til løsning af nogle af de store udfordringer, det globale samfund står overfor, f.eks. klimaforandringerne. Også indbyrdes er der meget at lære, fordi bankernes fokus spænder vidt: Fra mikrofinansbanker i Asien, Afrika og Latinamerika over miljøteknologi i Californien til alment socialt- og miljøorienterede banker i Europa.

Ud over at mødes én gang årligt på globalt plan, i 2017 i Kathmandu i Nepal, arrangerer GABV også regionale møder, bl.a. for de europæiske

medlemmer, som Merkur både historisk og i forhold til vores forretningsmodel er lidt tættere på, da vi arbejder under nogenlunde sammenlignelige forhold. I 2017 blev et sådant europæisk møde afholdt i Barcelona, hvor der bl.a. var lejlighed til at drøfte, hvordan man rapporterer den forskel, som bankerne gør i samfundet.

GABV har taget initiativ til at etablere et særligt investeringsselskab, der skal investere i bæredygtig bankvirksomhed. Investeringsselskabet SFRE (Sustainable Finance – Real Economies) er det første af sin art. Et andet fælles projekt er udviklingen af et standardiseret scorecard, der bl.a. giver et billede af en banks forbindelse til realøkonomien og bankens långivning set fra den tredobbelte bundlinjes perspektiv og dermed påvirkning af det omgivende samfund. Uddrag af bankernes scorecards forventes offentliggjort i løbet af marts måned 2018 på GABV's hjemmeside, www.gabv.org.

Derudover har et internationalt hold af medarbejdere fra GABV bankerne – heriblandt projektleder Jesper Kromann fra Merkur – med succes gennemført et uddannelsesforløb kaldet Leadership Academy. Endelig deltager udvalgte medarbejdere i Merkur i særlige faglige netværk inden for eksempelvis HR og Kommunikation – disse netværk er som

udgangspunkt baseret på telefonmøder. Det har stor betydning for os, at vores medarbejdere har adgang til den unikke inspiration, der ligger i at kunne møde og sparre med kolleger fra hele verden.

PRAKTISK SAMARBEJDE

Med vore skandinaviske kolleger Cultura Sparebank (Norge) og Ekobanken (Sverige) har vi et særlig tæt samarbejde, hvor vi lærer af og inspirerer hinanden. Gennem årene har vi også samarbejdet om at finansiere større projekter, men denne del af samarbejdet er reduceret væsentligt de senere år. Merkur bidrager pt. med i alt 15,4 mio. kr. til finansiering af i alt fire institutioner og organisationer i hhv. Norge og Sverige.

Gennem tiden har GLS Bank (Tyskland) og Triodos Bank (Holland) omvendt hjulpet Merkur med at finansiere nogle af vores større kunder. I dag kan vi klare det meste selv. Det samlede udlån fra de to banker gennem Merkur udgør nu kun 0,7 mio. kr. (2016: 11,2 mio. kr.), da en større finansiering er omlagt til realkreditlån. Læs også om samarbejdet omkring Triodos investeringsfonde under kapitlet *Pension og investering*.

Global Alliance for Banking on Values (GABV) er et verdensomspændende netværk for værdibaserede banker. I 2017 holdte GABV årsmøde hos NMB Bank i Nepal.

FOTO: GABV

ØVRIGE NETVÆRK OG NY GARANTIORDNING

Merkur er medlem af FEBEA – et europæisk netværk for alternative banker og finansieringsinstitutioner. FEBEA er et praktisk orienteret netværk med vægt på konkret dialog med de europæiske institutioner om bl.a. lovgivning og udvikling af garanti- og låneordninger gennem de europæiske institutioner, som f.eks. Den Europæiske Investeringsfond (EIF). Som et eksempel på en sådan garantiordning kan nævnes EaSI, som er et garantiprogram til sociale virksomheder og institutioner, der som bekendt er en vigtig kundegruppe for banker som Merkur. Merkur fik i 2017 bevilget

en garantiramme på 200 mio. kr. fra EIF under EaSI programmet, som skal udnyttes over de næste 5 år, og som skal medvirke til at gøre det lettere at finansiere sådanne initiativer.

Samarbejdet i FEBEA har også ført til, at Merkur har fået tilført andelskapital og ansvarlig kapital fra nogle af de andre banker i netværket. Merkurs administrerende direktør Lars Pehrson er fra 2017 bestyrelsesmedlem i FEBEA.

Institute for Social Banking (ISB) er stiftet af en række værdibaserede banker herunder Merkur. ISB tilrettelægger uddannelsesforløb for såvel medarbejdere fra bankerne som for studerende fra universiteter og handelshøjskoler.

Uddannelsestilbuddene skal øge de studerendes viden om bankvæsen og økonomi med afsæt i den praksis, som stifterne og lignende banker udøver. Hvert år afholdes en uges sommerskole, der samler 50-100 primært yngre deltagere til en introduktion af tanke-sættet bag værdibaseret bankdrift.

I 2017 var Merkur i samarbejde med ISB og Finance Innovation Lab (en engelsk NGO, der arbejder for at forandre det finansielle system) vært for et såkaldt innovationslaboratorium, hvor eksperter fra medlemsbankerne mødtes for at diskutere, hvordan man udvikler innovative produkter og services i værdibaserede banker. ■

Pension og investering

Triodos etiske investeringsfonde investerer i aktier i bæredygtige virksomheder samt virksomheds- og statsobligationer. Danske Novo Nordisk er en del af porteføljen. Du kan også investere i vedvarende energi og mikrofinans.

FOTOS: TRIODOS INVESTMENT MANAGEMENT

ANSVARLIG PENSION

I 2013 indledte Merkur et samarbejde med det kundedejede pensionselskab AP Pension. AP Pension er et uafhængigt, demokratisk ledet og kundedejt pensionselskab, der har rødder tilbage i andelsbevægelsen, hvilket gør dem til en naturlig samarbejdspartner for Merkur.

Sammen med AP Pension kan vi tilbyde vores kunder et livrenteprodukt, hvor man kan investere pensionsmidler efter etiske retningslinjer i eksempelvis Triodos' investeringsprodukter, på samme måde som kunderne længe har kunnet med f.eks. deres pensionsopsparing i andelskassen. Merkurs og AP Pensions fælles produkt er enestående på det danske marked, når det kommer til gennemsigtighed og mulighed for at investere ansvarligt. Konceptet omfatter såvel individuelle ordninger som firmapensionsordninger.

Vi oplever fortsat en flot vækst og en stor efterspørgsel på firmapensionsord-

ninger. Stadigt flere organisationer og virksomheder sammen med deres medarbejdere ønsker at forholde sig til, hvor deres pensionsopsparing er placeret. På baggrund af bl.a. den aktuelle pipeline forventer vi også en fornuftig vækst på området i 2018.

Endelig leverer AP Pension gennem selskabet Nærpension livsforsikringsdækninger til Merkurs kunder, f.eks. dækning mod tab af erhvervsevne og kreditforsikringer. Merkur modtager provision fra AP Pension og Nærpension. Se Figur 19.

ANDELE

Andele er fundamentet for Merkurs virke og gør det muligt for os at låne penge ud. For hver krone der sættes i andele kan fem-seks kroner lånes ud til bæredygtige projekter. Dermed er andele en af de mest effektive måder at sætte gang i en bæredygtig udvikling. Merkur nåede i 2017 op på 6.686 andelshavere, svarende til lidt mere end

hver femte kunde. Der er i alt indskudt andelskapital for 257 mio. kr., der sammen med reserverne på i alt ca. 60 mio. kr. udgør grundlaget for Merkurs udlånsvirksomhed.

Andelskapital kan indgå som element i de investeringer, man som kunde i Merkur kan foretage fra sine pensionskonti.

TRIODOS INVESTERINGSFONDE

Vi har et samarbejde med Triodos omkring salg af investeringsbeviser til danske kunder fra deres internationale investeringselskaber. Merkur modtager provision fra Triodos.

To Triodos-fonde, er såkaldte "impact investment"-fonde, hvor investeringen har en direkte effekt på omverdenen:

- Triodos Renewables Europe Fund (vedvarende energiproduktion)
- Triodos Microfinance Fund (mikrofinans)

Firmapension (fig. 19)

	2017	2016	Udvikling i %
Firmapensioner, antal ordninger	49	34	44,1
Firmapensioner, antal omfattede medarbejdere	667	569	17,2
Firmapensioner, indestående (mio. kr.)	163,9	131,5	24,6
Individuelle livrenter, antal	119	95	25,3
Individuelle livrenter, indestående (mio. kr.)	17,0	13,8	23,2

”Impact” investeringer er en globalt voksende trend, og Triodos har mange års erfaring og hører til blandt de ledende på området.

Merkur tilbyder også fire forskellige investeringsbeviser baseret på etisk screenede børsnoterede værdipapirer:

- Triodos Sustainable Pioneer Fund (aktier i mindre og mellemstore virksomheder, med særlig vægt på frontløbere inden for temaerne klima, sundhed og en ren planet)
- Triodos Sustainable Equity Fund (aktier i store selskaber)
- Triodos Sustainable Bond Fund (virksomhedsobligationer i store selskaber og statsobligationer)
- Triodos Sustainable Mixed Fund (aktier og obligationer)

Triodos udfører efter Merkurs opfattelse den bedste og mest grundige screening af børsnoterede virksomheder med over 100 forskellige indikatorer, og der screenes både for miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold. Virksomhederne må ikke være involveret i våbenproduktion, olie eller kulindustrien, atomenergi, miljøskadelige kemikalier, tobak, pornografi eller pelsdyr. Virksomhederne må heller ikke forbindes med korruption, menneskerettighedskrænkelser, lovovertrædelser, for-

urening, dyreforsøg, genmanipulation og industrielt landbrug.

De virksomheder, som der investeres i via Sustainable fondene, kombinerer gode finansielle resultater med at udvise stort miljømæssigt og socialt ansvar. På Merkurs hjemmesiden, www.merkur.dk/investeringer/vaerdipapirer/, kan du finde et link til en komplet liste over hvilke virksomheder, den enkelte fond investerer i.

Det danske marked for etisk investering er ikke udviklet i samme grad som i mange andre lande, og de få investeringsmuligheder, der i Danmark har haft etiketten ”etisk” har tilmed været præget af en relativt begrænset screening af selskaberne i de pågældende porteføljer. Vi ser dog tegn på en voksende opmærksomhed på dette område fra de mere konventionelle aktører på investeringsmarkedet.

Medvirkende til denne udvikling har formentlig været de seneste års stigende fokus i den offentlige debat på at undgå investeringer i fossil energi, bl.a. ud fra en betragtning om, at en stor del af de fossile ressourcer nødvendigvis må forblive i jorden, hvis en klimakatastrofe skal undgås. Dermed er disse fossile ressourcers værdi reelt meget tvivlsom, hvilket et stigende antal investorer er begyndt at handle efter. Triodos Sustainable fondene er fossilfri og

er derfor en oplagt mulighed for disse investorer.

Den stigende interesse for etiske investeringer og ”impact investeringer” kan vi selvfølgelig også mærke i Merkur. Kundernes samlede beholdning af Triodos investeringspapirer er steget med 18,5% fra 537 mio. kr. til knap 637 mio. kr. Væksten nåede ikke op på sidste års rekordniveau, men er stadig ganske betydelig. Merkur forventer en fortsat vækst på dette område i de kommende år.

Alle seks investeringsbeviser kan anvendes til pensionsopsparing. Se [Figur 20](#).

SPARINVEST

Sparinvest, der har sine rødder i sparekassebevægelsen, opretter og forvalter investeringsforeninger. Merkur har behov for at kunne tilbyde sine kunder kollektive investeringer i obligationer som et supplement til vores egne investeringsprodukter fra Triodos. Sparinvests produkter er konventionelle på samme måde som vore realkreditpartnere er det, men deres tilgang til obligationsinvestering passer os godt, og samarbejdet forløber meget positivt. Merkurs portefølje hos Sparinvest udgør ved udgangen af 2017 247 mio. kr. (2016: 218 mio. kr.). I 2016 oplevede vi en tilbagegang, men vi er i 2017 kom-

Kundernes beholdning af Triodos investeringsbeviser ved årets udgang (fig. 20)

(1.000 kr.)	2017	2016	Udvikling i %
Triodos Sustainable Equity Fund	109.859	84.992	29,3%
Triodos Sustainable Bond Fund	114.398	96.836	18,1%
Triodos Sustainable Pioneer Fund	111.144	86.804	28,0%
Triodos Sustainable Mixed Fund	44.895	26.786	67,6%
Triodos Renewables Europe Fund	80.377	79.603	1,0%
Triodos Microfinance Fund	175.835	161.989	8,5%
I alt	636.508	537.010	18,5%

met tilbage til en naturlig udvikling, som ligger på et fornuftigt niveau. Merkur modtager provision fra Sparinvest.

MERKUR UDVIKLINGSLÅN A/S

Merkur Udviklingslån A/S blev etableret i 2009 som en lånemulighed for mindre virksomheder og kooperativer, der mangler adgang til lånekapital til anlægsinvesteringer, og en investeringsmulighed for private og organisationer, der gerne vil investere i relation til udviklingslande.

Merkur Udviklingslån A/S er skabt i partnerskab med Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU), der har indbetalt 7,5 mio. kr. af den samlede aktiekapital på 15 mio. kr. Merkur Andelskasse har selv indskudt 1 mio. kr. som aktiekapital (ejerandel 6,6%), og 6,5 mio. kr. er tegnet af 191 aktionærer. Der er indgået en administrationsaftale mellem Merkur Andelskasse og Merkur Udviklingslån A/S om varetagelse af den daglige drift af selskabet.

Det har vist sig betydeligt vanskeligere end ventet at opbygge en låneportefølje, der udnytter den indskudte kapital, ligesom det har vist sig vanskeligt at skabe en blot nogenlunde likviditet i aktien. På denne baggrund er det besluttet at indlede en afvikling af Merkur Udviklingslån A/S i takt med at lånene betales tilbage. Der ydes således ikke nye lån fra 2017.

Der vil foreligge en separat årsrapport fra Merkur Udviklingslån A/S i løbet af april 2018. ■

Den engelske fødevarekoncern Whitbread er en del af Triodos investeringsunivers.

FOTO: TRIODOS INVESTMENT MANAGEMENT

Merkur Fonden

Merkur Fonden har gennem sine nu 20 driftsår uddelt i alt over 8,1 mio. kr. til 151 forskellige projekter.

Merkur Fonden er en selvstændig fond. Merkur Fonden har til hensigt at gøre det muligt at arbejde med gaver og donationer ud fra de samme grundlæggende værdier som i Merkur Andelskasses arbejde med ind- og udlån. Fondens formål er bredt defineret, således at såvel sociale, kulturelle, forsknings- og miljømæssige formål kan støttes. Det er muligt at trække gaver til fonden fra i den skattepligtige indkomst inden for en beløbsgrænse på 15.600 kr. (2017). I 2018 er der en beløbsgrænse på 15.900 kr.

Merkur Fondens fokusområder er i de kommende år fri forskning samt udviklingsprojekter i Afrika og Latinamerika, hvor fondens samarbejdspartnere er små danske organisationer med en høj grad af direkte, personlig kontakt og frivillig indsats.

Fondens aktiviteter og de støttede projekter beskrives på fondens hjemmeside www.merkurfonden.dk. Her findes bl.a. en oversigt over støttede projekter, beskrivelser af en stor del af dem og links til projekternes egne hjemmesider.

DONATIONER I 2017

Merkur Fonden modtog i 2017 gaver fra 170 personer, foreninger, mv. for i alt 803.180 kr., mod 731.294 kr. i 2016. Der er således tale om en fremgang i de modtagne gaver i forhold til 2016. De modtagne donationer ligger nogenlunde stabilt set over de seneste 5 år, med 2013 som et særlig godt år. *Se Figur 21.*

Fonden har gennem årene fået et meget stort antal ansøgninger, som i de fleste tilfælde var absolut støtteværdige formål, men som var alt for store projek-

ter i forhold til fondens økonomiske formåen. Det er derfor fortsat en nødvendighed at foretage en prioritering af de midler, der har været til rådighed. Udvalgte projekter kan støttes over en kortere eller længere periode, således som det fremgår af hjemmesiden, og derudover kan vi som hovedregel indtil videre kun støtte andre projekter i begrænset omfang, typisk i størrelsesorden 3.000 – 5.000 kr. Dette giver ansøgerne et mere realistisk billede af Merkur Fondens formåen. Derfor fortsætter vi en tid endnu med at arbejde med ovennævnte vejledende angivelse af støttebidrag for støtten til andre projekter end vores fokusprojekter.

Ønsker som giverne har fremsat om donationernes anvendelse, er der blevet taget hensyn til i 2017. Merkur

Udvikling i modtagne donationer (fig. 21)

	2017	2016	2015	2014	2013
Modtaget (1.000 kr.)	803	731	654	710	953
Antal givere	170	160	190	212	216

Udvikling i uddelinger (fig. 22)

	2017	2016	2015	2014	2013
Modtaget (1.000 kr.)	816	630	517	*1.025	665
Antal projekter	21	22	18	19	20

*Den store stigning skyldes, at vi modtog ekstraordinært mange donationer i slutningen af 2013, som først blev omsat i uddelinger i 2014.

Red børnene i Gorom-Gorom er en forening af 73 burkinske kvinder, der tager sig af forældreløse børn i Burkina Faso.

FOTO: KAREN LUNDTOFTE

Fonden har i 2017 bevilget i alt 816.000 kr. i uddelinger til 21 projekter, mod 630.000 kr. sidste år. Se Figur 22 side 50.

Du kan se årsrapporten for Merkur Fonden og læse mere på www.merkurfonden.dk

NOGLE AF DE STØTTEDE PROJEKTER

Mad til Alle – Fødevarerfællesskab, Gilleleje, 5.000 kr.

Mad til Alle indsamler overskudsfødevarer fra supermarkeder, grønt-, frugt- og bæravlere, som de renser, pakker og videregiver til kontanthjælpsmodtagere og flygtninge på integrationsydelse. Projektets formål er at give rum for aktive fællesskaber for mennesker, der er udsatte. Alle aktiviteter er baseret på et arbejdsfællesskab på tværs af herkomst, alder og formåen.

Konkret skal to projekter give de indsamlede fødevarer mere værdi:

1) De bevarer og forædler fødevarer gennem oste- og yoghurtproduktion, fermentering og fremstilling af saft, kefir mm. 2) De mange kasserede krydderurter fra supermarkederne plantes ud i god jord, hvor de bliver passet og genoplivet til sunde fødevarer.

Mad til Alle har et godt samarbejde med kommunen og er et så vellykket projekt, at flere kommuner ønsker at deltage.

Kologh Naba, Burkina Faso, 19.400 kr.

Burkina Faso er et af verdens fattigste lande og er til overflod blevet ramt af både konflikt og terror. Udenfor hovedstaden Ougadougou, hvor Kologh Naba ligger, er der dog fredeligt.

Else Trærup stiftede initiativet i 2001, og det har nu omkring 60 medlemmer. Formålet med Association Kologh Naba er at forbedre medlemmernes levevilkår gennem faglig uddannelse, produktion og salg af varer. Hovedaktiviteterne er: Syning, vævning, sæbefremstilling, murerarbejde efter traditionelle metoder, havebrug, installation af solenergianlæg samt drift af restaurant og mindre hotelvirksomhed med plads til ca. 10 gæster. Nogle af varerne eksporteres til Fair Trade-butikker i Danmark, England mm.

I 2017 er der gjort en stor indsats for at få fremtidssikret foreningen. Den daglige forretningsfører blev sendt på intensiv og meget vellykket træning i Danmark, og han er nu præsident. Der arbejdes målrettet på at sikre økonomisk uafhængighed af donationer, og det går fremad, selvom faktorer som svigtende turistbesøg pga. terror-fare er udenfor Kologh Nabas indflydelse.

Kvindehaver i forbindelse med Kubu-neh Health Centre, Gambia, 5.000 kr.

Gambia er også et uhyre fattigt land, men med ret gode muligheder for grøn-

sagsdyrkning, da der falder en del regn. Regnen falder dog kun en del af året, så det er vigtigt at kunne opbevare vandet til vanding i tørtiden. Kvindehaverne tildeler en række kvinder hver 150 m² jord til dyrkning af grønsager, og med tre årlige afgrøder kan det areal både give grønsager til familien og til salg på markedet. Pengene dækker en del af udgifterne til hegning, vandreservoirer mm.

Red børnene i Gorom-Gorom, Burkina Faso, 107.400 kr.

Denne forening har i en årrække været fokusprojekt i Merkur Fonden. Den danske forening samarbejder med den burkinske forening M'balla Sukaabe om at hjælpe børn, der enten er forældreløse, eller hvis forældre på grund af sygdom og andet ikke kan tage sig af dem. Der er 73 burkinske kvinder tilknyttet foreningen, og de har taget 101 børn til sig, som de sørger for med foreningens hjælp. Det er en helt afgørende støtte til børn i et land, hvor familien ellers er eneste sociale sikkerhedsnet. Børnene, som kunne være endt på gaden, sikres en tryk barndom, et tilhørsforhold og skolegang. Senest har foreningerne sat et arbejde i gang med at sikre kvinderne supplerende lokale erhvervsindkomster, så de i løbet af fem år kan blive uafhængige af dansk hjælp. ■

Lovpligtige oplysninger

LEDELSEN

BESTYRELSE

BESTYRELSESFORMAND

Morten Gunge,

Arkitekt m.a.a. (f. 1948)

Indvalgt i bestyrelsen i 1993, og aktuel valgperiode udløber i 2018.

Uafhængighed: Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Morten Gunge har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Morten Gunges uafhængighed.

Andelsbeholdning: 100 stk.

Direktør i:

- Morten Gunge Arkitekt m.a.a.

Bestyrelsesmedlem i:

- Merkur Udviklingslån A/S (formand)

Forudsætninger og kompetencer:

Arkitekt m.a.a. Bredt kendskab til alle de relevante forhold indenfor bankdrift, samt indgående kendskab til økologisk byggeri og ejendomme generelt. Indgående kendskab til Merkurs værdigrundlag og historie.

NÆSTFORMAND

Henrik Tølløse,
Økonomichef (f. 1958)

Indvalgt i bestyrelsen i 2001 og aktuel valgperiode udløber i 2020.

Uafhængighed: Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Henrik Tølløse har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Henrik Tølløses uafhængighed.

Andelsbeholdning: 177 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- VinoVenue ApS
- Ejendomsfonden Virkefelt

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet med speciale i værdipapirer og investering. Indgående kendskab til alle relevante forhold indenfor bankdrift, herunder strategiske forhold, samt ejendomme bl.a. via uddannelse som ejendomsmægler. Godt kendskab til Merkurs værdigrundlag og historie.

MEDLEM

Annette Hartvig Larsen,

Adm. direktør (f. 1963)

Indvalgt i bestyrelsen i 2013, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Uafhængighed: Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 50 stk.

Administrerende direktør i:

- Aarstiderne A/S

Bestyrelsesmedlem i:

- Krogerup Højskole (næstformand)

Forudsætninger og kompetencer:

Cand. Agro. og HD i organisation.

Indgående kendskab til ledelse og organisation af mellemstore virksomheder samt et godt kendskab til landbrugsdrift og fødevarerbranchen.

MEDLEM

Jakob Brochmann Laursen,

Underdirektør (f. 1963)

Indvalgt i bestyrelsen i 2011, og aktuel valgperiode udløber i 2020. Bestyrelsens uafhængige og særligt sagkyndige medlem af revisionsudvalget.

Uafhængighed: Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 106 stk.

Underdirektør i:

- Alka Forsikring

Direktør i:

- Sandaasen ejendomme v/Jakob Laursen.
- Sandaasen Økologiskegård v/Jakob Laursen

Bestyrelsesformand i:

Ejerforeningen Værkstedvej 4-6, Valby

Forudsætninger og kompetencer:

Cand.polit. Indgående kendskab til drift af bank, forsikring og realkredit, herunder strategiske forhold.

MEDLEM

Klaus Loehr-Petersen,

Projektleder (f. 1952)

Indvalgt i bestyrelsen i 2002, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Uafhængighed: Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Klaus Loehr-Petersen har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Klaus Loehr-Petersens uafhængighed.

Andelsbeholdning: 54 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Fonden Nødværge (bestyrelsesmedlem)

Forudsætninger og kompetencer:

Handelsuddannet. Indgående kendskab til biodynamisk og økologisk fødevarerproduktion samt et stort netværk i det biodynamiske og økologiske miljø, mangeårig erfaring med projektledelse.

MEDLEM

Lene Diemer, Advokat (f. 1961)

Indvalgt i bestyrelsen i 2012, og aktuel valgperiode udløber i 2018.

Uafhængighed: Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 102 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Fonden for Unges Uddannelsescenter (bestyrelsesformand)
- Fonden Novavi (næstformand)
- Foreningen Søgården (næstformand)
- Fonden Ehlershjemmet (bestyrelsesmedlem)
- Driftsfonden Concura (bestyrelsesformand)
- Ejendomsfonden Concura (bestyrelsesformand)
- Nextdoor Project (bestyrelsesmedlem)

Forudsætninger og kompetencer:

Indgående kendskab til juridiske forhold vedrørende sociale institutioner og undervisningsinstitutioner fra egen advokatpraksis og tidligere ansættelse i Undervisningsministeriet og Kulturministeriet. Arbejder desuden med fondsret.

MEDLEM

Carsten Juul,

Kunderådgiver, erhverv (f. 1964)
Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 59 stk.

Direktør i:

- Carsten Juul Holding ApS (indehaver)

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på erhverv. Har tidligere drevet egen virksomhed.

MEDLEM

Henrik Kronel,

Kunderådgiver, investering (f. 1966)
Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2007, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 27 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på investering og værdipapirer.

MEDLEM

Søren Sivesgaard,

Kunderådgiver, privat (f. 1960)
Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 6 stk.

Bestyrelsesformand i:

- Økologisk Markedsevent Aalborg

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på privatområdet, herunder især boligfinansiering og investering.

MÅLTAL FOR DET UNDERREPRÆSENTEREDE KØN I BESTYRELSEN

For tiden er kvinder underrepræsenteret i bestyrelsen. Det er bestyrelsens mål, at mindst 1/3 af bestyrelsens repræsentantskabsvalgte medlemmer er kvinder. Dette er aktuelt opfyldt.

DIREKTION

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Lars Pehrson (f. 1958)

Administrerende direktør i Merkur siden etableringen i 1982.

Andelsbeholdning: 253 stk.

Direktør i:

- Merkur Udviklingslån A/S

Bestyrelsesmedlem i:

- Danmarks Grønne Investeringsfond

Lars Pehrsons varetagelse af bestyrelseshvervet i Danmarks Grønne Investeringsfond er godkendt af andelskassens bestyrelse i.h.t. Lov om Finansiell Virksomhed § 80.

DIREKTØR (konstitueret)

Jan Klarbæk (f. 1967)

Direktør siden 2017, ansat i Merkur i 2013.

Andelsbeholdning: 12 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

Ingen

REVISIONSUDVALG

Merkur har nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter:

- overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen,
- overvågning af, om Merkurs interne kontrol- og risikostyrings-systemer fungerer effektivt,
- overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet mv. og
- overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.

Der er udarbejdet et kommissorium for revisionsudvalget, hvor rammerne for udvalgets arbejde beskrives. Ud over de løbende vurderinger af risikoforhold og interne kontroller, har revisionsudvalget i 2017 arbejdet med konsekvenser af IFRS 9 og de kommende NEP-krav og med rapportering til bestyrelsen i forhold til fastsatte rammer og grænser. Desuden har udvalget haft fokus på kreditbevillingsprocessen, herunder blandt andet kreditindstillinger til bestyrelsen og en række forhold relateret til Finanstilsynets påbud.

Udvalget har ligeledes vurderet vilkårene for outsourcing af Merkurs egenbeholdning.

Revisionsudvalget består af:

- **Henrik Tølløse**, formand
- **Jakob Brochmann Laursen**, særligt sagkyndigt medlem
- **Søren Sivesgaard**

Bestyrelsen har udpeget Jakob Brochmann Laursen som særligt sagkyndigt medlem af revisionsudvalget på baggrund af hans kompetencer omkring risikostyring fra bl.a. nuværende stilling som underdirektør i et større forsikrings-selskab og hans virke i andelskassens bestyrelse. Det er bestyrelsens opfattelse, at Jakob Brochmann Laursen besidder de efter bekendtgørelsen om revisionsudvalg fornødne kvalifikationer.

USÆDVANLIGE FORHOLD

Merkur har i 2017 været påvirket af følgende usædvanlige forhold:

- I forbindelse med en ordinær inspektion, har Finanstilsynet vurderet, at der var behov for yderligere nedskrivninger i størrelsesordenen 26 mio. kr.
- Andelskassens datacentral BEC har foretaget en ekstraordinær nedskrivning af udviklingsaktiver som en indirekte følge af de nye krav til nedskrivningsegne passiver i pengeinstitutterne, se nærmere omtale under *Økonomi og Organisation*. Merkurs andel heraf påvirker os negativt med ca. 6 mio. kr.

- Ekstraordinære udgifter i forbindelse med den gennemførte organisationsændring belaster andelskassen med ca. 5 mio. kr.
- Optionspræmie i forbindelse med et salg af DLR aktier. Salget er begrundet i et ønske om at styrke kapitaldækningen. Optionspræmien dækker 5 år og udgør 1,5 mio. kr., der fuldt ud er udgiftsført i 2017.

UDVIKLING I AKTIVITETER OG ØKONOMISKE FORHOLD

Merkur forventede i sin årsrapport for 2016 et årsresultat for 2017 i niveauet 18-22 mio. kr. efter skat. I dette skøn indgik et skøn over nedskrivninger på udlån m.v. på i alt 12-13 mio. kr. Det var forventningen, at indlån og udlån ville stige med henholdsvis 5% og 10% i forhold til 2016.

Et negativt resultat på 19 mio. kr. i 2017 repræsenterer en stor og utilfredsstillende afvigelse fra forventningen. Afvigelsen skyldes særligt de højere nedskrivninger (ca. 20 mio. kr. mere end forventet), negative kursreguleringer på 5,6 mio. kr. (4,8 mio. kr. ringere end budgetteret) og ekstraudgifter i forbindelse med organisationsændringen (ca. 5 mio. kr.). Højere provisions- og gebyrindtægter (3,2 mio. kr. mere end budgetteret) trækker i den positive retning. På indlån har væksten været på 14,6% og dermed over det forventede, mens væksten på udlån blev på 4,6% og dermed under det forventede. Den lavere udlånsvækst er nærmere beskrevet i kapitlet *Økonomi og Organisation*.

Kapitalprocenten ultimo 2017 forventedes at ligge i intervallet 17-18%. Den faktiske kapitalprocent blev 16,3% og ligger dermed under det forventede.

USIKKERHED VED INDREGNING OG MÅLING

Ved opgørelsen af de regnskabsmæssige værdier er der udøvet skøn. De udøvede skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen finder forsvarlige. Det vigtigste regnskabsmæssige skøn vedrører nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor kvantificering af risikoen for manglende fremtidige betalinger er forbundet med et væsentligt skøn.

Særligt omkring gruppevis nedskrivninger, som beregnes efter en matematisk model udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter, kan en vis usikkerhed ikke udelukkes, da tallene fremkommer som følge af matematiske beregninger på grundlag af en bagvedliggende statistisk sammenhæng mellem en række samfundsøkonomiske forhold og tabsudviklingen, og ikke som følge af skøn baseret på konkrete forhold.

BEGIVENHEDER EFTER REGNSKABS-ÅRETS AFSLUTNING

Fra balancedagen og frem til i dag er der ikke indtrådt forhold, der forrykker vurderingen af årsrapporten.

IFRS 9

Med virkning fra 1. januar 2018 indføres der nye nedskrivningsregler på udlån og garantier, som tager udgangspunkt i de internationale IFRS 9 regler. Effekten rettes over egenkapitalen 1. januar 2018.

De nugældende regler foreskriver, at der skal nedskrives på et udlån eller en garanti, når en tabsrisiko er identificeret eller indtruffet. IFRS 9 foreskriver, at der skal nedskrives efter principper om forventede tab. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at foretage en nøjagtig beregning over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsanvendelsen af IFRS 9, men det forventes, at nedskrivningerne vil udgøre 3,8-5,4% af egenkapitalen, det vil sige i niveauet 12-17mio. kr. efter skat.

Merkur har besluttet at anvende en 5-årig overgangsordning, således at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Andelskassen vurderer, at virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget vil være uvæsentlig ved reglernes ikrafttrædelse 1. januar 2018, mens virkningen på kapitalgrundlaget fremadrettet vil være af-dæmpet negativ i takt med, at overgangsordningen udfases.

For en nærmere beskrivelse af IFRS 9 henvises til note 1 *Væsentlig anvendt regnskabspraksis* under afsnittet *Kommende regnskabsregler*.

ANVENDELSE AF KAPITAL- DÆKNINGSREGLER

Merkur har vurderet behovet for at anvende avancerede metoder under kapitaldækningsreglerne, der for Merkurs vedkommende trådte i kraft fra 1. januar 2008. Merkurs størrelse taget i betragtning har vi næppe nogen mulighed for at anvende sådanne avancerede metoder. Merkur har derfor fra 2008 anvendt standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikator-metoden for operationelle risici og forventer indtil videre at fortsætte hermed.

FORRETNINGSMÆSSIGE RISICI

Andelskassens væsentligste forretningsmæssige risiko er udlån og garantistillelse. Merkur tilstræber en spredning af udlånet på forskellige brancher. Om forholdene i de enkelte brancher, som Merkur særligt låner penge ud til, henvises til årsrapportens afsnit om udlånsvirksomheden.

En stor del af sikkerheden for andelskassens udlån består i fast ejendom. Dette indebærer en risiko for forringet sikkerhedsværdi i en lavkonjunktursituation, da nogle lån er bevilget i tider, hvor ejendomsværdierne særligt uden for byerne var højere, end de er i dag. Vi har derfor fokus på at sikre, at vore kunders driftsøkonomi er holdbar, og at der sættes ind i tide, hvis der viser sig svaghedstegn omkring driften.

Nogle af de kundesegmenter Merkur arbejder med, kan blive udsat for ændrede markedsvilkår eller rammevilkår på en måde, som vil udgøre en forretningsmæssig risiko for Merkur.

De vigtigste af disse forretningsmæssige risici er:

- Økologiske landbrug kan udvikle sig negativt med hensyn til afsætning eller afregningspriser, ligesom landbrugsstøttevilkårene kan ændres til ugunst for økologisk landbrug. Økologisk landbrug er ikke eksponeret overfor fjerner eller politisk ustabile eksportmarkeder som f.eks. Rusland. Den indenlandske afsætning har været stærkt stigende de senere år, også i 2017, og de økologiske afregningspriser er væsentligt højere end de konventionelle.

- Vedvarende energi kan få forringede afregnings- eller støttevilkår. Typisk er det ikke juridisk muligt at ændre vilkårene for allerede opførte energianlæg. Der har heller ikke været tegn på forringede vilkår for vedvarende energi i Danmark, bortset fra manglende langsigtede og klare rammevilkår for udbygningen af den vedvarende energi. Denne usikkerhed berører ikke allerede installerede anlæg.
- Skoler og institutioner kan få forringede betingelser fra det offentlige side, f.eks. i forbindelse med offentlige besparelser. Vi har set sådanne forringelser bl.a. ved at kommunerne forsøger at begrænse udgifterne til anbringelse af børn og unge på socialpædagogiske opholdssteder og andre institutioner. Vi har derfor fokus på opfølgning i forhold til, at skolerne og institutionerne får tilpasset deres budgetter. Det nye socialtilsyn fra 2014 er nu indkørt, hvilket betyder flere krav til sociale institutioner, men dette kan også være en fordel, da gode institutioner bedre vil kunne dokumentere deres kvalitet. Aktuelt er der vedtaget en forbedring af friskolernes tilskudsmodel i forbindelse med finansloven for 2018.

FINANSIELLE RISICI

Andelskassen har ikke usædvanlige finansielle risici og foretager ikke spekulationsvirksomhed. Der henvises derudover til regnskabets note 31 om risikostyring.

LØNPOLITIK

Bestyrelsen har den 23.12.2010 vedtaget en løn- og pensionspolitik for bestyrelse, direktion og ansatte, herunder ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), samt ansatte i kontrolfunktioner i Merkur. Lønpolitikken er godkendt af generalforsamlingen den 9. april 2011. Bestyrelsen vurderer lønpolitikken én gang årligt, senest på bestyrelsesmødet den 18. september 2017. Vurderingen førte ikke til ændringer. Lønpolitikken har til hensigt at fremme en lønpolitik og -praksis, der er i overensstemmelse

med, og fremmer en sund og effektiv risikostyring i Merkur.

Bestyrelse og direktion

Der udbetales ikke variable løndelev ("bonus") til bestyrelse og direktion, hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte, herunder væsentlige risikotagere

Der udbetales ikke variable løndelev til ansatte generelt, herunder til ansatte hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte i kontrolfunktioner

Der udbetales ikke variable løndelev til ansatte i kontrolfunktioner.

Aflønningsudvalg

Merkur har ikke nedsat noget aflønningsudvalg.

SØJLE III RAPPORTERING, SOLVENS- BEHOV OG SELSKABSLEDELSE

Andelskassens såkaldte "Søjle III Rapport" (risikooplysninger) i.h.t. CRR direktivet kan findes på hjemmesiden www.merkur.dk/aarsrapporter. Heri findes også oplysninger om solvensbehov og selskabsledelse. ■

Grønt regnskab

Merkur udarbejder årligt et grønt regnskab, hvor vi redegør for Merkurs direkte miljøpåvirkning. Det er en hjørnesteen for Merkur at vægte omtanke for miljøet i vores forhold til vores bankforretning. Dette vil vi gerne have afspejlet sig i, at vi også i forhold til egne dispositioner udviser miljøhensyn.

I Merkur forsøger vi at forbruge med omtanke, således at vi sparer på energi og naturressourcerne i det omfang det ikke går ud over vores medarbejderes arbejdsmiljø, eller de ydelser vi tilbyder vores kunder. Vi er meget åbne for nye teknologiske løsninger, der begrænser miljøbelastningen af det forbrug, som er nødvendigt.

Merkurs indkøbspolitik foreskriver, at der altid tages hensyn til miljøet, når der indkøbes varer til bankens daglige drift. Således skal økologi, lavenergi og miljøcertificerede varer så vidt muligt prioriteres. Vi vurderer løbende nye tekniske løsninger. I 2017 har Merkur skiftet selskab til Natur-Energi, som udelukkende leverer strøm fra vedvarende energikilder.

INVESTERING I ENERGIPRODUKTION

Merkur ønsker så vidt muligt at kompensere for eget energiforbrug gennem tilsvarende investering i anlæg til energiproduktion. Energiproduktionen overgår endnu ikke Merkurs samlede forbrug, men dækker godt og vel el- og varmemeforbruget i Merkurs lokaler, når produktionen omregnes til CO₂ besparelser. Vi vil gerne øge vores investeringer i vedvarende energiproduktion, såfremt en passende lejlighed byder sig. Vi lægger vægt på at investere i nye produktionsanlæg, så der

sker en reel tilførsel af den vedvarende energikapacitet.

Energiproduktionen fra de energianlæg, Merkur har investeret i, indregnes i energiregnskabet. Ved udgangen af 2017 ejer Merkur andele i tre produktionsanlæg; to danske andelsejede vindmølleanlæg og et solcelleanlæg i Spanien.

Energiproduktion fra vindmøller afhænger af, hvor meget det blæser, og energiproduktion fra solcelleanlæg afhænger af antallet af solskinstimer. Derfor kan produktionen fra de energianlæg, Merkur er medejer af, svinge fra år til år. Produktionen har således været en smule højere i 2017 end i 2016.

ENERGIFORBRUG

Det direkte energiforbrug består af varme og el til Merkurs kontorer. I 2017 er varmemeforbruget steget, hvilket primært skyldes, at vi har udvidet Merkurs lejemål i København med 195 m² i maj 2016. 2017 var således det første hele år med de ekstra kvadratmeter. Merkur bor til leje på to ud af tre adresser. Skal der ske energiinvesteringer i bygningerne, som eksempelvis bedre isolering eller nye vinduer, skal disse gennemføres af bygningens ejer. Denne interessekonflikt vanskeliggør investeringer i et lavere varmemeforbrug. Merkurs el-forbrug er samlet set faldet i 2017 på trods af

ovennævnte udvidelse. En af årsagerne er, at vi i 2016 gennemførte en renovering af vores afdeling i Aalborg, hvor der bl.a. blev installeret mere energibesparende lamper, som har vist deres effekt i 2017. Også i København er der foretaget moderniseringer med energibesparelser for øje. Se Figur 23 side 57.

TRANSPORT – TJENESTEREJSER

Merkurs medarbejdere transporterer sig i arbejdstiden, når de skal på kundebesøg, til møder, på kursus og lignende. Merkur har en rejsepolitik som foreskriver, at den enkelte medarbejder i sit valg af transportform skal udvise miljøhensyn.

Merkur er organisatorisk ikke samlet på ét sted, hvorfor en stor del af tjenesterejserne er forbundet med interne møder. Fysiske møder mellem afdelingerne begrænses mest muligt, og afholdes i stedet som videokonference.

Merkur engagerer sig i internationalt arbejde, med det formål at fremme og udvikle bæredygtig bankdrift globalt, ligesom vi har internationale samarbejdspartnere på f.eks. investeringsområdet. Det indebærer rejseaktivitet udover landets grænser. Den samlede rejseaktivitet målt i km er steget med 20%, hvilket bl.a. er et udtryk for, at der i 2017 har været flere langdistancerejser til hhv. Nepal og Canada i forbindelse med vo-

Energiforbrug (fig. 23)

	2017		2016	
	KWh	Omregnet til kg CO ₂	KWh	Omregnet til kg CO ₂
Fjernvarmeforbrug	314.694	51.744	270.757	46.029
El	62.442	15.985	80.031	38.175
I alt	377.136	67.729	350.788	84.204
ANDEL AF ELPRODUKTION FRA:				
Middelgrunden Vindmøllelaug	-19.563	-5.008	-18.907	-9.018
Hvidovre Vindmøllelaug	-84.158	-21.544	-80.532	-38.414
Plasticueros. Solcelleanlæg i Spanien	-113.837	-29.142	-106.875	-50.979
Indirekte egenproduktion i alt	-217.558	-55.694	-206.314	-98.411
Energiforbrug netto, i alt	159.578	12.035	144.474	-14.207
Forbrug pr. medarbejder*	1.650	124	1.482	-146

* Omregningskvotienten er faldet fra 0,477 i 2016 til 0,16 i 2017, eftersom den specifikke CO₂-udledning per produceret kWh el i Danmark er faldet pga. øget anvendelse af vedvarende energikilder. Kilde: Energinet.

** Antallet af medarbejdere er beregnet som det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltid. I 2017 er der 96,7 medarbejdere, mod 97,5 året før.

Tjenesterejser (fig. 24)

	2017		2016	
	KM	Omregnet til kg CO ₂	KM	Omregnet til kg CO ₂
Bil, delebil, taxa	149.560	18.826	161.440	20.237
Bus	870	90	1.404	146
Tog	103.105	1.650	77.798	1.245
Færge	3.727	2.609	5.663	3.964
Fly	165.305	61.224	89.895	33.295
I alt tjenesterejser	422.567	84.399	336.200	58.887

res deltagelse i internationale møder, jf. kapitlet *Internationalt samarbejde*. Se Figur 24 side 57.

TRANSPORT – TIL OG FRA ARBEJDE

I Merkur er medarbejderne den væsentligste ressource. Hvis ikke de er til stede til at betjene kunderne, fungerer virksomheden ikke. Derfor indregnes medarbejdernes transport til og fra arbejde i Merkurs samlede miljøpåvirkning. Antallet af medarbejdere er steget og forholdsmæssigt flere bruger bil som deres foretrukne transportmiddel. Derfor stiger miljøbelastningen på dette punkt. Se Figur 25.

KOMPENSATION FOR UDLEDNING AF CO₂

Den samlede CO₂-udledning fra Merkurs aktiviteter neutraliseres gennem indkøb af Climate Clearing-

enheder. Climate Clearing-enhederne handles gennem Climate Neutral Group, Holland, som garanterer, at CO₂-reduktionerne opstår som et resultat af skovplantning og etablering af vedvarende energianlæg. Climate Neutral Groups Climate Clearing-enheder opfylder den såkaldte "gold standard", som bl.a. anbefales af WWF.

På baggrund af Merkurs nettoenergiforbrug i 2017, er der indkøbt Climate Clearing enheder svarende til 155.000 kg CO₂. Se Figur 26 side 59.

PAPIRFORBRUG

Merkur bruger papir til brevpapir, kuverter, kopier, dokumenter, udskrifter m.m., samt til kundebladet Pengevirke og markedsføringsmateriale. En del af papiret bruges internt og makuleres og sendes til genbrug efter brug - resten sendes ud til kunder. Se Figur 27 side 59.

Merkur arbejder fortsat på at digitalisere vores kommunikation med kunder og samarbejdspartnere og dermed reducere forbruget af papir. Vi oplever også fortsat vækst i andelen af kunder, der foretrækker at modtage kontoudtog o.l. elektronisk. Det er den slags materiale, der genereres og udsendes via vores Datacentral BEC, hvor vi også kan se en reduktion. Digitaliseringen afspejler sig også i mængden af papir, der makuleres og sendes retur. I og med at flere dokumenter og kontrakter fødes digitalt, er der mindre papir at makulere. Den største stigning i papirforbruget skyldes kundemagasinet Pengevirke, som sendes til alle Merkurs kunder. Oplaget på Pengevirke er steget fra 16.000 ved udgangen af 2016 til 18.000 ved udgangen af 2017. Se Figur 28 side 59. ■

Foretrukket transportmiddel (fig. 25)

	Antal kilometer					
	Antal medarbejdere		pr. år		Omregnet til kg. CO ₂	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Gang/Cykel	30	32	85.932	95.716	0	0
Bil	27	20	291.520	251.435	29.735	23.886
Bus	15	13	113.737	91.688	12.807	9.500
Tog	23	25	578.796	494.014	15.627	15.151
I alt	95	90	1.069.985	932.853	58.169	48.537
Pr. medarbejder					601	498

Der er taget udgangspunkt i den enkelte medarbejders foretrukne transportmiddel. Ved omregning til CO₂ benyttes standard omregningsfaktorer fra bl.a. www.dsb.dk, www.movia.dk og www.climatefriendly.com. Emissionsfaktoren er beregnet efter et vejet gennemsnit af medarbejdernes bilvalg. Den gennemsnitlige bil ligger lidt bedre end en klasse B bil, men ikke helt som en klasse A bil. Antal medarbejdere baserer sig på antal fastansatte ultimo året. Medarbejdere på barsel og langtidssygemeldte medarbejdere indgår ikke i opgørelsen.

Total CO₂-udledning (fig. 26)

(Kg CO ₂)	2017	2016
Energiforbrug	12.035	-14.208
Tjenesterejser	84.399	58.887
Transport hjem/arbejde	58.169	48.538
I alt	154.603	93.217
Indkøbte Climate Clearing-enheder	-155.000	-94.000
Netto CO₂-udledning	0	0

Indkøbt papir (fig. 27)

(KG)	2017	2016
Papir fra BEC	229	332
Markedsføringsmateriale, inkl. Pengevirke	5.919	5.227
Andet papir, brev- og kopipapir samt kuverter	4.153	4.130
I alt	10.301	9.689
Returneret papir	-5.675	-7.610
Netto papirforbrug	4.626	2.079

Samlet forbrug (fig. 28)

	2017	2016	Udvikling i %
Samlet bruttoenergiforbrug i kg CO ₂	210.298	191.628	9,7%
Samlet nettoenergiforbrug i kg CO ₂	154.603	93.217	65,9%
Samlet bruttopapirforbrug i kg	10.300	9.689	6,3%
Samlet nettopapirforbrug i kg	4.626	2.079	122,5%

Socialt regnskab

Merkurs medarbejdere er en afgørende ressource. Derfor lægger vi vægt på åbenhed omkring, hvordan de menneskelige ressourcer forvaltes i Merkur, og hvordan Merkur gennem sit direkte virke påvirker samfundet.

MEDARBEJDERNES TRIVSEL

I 2017 har organisationsændring og lukning af afdelingen i Odense, haft en betydning for de fleste ansatte i Merkur. Disse væsentlige ændringer kan ikke aflæses af tabellerne i dette regnskab, blandt andet fordi varslingsregler giver en forsinkende effekt. Det er dog ændringer, der har sat sit præg på organisationen i 2017, og også i de kommende år vil medarbejderne opleve forandringer i hverdagen.

Vi har i gennemførelsen af organisationsændringen og de deraf følgende opsigelser og omplaceringer lagt os i selen for at tage menneskelige hensyn. Først og fremmest i forhold til de berørte medarbejdere, men også til de

øvrige kollegaer, som dels har skullet håndtere flere opgaver og nye arbejds-gange, men også den utryghed, som følger i kølvandet på en organisations-ændring af denne art.

Det primære værktøj i bestræbelserne har været velovervejet kommunikation. Vi har løbende i processen orienteret vores tillidsrepræsentanter og de faglige organisationer og lyttet til deres råd og ønsker for at sikre ordentlighed overfor alle.

De opsagte medarbejdere har alle fået tilbud om hjælp til at søge nye jobs eller økonomisk dækning for andre uddannelsesforanstaltninger, som vil gøre deres vej mod ny beskæftigelse lettere. Ligeledes har alle fået valgfrihed i forhold til fritstil-

ling fra tjeneste. Vi var meget glade for at konstatere, at alle medarbejderne i Odense afdeling på nær én enkelt valgte at blive i opsigelsesperioden helt frem til den endelige lukning af afdelingen den 31. december 2017.

Foranderlige tider, som dem der præger vores organisation nu og i de kommende år, er udfordrende for mennesker. Derfor er der brug for en ekstra indsats for at sikre, at vores medarbejdere trives og oplever arbejds-glæde. Vi vil derfor i de kommende år investere tid og penge i både trivsels-målinger og organisationsudvikling.

Merkur ønsker at imødekomme nutidens krav til den moderne arbejdsplads og lægger stor vægt på, at der er mulig-

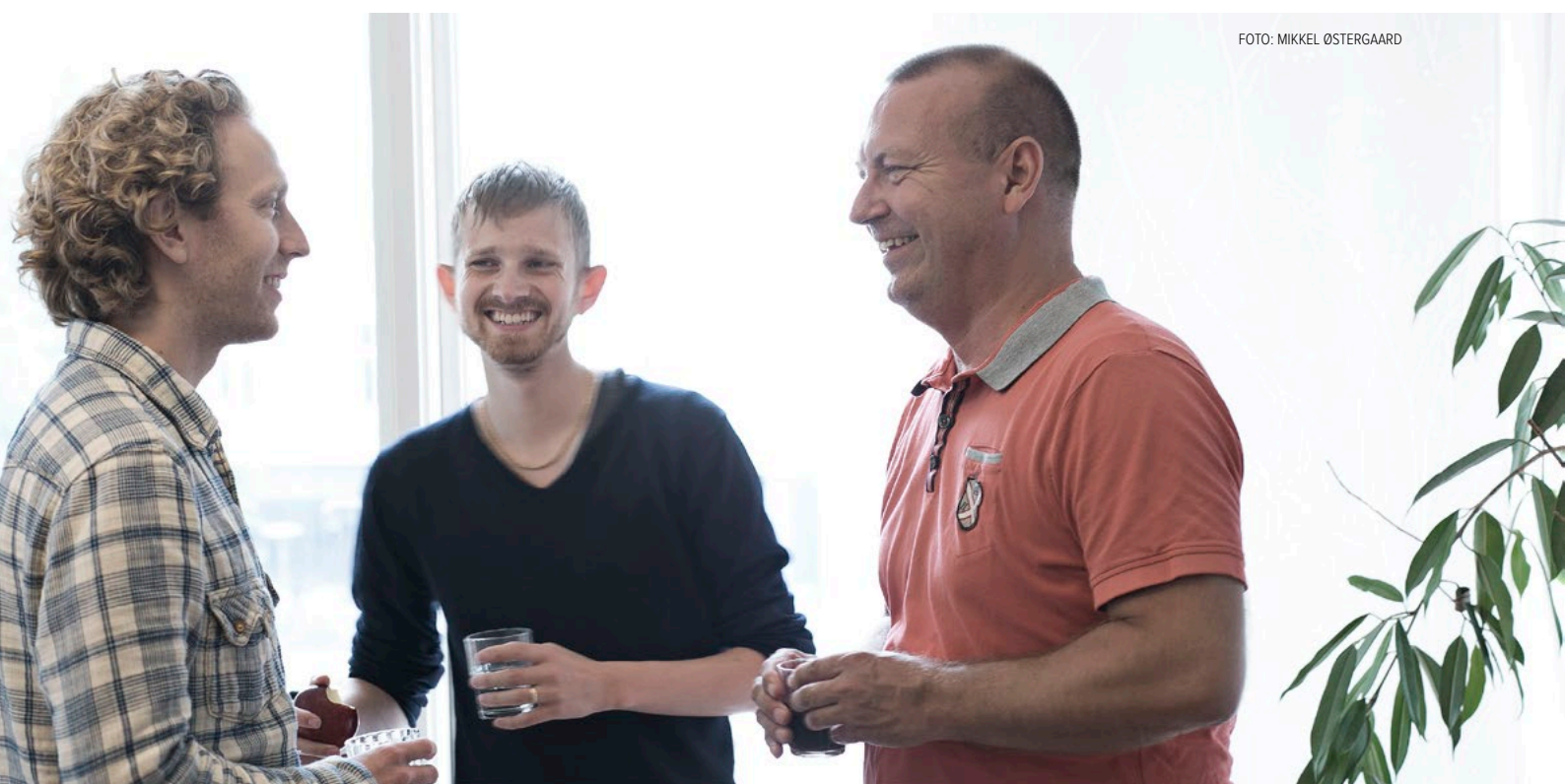

FOTO: MIKKEL ØSTERGAARD

hed for at opretholde en balance i forholdet mellem arbejdsliv og familie-liv. Det gør vi blandt andet ved, så vidt det er muligt, at efterkomme ønsker om orlov eller behov for nedsat arbejdstid. Stigningen i andelen af medarbejdere på deltid, fra 16,5% til 24,5%, afspejler dette.

SYGDOM

Det samlede antal sygedage i 2017 ligger over niveauet for 2016 og noget over det gennemsnitlige sygefravær for funktionærer ansat i finanssektoren, som ifølge Danmarks Statistik er 6,64 sygedage p.a.

Andelen af langtidssygdom på fuld tid er faldet, mens andelen af langtidssygdom på deltid er steget. Der er således sket en forskydning på dette område, hvor fravær fra arbejdet, i stedet afløses af perioder med nedsat arbejdstid. Dette bunder i et ønske om at fastholde sygdomsramte medarbejdere i nuværende stillinger i videst mulig omfang.

Det høje sygefravær er ikke tilfredsstillende, hvorfor vi fremadrettet vil iværksætte en mere målrettet indsats for at begrænse medarbejdernes sygefravær. Det er dog fortsat en proces, som må forventes at blive længerevarende, idet mange parametre spiller ind på området.

Vi har på nuværende tidspunkt allerede en række muligheder for at arbejde med forebyggelse af sygdom. Blandt disse kan nævnes kollektive forsikringsdækninger med præventive forløb og mulighed for hurtig behandling i tilfælde af sygdom, samt individuelle coachingforløb for medarbejdere, der er i risiko for at udvikle stress. Vores arbejdsmiljøorganisation, som er forankret i de enkelte geografiske enheder, arbejder aktivt for at begrænse arbejdsmiljøbelastninger og skabe rammerne for et godt arbejdsmiljø. Der foretages løbende målinger på både det fysiske- og det psykiske arbejdsmiljø, og Arbejdstilsynet fører løbende tilsyn med Merkurs afdelinger. Arbejdsmiljøet i Merkur op-

fattes af Arbejdstilsynet som godt, og der har ikke været behandlet større arbejds- og miljøskader i løbet af året.

Endelig har Merkur en mindre socialfond, som har til formål at yde økonomisk støtte til medarbejdere, der er kommet i en vanskelig situation. Det kan f.eks. være i forbindelse med sundheds- eller tandbehandling, eller som tilskud til et særligt sundhedsfremmende forløb. Se Figur 29.

MEDARBEJDERSAMMENSÆTNING

Ved udgangen af 2017 var der ansat 102 medarbejdere i Merkur, en stigning på 5,2% fra 2016. Som tidligere nævnt afspejler dette tal ikke den reduktion af antal medarbejdere, som har været en del af organisationsændringen. Effekten heraf vil først træde frem i løbet af 2018. De stillinger, der er blevet oprettet har overvejende været i de kundevendte enheder.

Den kønsmæssige sammensætning af medarbejderstaben er generelt meget lige. Der er 49% kvinder og 51% mænd.

>

Sygdom (fig. 29)

	2017	2016
	Antal dage	Antal dage
Egen sygdom	1.013	912
– Heraf langtidssygdom	350	381
– Heraf langtidssygdom på deltid	267	196
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder	10,4	9,7
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder ekskl. langtidssygdom	6,8	5,7
ANDET FRAVÆR		
Omsorgsfravær (herunder barn syg)	67	51
Barselsorlov (herunder fædreorlov)	270	701
Anden orlov	232	337

Medarbejdere i Merkur (fig. 30)

	2017	2016
Antal fastansatte primo året	97	88
Tilgang, nyansættelser	14	23
Fratrædt, pensionering	0	2
Fratrædt, andre årsager	9	12
Antal fastansatte ultimo året	102	97
Antal medarbejdere på deltid	25	16
Omregnet til heltidsstillinger	97	94
Fratrædt, andre årsager, i % af primo	9,3%	13,6%

Kønsfordeling opdelt på stillingstyper (fig. 31)

	2017		2016	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Direktion	2	0	2	0
Afdelingsdirektører	4	0	4	0
Mellemledere og stabschefer	4	4	5	3
Bestyrelse	7	2	7	2

Alder (fig. 32)

	2017		2016	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Under 30 år	7	6,9	7	7,2
30-39 år	24	23,5	19	19,6
40-49 år	15	14,7	18	18,6
50-59 år	43	42,2	43	44,3
60 år -	13	12,7	10	10,3
Gennemsnitsalder	48,0 år		47,7 år	

Større kønsmæssig ulighed viser sig i opgørelsen for stillinger med ledelsesmæssigt ansvar. Der er opmærksomhed på det uhensigtsmæssige i denne skævhed, og der er udarbejdet måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Merkurs ledelse.

Målsætningen er konkret, at andelen af kvindelige ledere bør øges til at udgøre min. 33%, såfremt der opstår mulighed herfor. Når politikken målsætning ikke er opfyldt, skyldes det dels, at udskiftningen på ledende poster er begrænset. Ledige stillinger besættes først og fremmest ud fra kvalifikationer, og vi må desværre konstatere, at vi oplever begrænset søgning fra kvalificerede kvindelige kandidater.

Gennemsnitsalderen i Merkur er relativt høj. De modne medarbejdere vurderes som en væsentlig ressource, da de bidrager med solid faglig erfaring,

som alle øvrige ansatte drager nytte af. Af hensyn til fremtidssikringen af Merkur, tilstræber vi dog en rimelig aldersmæssig spredning. I 2017 har vi rekrutteret flere yngre medarbejdere, hvilket stigningen i antal ansatte i aldersgruppen 30-39 viser. Se Figur 30, 31 og 32 side 62.

LØNFORHOLD

Lønspredningen i Merkur er lille sammenlignet med de øvrige virksomheder i den finansielle sektor. Der udbetales ikke resultatafhængige tillæg og bonusser, men udelukkende tillæg med baggrund i medarbejderens særlige kvalifikationer eller funktion. De fastansatte medarbejders lønninger spænder fra en startløn for en trainee 23.931 kr. til en direktionsløn 65.491 kr. Dermed er spændet mellem bund og top faktor 2,74.

MERKUR OG SAMFUNDET

Udover den daglige bankvirksomhed engagerer Merkur sig i udbredelsen af viden om bl.a. økologisk økonomi og bæredygtig bankdrift. Vi søger løbende dialog med beslutningstagere og meningsdannere, og prioriterer at bruge ressourcer på aktiviteter, der skaber samfundsmæssig værdi i et bredere perspektiv. F.eks. har Merkur de seneste år været aktiv på Folkemødet på Bornholm, ved foredrag rundt om i landet og vi har bidraget til debatbøger. Desuden søges vi løbende af forskere og studerende, der gerne vil bruge Merkur som case i forbindelse med empiriske studier. Dette er vi meget åbne overfor i det omfang, det ikke forstyrrer den daglige drift. Endelig bidrager Merkur til samfundet direkte via vores betaling af skatter og afgifter. Se Figur 33. ■

Skat og afgifter (fig. 33)

(1.000 kr.)	2017	2016
Betalt selskabsskat af Merkurs overskud m.v.*	0	3.733
Lønsumsafgift**	7.256	6.466
Moms***	5.180	4.831
Energiafgifter, ca.	60	60
I alt betalt af Merkur	12.496	15.090
OPKRÆVET AF MERKUR HOS KUNDERNE PÅ VEGNE AF STATEN:		
Pensionsskat	1.506	1.291
Pensionsskat ved ophævelse af pensionsordninger	24	11
Arbejdsmarkedsbidrag vedr. pensionsindbetalinger (arbejdsgiverordninger)	1.401	1.490
I alt skatter/afgifter opkrævet hos kunderne	2.931	2.792

*Beregnet udskudt skat af årets resultat udgør 4.598 t.kr., samlet udskudt skat i resultatopgørelsen udgør 3.442 t.kr.. Der betales ikke skat i 2017 pga. årets underskud.

** Den finansielle sektor betaler, sammen med ganske få andre brancher, en særlig afgift på lønsummen, dvs. for at have mennesker ansat.

***Pengeinstitutter er i modsætning til produktions-, handels- og servicevirksomheder kun momsregistrerede på enkelte aktivitetsområder. Det betyder, at Merkur ikke kan fratække fuld moms af indkøb og anskaffelser – ud af ovenstående momsbeløb har Merkur kun haft mulighed for at fratække ca. 53 t.kr. i 2017.

Ledespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 for Merkur Andelskasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse at årsregnskabet giver et retvisende billede af andelskassens aktiver, passiver og

finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vor opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i andelskassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og andelskassens finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som andelskassen står over for.

Årsrapporten indeholder et grønt regnskab og et socialt regnskab, som andelskassen ikke er forpligtet til at udarbejde. Vi erklærer, at det grønne og det sociale regnskab giver et retvisende billede inden for rammerne af almindeligt anerkendte retningslinjer for sådanne beretninger, for så vidt som sådanne retningslinjer findes.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 22. februar 2018

DIREKTION:

Lars Pehrson

Jan Klarbæk (konstitueret)

BESTYRELSE:

Morten Gunge (Formand)

Henrik Tølløse (Næstformand)

Annette Hartvig Larsen

Jakob Brochmann Laursen

Klaus Loehr-Petersen

Lene Diemer

Carsten Juul

Henrik Kronel

Søren Sivesgaard

Der afholdes ordinær generalforsamling den 14. april 2018 i Aalborg.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til andelshaverne i Merkur Andelskasse

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af andelskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Merkur Andelskasses årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 omfatter resultatopgørelse og totalindkomst-opgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

GRUNDLAG FOR KONKLUSION

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af andelskassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Merkur Andelskasse den 1. april 2017 for regnskabsåret 2017.

CENTRALE FORHOLD VED REVISIONEN

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

CENTRALT FORHOLD VED REVISIONEN	HVORDAN VI HAR BEHANDLET DET CENTRALE FORHOLD VED REVISIONEN
<p>Nedskrivninger på udlån</p> <p>Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger.</p> <p>Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de tab, som forventes at være på udlån pr. balancedagen på baggrund af indtrufne begivenheder.</p> <p>Vurdering af nedskrivningsbehov foretages på alle udlån ved ledelsens individuelle vurderinger samt ved gruppevis vurdering på alle udlån uden nedskrivninger. Hvis ledelsen ved vurderingen af et udlån konstaterer objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) ud fra indtrufne begivenheder (fx manglende betaling ved forfald), og det vurderes at have en indvirkning på størrelsen af de forventede betalinger fra kunden, foretages nedskrivning af udlånet. Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter, og hvor modelestimerne er tilpasset til kreditrisikoen for andelskassens egen udlånsportefølje.</p> <p>Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.</p> <p>Følgende områder er centrale for opgørelse af nedskrivninger på udlån:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andelskassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden af registreringer af udlån med OIV, der indgår i beregningen af nedskrivninger. • Væsentlige forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og kautioner, som indgår i nedskrivningsberegningerne. • Andelskassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder procedurer for identifikation og vurdering af effekten kunder, som pr. statusdagen måtte være kommet i betydelige økonomiske vanskeligheder, men hvor dette endnu ikke har materialiseret sig i restance eller anden indikation af OIV på den enkelte kunde. Dette omfatter ledelsens vurdering af effekten af tidlige hændelser i relation til kunder som pr. statusdagen af gældende markedsforhold. <p>Der henvises til note 33 om beskrivelse af andelskassens kreditrisici. Herudover henvises til beskrivelsen af skøn og usikkerheder i note 2 for så vidt angår vurdering af sikkerheder.</p>	<p>Vi gennemgik og vurderede de af andelskassen tilrettelagte forretningsgange, herunder kreditafdelingens og ledelsens involvering, der er etableret for at sikre, at udlån med OIV identificeres rettidigt, og nedskrivninger beregnes i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne.</p> <p>Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte principper ved måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og kautioner, der indgår i nedskrivningsberegninger på udlån med OIV.</p> <p>Med baggrund i den samlede eksponering mod kunder (både udlån, garantier og finansielle rammer) testede vi en stikprøve af andelskassens eksponeringer. Stikprøven var risikobaseret, og indeholdte andelskassens største udlån, udlån med svaghedstegn og udlån med OIV. Stikprøven indeholdte herudover tilfældigt udvalgte udlån.</p> <p>For individuelt nedskrevne udlån testede vi, om der var sket rettidig identifikation og registrering af OIV. Vi vurderede også, om udlån uden OIV registrering havde tegn på OIV.</p> <p>På udlån registreret med OIV vurderede vi ligeledes andelskassens værdiansættelse af sikkerhederne, de øvrige fremtidige betalingsstrømme samt de foretagne fradrag til salgsomkostninger og usikkerhed, der indgår i nedskrivningsberegningerne. Vi udfordrede ledelsens forudsætninger og estimater bl.a. ved sammenholdelse med eksterne data.</p> <p>Vi gennemgik andelskassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder tilpasning af modelestimerne til kreditrisikoen for andelskassens egen udlånsportefølje og ledelsens vurdering af effekten af tidlige hændelser. Vi udfordrede de ledelsesmæssige skøn ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.</p>

UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

LEDELSENS ANSVAR FOR REGNSKABET

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere andelskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hen-

sigt at likvidere andelskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

REVISORS ANSVAR FOR REVISIONEN AF REGNSKABET

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af andelskassens interne kontrol.

- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om andelskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at andelskassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

»

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med ri-

melighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forhold

det offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, 22. februar 2018

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisions-
partnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Benny Voss
statsautoriseret revisor
mne15009

Heidi Brander
statsautoriseret revisor
mne33253

Regnskab

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE FOR 2017			
(1.000 kr.)	2017	2016	Note
Renteindtægter	96.169	98.133	3
Renteudgifter	-7.304	-7.325	4
Netto renteindtægter	88.865	90.808	
Udbytte af aktier m.v.	43	94	
Gebyrer og provisionsindtægter	48.310	41.117	5
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-6.500	-6.325	6
Netto rente- og gebyrindtægter	130.718	125.694	
Kursreguleringer	-5.606	9.513	7
Andre driftsindtægter	437	428	
Udgifter til personale og administration	-106.453	-92.587	8
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	-3.317	-1.796	10
Andre driftsudgifter	-1.573	-388	11
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-36.558	-17.007	12
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-48	104	
Resultat før skat	-22.400	23.961	
Skat	3.442	-3.733	13
Årets resultat	-18.958	20.228	
Forslag til resultatdisponering			
Overført til næste år	-18.958	20.228	
Totalindkomstopgørelse			
Årets resultat	-18.958	20.228	
Anden totalindkomst:			
Valutakursregulering andele i EUR	-25	60	
Tilbageførsel opskrivning ejendom	-1.084	0	
Skat af totalindkomst	225	0	
Anden totalindkomst efter skat	-884	60	
Årets totalindkomst	-19.842	20.288	

BALANCE PR 31.12.2017

AKTIVER (1.000 kr.)	2017	2016	Note
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	559.279	45.244	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	53.626	498.586	14
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.752.357	1.676.023	15-16
Obligationer til dagsværdi	1.051.568	747.770	17
Obligationer til amortiseret kostpris	0	49.918	18
Aktier m.v.	30.730	46.711	19
Kapitalandele i associerede virksomheder	2.935	3.337	20
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	1.078	1.070	21
Grunde og bygninger			
Grund og bygninger (investeringsejendomme)	0	3.800	
Grund og bygning (domicilejendom)	11.490	13.336	22
Grunde og bygninger i alt	11.490	17.136	
Øvrige materielle aktiver	3.780	3.148	23
Aktuelle skatteaktiver	3.011	0	13
Udskudte skatteaktiver	6.286	2.631	13
Aktiver i midlertidig besiddelse	0	4.400	24
Andre aktiver	57.782	47.114	25
Periodeafgrænsningsposter	2.522	3.106	
AKTIVER I ALT	3.536.444	3.146.194	

BALANCE PR 31.12.2017 (FORTSAT)			
PASSIVER (1.000 kr.)	2017	2016	Note
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	83.539	86.436	26
Indlån og anden gæld	3.065.809	2.675.996	27
Aktuel skatteforpligtelse	0	389	13
Andre passiver	28.231	22.813	
GÆLD I ALT	3.177.579	2.785.634	
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	164	292	
Hensættelser til tab på garantier	1.472	1.416	
Hensættelser til andre forpligtelser	300	300	
HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT	1.936	2.008	28
Efterstillede kapitalindskud	40.987	41.604	
EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD	40.987	41.604	29
EGENKAPITAL			
Andelskapital	166.829	156.364	
Overkurs ved emission	90.446	82.100	
Opskrivningshenlæggelser	0	859	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	53.959	72.917	
EGENKAPITAL I ALT	315.942	316.948	
PASSIVER I ALT	3.536.444	3.146.194	
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER			
Garantier	675.862	685.369	30
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER I ALT	675.862	685.369	

EGENKAPITALOPGØRELSE FOR 2017

(1.000 kr.)	2017	2016	Note
Andelskapital:			
Andelskapital primo	156.364	129.848	
Ny indbetalt andelskapital	10.465	26.516	
I alt	166.829	156.364	
Andelenes kurs ved årets slutning:	176,00	187,38	
Overkurs ved emission:			
Overkurs ved emission, primo	82.100	61.205	
Overkurs ved nyttegning	8.371	20.835	
Anden totalindkomst	-25	60	
I alt	90.446	82.100	
Opskrivningshenlæggelse:			
Saldo ved årets begyndelse	859	859	
Anvendt til nedskrivning, anden totalindkomst	-859	0	
I alt	0	859	
Andre reserver:			
Andre reserver, primo	4.708	4.708	
I alt	4.708	4.708	
Overført overskud:			
Overført overskud, primo	72.917	52.689	
Årets resultat	-18.958	20.228	
I alt	53.959	72.917	
Specifikation:			
Overført overskud, primo	72.917	52.689	
Årets resultat	-18.958	20.228	
Anden totalindkomst	-884	60	
Samlet totalindkomst	-19.842	20.288	
Anden totalindkomst ovf. til overkurs ved emission	25	-60	
Anden totalindkomst, opskrivningshenlæggelse	859	0	
Årets resultat	-18.958	20.228	
I alt	53.959	72.917	

EGENKAPITALEN VED ÅRETS SLUTNING SAMMENSÆTTER SIG SÅLEDES:

(1.000 kr.)	2017	2016	Note
Andelskapital	166.829	156.364	
Overkurs ved emission	90.446	82.100	
Opskrivningshenlæggelse, ejendom	0	859	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	53.959	72.917	
I alt	315.942	316.948	
Andre oplysninger om reserverne:			
Frie reserver (tidligere A-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse	21.396	19.704	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	-1.404	1.692	
Frie reserver i alt	19.992	21.396	
Andel af andre reserver	2.353	2.353	
I alt	22.345	23.749	
Kursreguleringsfond (tidligere B-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse	51.520	32.984	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	-17.554	18.536	
Kursreguleringsfond i alt	33.966	51.520	
Andel af andre reserver	2.355	2.355	
I alt	36.321	53.875	

Noter til Merkurs regnskab 2017

1. Anvendt regnskabspraksis
2. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed
3. Renteindtægter
4. Renteudgifter
5. Gebyrer og provisionsindtægter
6. Afgivne gebyrer og provisionsudgifter
7. Kursreguleringer
8. Udgifter til personale og administration
9. Øvrige administrationsudgifter (specifikation)
10. Afskrivninger på materielle aktiver
11. Andre driftsudgifter
12. Nedskrivninger og hensættelser på udlån og tilgodehavender m.v.
13. Skat
14. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
15. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
16. Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher
17. Obligationer til dagsværdi
18. Obligationer til amortiseret kostpris
19. Aktier m.v.
20. Kapitalandele i associerede virksomheder
21. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
22. Grunde og bygninger
23. Øvrige materielle aktiver
24. Aktiver i midlertidig besiddelse
25. Andre aktiver
26. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
27. Indlån og anden gæld
28. Hensatte forpligtelser
29. Efterstillede kapitalindskud
30. Eventualforpligtelser
31. Kapitalkrav
32. Kapitalprocent
33. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
34. Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret
35. Antal ansatte
36. Hoved- og nøgletal

Note 1 – Væsentlig anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmægler selskaber.

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundes til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2016.

ÆNDRET PRÆSENTATION

I forhold til tidligere år er gebyrudsgifter flyttet fra posten "Andre driftsudgifter" til posten "Afgivne gebyrer og provisionsudgifter".

De flyttede gebyrudsgifter er alle "gebyrer der vedrører den almindelige bankdrift". Flytningen er sket i samråd med andelskassen revision.

Ligeledes er der fra posten "Kursreguleringer" flyttet resultat af hhv. associeret- og tilknyttet virksomhed til posten "Resultat af kapitalandele i associerede- og tilknyttede virksomheder".

I begge tilfælde er sammenligningstal for 2016 rettet tilsvarende, og ændringerne er uden betydning for resultatet og egenkapitalen.

I samme forbindelse er aktivposterne til ovennævnte driftsposter flyttet fra posten "Aktier" til hhv. "Kapitalandele i associerede virksomheder" og til "Kapitalandele i tilknyttede virksomheder".

Sammenligningstal for 2016 er tilsvarende rettet.

GENERELT OM INDREGNING OG MÅLING

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde andelskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når andelskassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt at fremtidige økonomiske fordele vil fragå andelskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages der hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme direkte på egenkapitalen.

OMREGNING AF FREMMED VALUTA

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. På balancedagen anvendes balancedagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

RESULTATOPGØRELSEN

RENTER, GEBYRER OG PROVISIONER M.V.

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører.

Renteindtægter hidrørende fra lån, der er nedskrevet, er efter reglerne, flyttet fra renteindtægter til nedskrivninger.

Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente for et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af udlånet under renteindtægter. Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

KURSREGULERINGER

Kursreguleringer består af realiserede og urealiserede kursreguleringer på obligationer, og aktier. Herudover indeholder kursreguleringer valutakursreguleringer samt eventuelle værdireguleringer på

investeringsejendomme.

ANDRE DRIFTSINDTÆGTER

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter i forhold til andelskassens hovedaktivitet.

UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION

Udgifter til personale omfatter løn samt sociale omkostninger og pensioner. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Der afsættes beløb til dækning af særlige personaleforpligtelser, f.eks. barselsorlov.

Andelskassen har indgået aftale om en pensionsordning med hovedparten af medarbejderne. Der indbetales faste bidrag til pensionskonti i andelskassen eller til en pensionskasse. Andelskassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag, og der består ikke pensionsforpligtelser udover det nævnte.

ANDRE DRIFTSUDGIFTER

Andre driftsudgifter omfatter udgifter af sekundær karakter i forhold til andelskassens hovedaktivitet.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v. omfatter tab og nedskrivninger på udlån, tab og hensættelser på garantier samt tab og nedskrivninger vedrørende overtagne aktiver.

SKAT

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt a conto skat.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

BALANCEN

TILGODEHAVENDER HOS KREDIT-INSTITUTTER OG CENTRALBANKER

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker. Regnskabsposten måles til dagsværdi.

UDLÅN OG ANDRE TILGODEHAVENDER TIL AMORTISERET KOSTPRIS

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetalingen er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesprovision og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte men endnu ikke realiserede tab. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist

Individuelt vurderet udlån

Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelig økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Når andelskassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder eller
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivninger foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af den forventede fremtidige betaling på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet og tilgodehavendet.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån. Værdiregulering og nettodriftnomkostninger vedrørende overtagne aktiver føres ligeledes herunder.

Gruppevis vurderet udlån

Andelskassen bruger LOPI's model til beregning af gruppevis nedskrivninger.

Alle udlån der ikke er individuelt vurderet, samt de individuelt vurderede udlån der ikke har givet anledning til en nedskrivning, bliver omfattet af den gruppevis vurdering.

OBLIGATIONER

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 1). Unoterede obligationer (herunder værdiansættelseskategori niveau 3) er optaget til dagsværdi opgjort med udgangspunkt i hvad transaktionsprisen ville være ved handel mellem uafhængige parter.

Obligationer med begrænset daglig omsætning på aktive markeder, måles til amortiseret kostpris med udgangspunkt i dagsværdien pr 01. juli 2008. De pågældende obligationer – som kun udgør én fondskode – kategoriseres som et "hold-til-udløb"-aktiv, hvilket indebærer, at forskellen mellem dagsværdien pr. 01. juli 2008 og indfrielseskursen ved udløb medtages løbende i resultatopgørelsen over perioden som en lineær værdistigning. Beholdningen af "Hold til udløb" obligationer er afhændet i 2017. Der henvises til regnskabet's note 18.

AKTIER M.V.

Aktier måles til dagsværdi fastsat ud fra lukkekursen på balancedagen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 1).

Unoterede aktier i selskaber som andelskassen ejer i fællesskab med en række andre pengeinstitutter og hvor der sker løbende omfordeling af aktierne, anses omfordeling for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Dagsværdien for andre unoterede eller illikvide aktier tager hvor muligt udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalberegninger (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Unoterede kapitalandele, hvor det ikke er muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 3).

KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE- OG TILKNYTTETE VIRKSOMHEDER

Kapitalandele i associerede- og tilknyttede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdi metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes andelskassens andel af virksomhedernes resultat efter skat.

Merkur har kapitalandele på 25% og derover i to virksomheder, disse benævnes i regnskabet som associerede virksomheder.

Merkur har kapitalandele i Merkur Udviklingslån svarende til 6,6%.

Der er interessesammenfald og bestyrelsesformanden sidder både i Merkur Andelskasses og Merkur Udviklingslån A/S's bestyrelse. Kapitalandelene opført i regnskabet under posten Kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte knyttet til anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster.

Investeringsejendomme måles efter første indregning til dagsværdi i overensstemmelse med principperne i bilag 9 til regnskabsbekendtgørelsen. Ændringer i dagsværdi på investeringsejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er involveret i målingen af domicilejendom. Væsentlige stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Væsentlige fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider:

IT-udstyr og maskiner	3 år
Inventar	3 år
Indretning af lejede lokaler	5 år
Klimaanlæg	10 år
Vindmøller	10 - 25 år

AKTIVER I MIDLERTIDIG BESIDDELSE

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Aktiverne er kun midlertidigt i andelskassens besiddelse. Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

ANDRE AKTIVER

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører under andre aktiv poster.

Posten omfatter deposita til lejede lokaler, indestående i IT central, samt andre tilgodehavender, der først forfalder efter regnskabsårets afslutning herunder tilgodehavende renter.

PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

GÆLD TIL KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

ANDRE PASSIVER

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører hjemme under andre passivposter. Posten omfatter udgifter der først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter.

HENSATTE FORPLIGTELSE

Forpligtelser og garantier, der er visse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på andelskassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris.

EVENTUALFORPLIGTELSE

Eventualforpligtelser består af andelskassens afgivne garantier. Garantierne bliver løbende gennemgået og vurderet for at afdække om, der er objektiv indikation på, at der er sket værdiforringelse.

Hensættelser på garantier indgår under hensatte forpligtelser i balancen.

KOMMENDE REGNSKABSREGLER

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, trådt i kraft med virkning for 1. januar 2018. Regnskabsstandarden IFRS 9 ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, regnskabsmæssige nedskrivninger og i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den ændrede danske regnskabsbekendtgørelse træder i kraft samtidig med IFRS 9 dvs. for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

IFRS 9-reglerne om finansielle instrumenter, der er indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse, fastsætter følgende om klassifikation og måling samt nedskrivninger på finansielle aktiver:

IFRS 9-klassifikation og måling:

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

Finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.

IFRS 9 – nedskrivninger:

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, der vil være større end i stadie 2, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2, bortset fra den svage del af stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne for svage stadie 2-kunder/faciliteter og stadie 3-kunder/faciliteter foretages ved en manuel, individuel vurdering.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), der udvikles og vedligeholdes på Merkur Andelskasses datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres med datacentralens "rå" PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet. ■

Note 2 – Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurdering eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af andelskassens aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2017 er

- Måling af udlån
- Måling af domicilejendomme
- Måling af udskudte skatteaktiver
- Institutspecifikke forhold

MÅLING AF UDLÅN

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsafregningen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ændrede principper fra ledelsen – såsom f.eks. tidshorisonten – ændres.

Som følge af de nuværende og seneste års konjunkturusikkerheder er værdiansættelsen af sikkerheder i andelskassens engagementer forsat forbundet med usikkerhed, og sikkerhederne i erhversejendomme i høj grad påvirket af de aktuelle skøn over afkast i ejendomsmarkedet.

Nedskrivningerne er opgjort i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen bilag 10 med tilhørende vejledning og vurderede sikkerhedsværdier. Værdierne kan i nogle tilfælde være fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom.

En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være en objektiv indikation for værdiforringelse, er der maksimalt anvendt en hektar pris svarende til de priser, som Finanstilsynet har meddelt for området.

For private kunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger. Da det for en del af kunderne kan konstateres, at selvom de på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen. Hertil kommer, risikoen for at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 2 grupper fordelt på én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervs-kunder.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling heraf. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Andelskassen

har derfor vurderet om modelestimerne skal tilpasses kreditrisikoen for egen udlånsporteføje.

Andelskassen har vurderet, at modellens estimer passer på vores egne forhold.

Modellens estimer danner baggrund for beregningen af de gruppevise nedskrivninger. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagebetalingskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

MÅLING AF DOMICILEJENDOMME

Domicilejendom, der består af ejerlejligheder i Aalborg og anvendes til bankdrift, måles til ekstern vurderet værdi med fradrag af afskrivninger.

Måling af udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes.

Institutspecifikke forhold

Målingen af unoterede aktier og enkelte obligationer er i høj grad baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række unoterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Unoterede aktier og obligationer er opgjort til skønnet markedsværdi og er således behæftet med usikkerhed. ■

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 3 RENTEINDTÆGTER		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	38	13
Udlån og andre tilgodehavender	93.366	94.065
Obligationer	2.533	3.953
Øvrige renteindtægter incl. negative renter på indlån	232	102
I alt	96.169	98.133
Merkur har ikke datterselskaber eller filialer i udlandet. Omsætningen i Danmark kan opgøres til t. dkk 144.766. Merkur har ikke modtaget offentlige tilskud i regnskabsåret. F.s.v. angår renteindtægter fra udlån har andelskassen udover Danmark renteindtægter fra Finland, Tyskland, Sverige og Norge. Indtægterne er ubetydelige i forhold til andelskassens samlede virksomhed.		
NOTE 4 RENTEUDGIFTER		
Kreditinstitutter og centralbanker	3.444	2.025
Indlån og anden gæld	1.530	3.070
Efterstillede kapitalindskud	2.326	2.223
Øvrige renteudgifter	4	7
I alt	7.304	7.325
NOTE 5 GEBYRER OG PROVISIONSINDTÆGTER		
Værdipapirhandel og depoter	5.713	4.405
Betalingsformidling	7.386	7.230
Lånesagsgebyrer	5.634	4.745
Garantiprovision	16.379	12.999
Øvrige gebyrer og provisioner	13.198	11.738
I alt	48.310	41.117
NOTE 6 AFGIVNE GEBYRER OG PROVISIONSUDGIFTER		
Vurderingshonorarer, eksterne vurderingsmænd	386	335
Interbankgebyrer	377	415
Internationale gebyrer, Visa og Mastercard	1.422	1.072
Diverse gebyrer, pensionssystemer m.v.	1.499	1.796
Dankort- og NETS gebyrer	1.749	2.194
Gebyrer MobilePay	1.067	377
Afgivet garantiprovision	0	136
I alt	6.500	6.325

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 7 KURSREGULERINGER		
Kursregulering investeringsejendom	0	-1.460
Obligationer	-4.156	6.751
Aktier og kapitalandele	-3.311	2.208
Valuta	1.861	2.014
I alt	-5.606	9.513
NOTE 8 UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION		
Lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og repræsentantskab:		
Lønninger og vederlag til bestyrelse	1.074	948
Lønninger og vederlag til direktion	3.054	1.695
I alt	4.128	2.643
Personaleudgifter:		
Lønninger	47.911	41.813
Pensioner	5.066	4.549
Udgifter til social sikring (lønsumsafgift m.v.)	7.561	6.802
I alt	60.538	53.164
Øvrige administrationsudgifter (note 9)	41.787	36.780
I alt	106.453	92.587
<p>I de samlede personaleudgifter indgår udbetalt honorar for andre tjenesteydelser til bestyrelsesmedlemmer med t.kr. 95. Andelskassen anvender ikke incitamentsaf lønning eller resultatafhængig aflønning i nogen form, hverken for direktion, bestyrelse eller medarbejdere. Andelskassen har ikke påtaget sig pensionsforpligtelser overfor ledelsen udover den pension, der følger de normale ansættelsesvilkår for medarbejderne i Merkur.</p>		
Specifikation af lønninger og honorarer til bestyrelse og direktion		
Bestyrelsen:		
Morten Gunge, bestyrelsesformand	179	221
Henrik Tølløse, næstformand *	182	117
Jacob Brochmann Laursen*	173	111
Klaus Loehr-Petersen	88	82
Lene Diemer	116	89
Annette Hartvig Larsen	84	82
Medarbejdervalgte:		
Carsten Juul	84	82
Henrik Kronel	84	82
Søren Sivesgaard*	84	82
I alt	1.074	948
* =udgør bestyrelsens revisionsudvalg		
Bestyrelsens vederlag indeholder ikke variable dele.		

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 8 UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION (FORTSAT)		
Direktionen:		
Lars Pehrson, Adm. direktør		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	784	763
Variabel løn	0	0
Pension	86	85
Asbjørn Andersen, direktør fratrædt 20/9 2017		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer (1/1-20/9 17)	562	763
Løn, pension, fri telefon og forsikringer i opsigelsesperioden	1.337	0
Variabel løn	0	0
Pension	61	84
Jan Klarbæk, konstitueret direktør fra 20/9 2017.		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	202	0
Variabel løn	0	0
Pension	22	0
Samlet løn, pension, telefon og forsikringer direktion	3.054	1.695
Væsentlige risikotagere:		
Fast løn	4.582	4.473
Variabel løn	0	0
Antal medarbejdere med indflydelse på risikoprofilen:	7	7

	(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 9 ØVRIGE ADMINISTRATIONSUDGIFTER			
IT-udgifter, BEC		24.955	20.084
Andre IT-udgifter og telefoni		886	848
Kontorartikler m.v.		997	1.735
Porto		137	305
Rejser m.v.		587	451
Kurser, uddannelse og andre personaleudgifter		2.407	3.453
Husleje m.v.		3.725	3.175
Vedligeholdelse af lokaler og inventar		784	945
Forsikringer		337	312
Faglige kontingenter m.v.		986	1.015
Bladet Pengevirke		465	479
Markedsføring		3.216	3.255
Revision*, advokat- og konsulentomkostninger		2.297	718
Andet inkl. momsregulering		8	5
I alt		41.787	36.780
* Honorar til den generalforsamlingsvalgte revision			
Lovpligtig revision af årsregnskabet (PwC)		413	0
Lovpligtig revision af årsregnskabet (Beierholm)		0	540
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed (PwC)		37	0
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed (Beierholm)		0	50
Skatterådgivning (PwC)		0	0
Skatterådgivning (Beierholm)		0	10
Andre ydelser (PwC)		100	0
Andre ydelser (Beierholm)		43	0
Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision		593	600
Honorarer for andre ydelser end lovpligtig revision leveret af PwC består af lovpligtige erklæringer overfor forskellige offentlige myndigheder, ekstra arbejde vedrørende finanstillidsbesøget samt diverse anden rådgivning.			
NOTE 10 AFSKRIVNINGER PÅ MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER			
Domicilejendom		276	314
Nedskrivning domicilejendom		752	0
Driftsmidler		1.149	1.009
Indretning af lejede lokaler		1.140	473
I alt		3.317	1.796

(1.000 KR.)		2017	2016
NOTE 11	ANDRE DRIFTSUDGIFTER		
	Bidrag til afviklings-/garantiformuen	52	15
	Omkostninger investeringsejendomme	21	373
	Optionspræmie vedr. salg DLR aktier	1.500	0
	I alt	1.573	388
NOTE 12	NEDSKRIVNINGER OG HENSÆTTELSER		
	Individuelle nedskrivninger		
	Akkumulerede nedskrivninger primo året	50.372	47.479
	Nedskrivninger og hensættelser i årets løb	37.062	17.456
	Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-3.522	-7.794
	Endelig tabt/afskrevet, tidligere nedskrevet	-14.885	-6.769
	Akkumulerede individuelle nedskrivninger ultimo året	69.027	50.372
	Gruppevise nedskrivninger		
	Akkumulerede nedskrivninger primo året	4.909	3.982
	Nedskrivninger i årets løb	-1.693	927
	Akkumulerede gruppevise nedskrivninger ultimo året	3.216	4.909
	Årets samlede tab og nedskrivninger		
	Samlede ændringer i nedskrivninger i årets løb	16.961	3.820
	Årets tab, tidligere nedskrevet	14.885	6.769
	Endelig tabt, ikke tidligere nedskrevet	6.712	4.017
	Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-246	-739
	Omkostninger og værdiregulering, aktiver i midlertidig besiddelse	29	4.183
	Rentekorrektion (renter af nedskrivningskontoen)	-1.783	-1.043
	Årets samlede tab og nedskrivninger	36.558	17.007
	Akkumuleret nedskrivningsprocent		
	I procent af udlån og garantier	2,9	2,3
	Årets tab og nedskrivninger i procent af udlån og garantier	1,5	0,7
	Rentenulstillede lån og lån med nedsat rente, som følge af låntagers økonomiske problemer	52.357	29.578
	I procent af udlån og garantier før nedskrivninger	2,1	1,2
	Yderligere oplysninger om udlån, der ikke er fuldt nedskrevne		
	Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for værdiforringelse, før nedskrivning	157.563	133.713
	Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for værdiforringelse, efter nedskrivning	88.536	83.341

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 13 SKAT		
Årets aktuelle skat	0	-4.418
Regulering af udskudt skat	4.670	690
Regulering udskudt skat tidligere år	-1.241	0
Regulering af skat 2016	13	-5
I alt	3.442	-3.733
Effektiv skatteprocent af årets resultat udgør	-15,4	-15,6
Regnskabsmæssigt resultat før skat	-22.400	23.961
Beregnet skat heraf ved en skatteprocent på 22	4.928	-5.271
Ændringer i udskudt skat, regulering tidligere år	-1.241	0
Permanente afvigelser	-258	0
Regulering af betalt skat 2016	13	1.538
Skat af årets resultat incl. reg. 2016	3.442	-3.733
Udskudte skatteaktiver		
Øvrige	1.297	2.631
Skattemæssige underskud til fremførsel	4.989	0
I alt udskudte skatteaktiver	6.286	2.631
Tilgodehavende skat/skyldig skat(2016)		
Beregnet skat af årets resultat	0	4.418
Betalt a'conto skat	-3.009	-4.018
Betalt udbytteskat	-2	-11
I alt	-3.011	389
NOTE 14 TILGODEHAVENDER HOS KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER		
Fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	53.126	498.586
Over 5 år	500	0
I alt	53.626	498.586
Fordelt efter art		
Tilgodehavender hos centralbanker	0	468.042
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	53.626	30.544
I alt	53.626	498.586

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 15 UDLÅN OG ANDRE TILGODEHAVENDER TIL AMORTISERET KOSTPRIS		
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	253.408	297.694
Til og med 3 måneder	73.063	61.354
Over 3 måneder til og med 1 år	111.724	99.385
Over 1 år til og med 5 år	454.810	438.362
Over 5 år	859.352	779.228
I alt	1.752.357	1.676.023
Restløbetid er beregnet ud fra forud fastlagte kriterier, der bl.a. medfører, at kassekreditter uden fast genforhandlingsdato opfattes som anfordringstilgodehavender.		
NOTE 16 UDLÅN OG GARANTIDEBITORER		
Fordelt på sektor og brancher		
Udlån + garanti debitorer i procent ultimo året		
1. Offentlige myndigheder	0,0	0,0
2. Erhverv		
2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	10,6	8,6
2.2 Industri og råstofindvinding	4,8	4,5
2.3 Energiforsyning	4,9	6,9
2.4 Bygge- og anlæg	2,0	1,9
2.5 Handel	1,2	1,1
2.6 Transport, hoteller og restauranter	0,4	0,4
2.7 Information og kommunikation	0,4	0,4
2.8 Finansiering og forsikring	1,3	0,9
2.9 Fast ejendom	11,1	10,2
2.10 Øvrige erhverv	6,5	7,3
2.10 Skoler og børnehaver	12,1	11,3
I alt erhverv	55,3	53,5
3. Private	44,7	46,5
1-3 I alt	100,0	100,0
NOTE 17 OBLIGATIONER TIL DAGSVÆRDI		
Realkredit- og skibskreditobligationer(niveau I)	1.040.483	737.630
Udenlandske obligationer(niveau I og III)	11.085	10.140
I alt	1.051.568	747.770
Heraf udløber i næste regnskabsår	121.280	51.329
Obligationerne er værdiansat til markedsværdi (børskurs 31.12.2017). Der er oprettet et depot, der er forberedt for pantsætning til Nationalbanken til sikkerhed for eventuelle lån. Dette depot indeholder obligationer for nom. t.kr. 149.792. Træk på Nationalbanken 31.12.2017 (clearings mellemværende note 26) dækkes af sikkerhedsstillelse og kontant indestående.		

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 18 OBLIGATIONER TIL AMORTISERET KOSTPRIS		
Skibskreditobligationer 2018	0	49.918
I alt	0	49.918
Dagsværdi, obligationerne er afhændet i årets løb	0	50.075
Renteindtægter fra beholdningen, indregnet i resultatopgørelsen	0	19
Kursreguleringer fra beholdningen, indregnet i resultatopgørelsen	150	82
I alt indregnet i resultatopgørelsen	150	101
NOTE 19 AKTIER OG ANDRE KAPITALANDELE		
Aktier(niveau I og II)	28.578	39.760
Andre kapitalandele (niveau II og III)	2.152	6.951
I alt	30.730	46.711
Specifikation af beholdningen		
Kreditinstitutter:		
DLR Kredit A/S	26.051	37.277
Folkesparekassen*	327	327
Triodosbank, Holland	423	412
GLS Gemeinschaftsbank, Tyskland*	39	39
Freie Gemeinschaftsbank, Schweiz*	26	28
Banca Etica, Italien	744	743
Cultura Sparebank, Norge*	980	1.059
Ekobanken, Sverige*	303	311
Sparinvest Holding SE A aktier	430	396
Danske sektorselskaber:		
VP A/S	11	11
Bankernes Kontantservice A/S	0	168
Bankernes Edb Central*	0	4.670
Let-P Holding A/S	115	106
Swipp Holding ApS	117	3
Bokis A/S	14	12
PRAS A/S	601	560
Strategiske samarbejdspartnere:		
Trion Geldberatungsgenossenschaft, Tyskland*	1	1
SEFEA - Società Europea Finanza Etica ed Alternativa, Italien*	257	297
Sustainability Finance Real Economies SICA	219	219
Shared Interest Society Ltd., England	17	18
Oikocredit, Holland	27	26
SIDI, Frankrig	28	28
I alt	30.730	46.711
* Andre kapitalandele er stjernemarkeret		

(1.000 KR.)	2017	2016
-------------	------	------

NOTE 20 KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

	Ejerandel %	Egenkapital EUR		
Plasticueros ApS	37,5	200.000		
Samlet anskaffelsespris primo			559	559
Til- afgang			0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo			559	559
Op- og nedskrivninger primo			89	51
Årets resultat			-8	38
Op- og nedskrivninger ultimo			81	89
Bogført værdi ultimo			640	648
Væsentlige vilkår: Mellemværende (lån i EUR) med selskabet er ydet på andelskassens normale vilkår. Selskabet har som aktivitet at eje et solcelleanlæg i Spanien. Anskaffelsen er sket m.h.p. at reducere Merkurs CO2 belastning.				
	Ejerandel %	Egenkapital EUR		
Söderhof Vindmølle I/S, Tyskland	25,0	1.009.522		
Samlet anskaffelsespris primo			3.525	3.525
Til- og afgang			0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo			3.525	3.525
Op- og nedskrivninger primo			-836	-580
Årets op- og nedskrivning			-346	-343
Årets resultat			-48	87
Op- og nedskrivninger ultimo			-1.230	-836
Bogført værdi ultimo			2.295	2.689
Væsentlige vilkår: Selskabet har som aktivitet at eje en vindmølle i Tyskland. Anskaffelsen er sket i.f.m. indfrielse af et nødlidende engagement.				

(1.000 KR.)		2017	2016
NOTE 21 KAPITALANDELE I TILKNYTTED E VIRKSOMHEDER			
	Ejerandel %	Egenkapital DKK	
Merkur Udviklingslån	6,6%	15.000.000	
Samlet anskaffelsespris primo			1.000
Til- og afgang			0
Samlet anskaffelsespris ultimo			1.000
Op- og nedskrivninger primo			70
Årets resultat			8
Op- og nedskrivninger ultimo			78
Bogført værdi ultimo			1.078
NOTE 22 GRUNDE OG BYGNINGER			
Investerings ejendomme			
Dagsværdi primo			3.800
Tilgang/afgang i årets løb			-3.800
Nedskrivning til dagsværdi			0
Dagsværdi ultimo			0
Domicilejendomme			
Omvurderet værdi ved seneste regnskabsårs afslutning			14.960
Nedskrivning i årets løb			-1.836
Tilgang i årets løb			266
Omvurderet værdi før afskrivninger			13.390
Afskrivninger primo			1.624
Årets afskrivninger			276
Afskrivninger ultimo			1.900
Omvurderet værdi ultimo			11.490
Ejendomsinteresser i alt			11.490
			17.136
Der medvirker ejendomsmægler ved vurdering af investerings- og domicilejendomme.			

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 23 ØVRIGE MATERIELLE AKTIVER		
Kostpris primo	14.541	11.533
Tilgang i årets løb	2.921	3.007
Den samlede kostpris, ultimo	17.462	14.540
Afskrivninger primo	11.392	9.911
Årets afskrivninger	2.290	1.481
Afskrivninger ultimo	13.682	11.392
Bogført værdi ultimo	3.780	3.148
NOTE 24 AKTIVER I MIDLERTIDIG BESIDDELSE		
Ejendomme overtaget ved afvikling af engagementer og som søges afhændet	0	4.400
NOTE 25 ANDRE AKTIVER		
Diverse tilgodehavender	9.526	8.169
Huslejedepositum samt depositum hos Edb central	47.530	38.286
Tilgodehavende renter	726	659
I alt	57.782	47.114
NOTE 26 GÆLD TIL KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER		
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	82.845	75.264
Over 5 år	694	11.172
I alt	83.539	86.436
Fordelt efter art		
Gæld til centralbanker	81.830	73.270
Gæld til kreditinstitutter	1.709	13.166
I alt	83.539	86.436

(1.000 KR.)		2017	2016
NOTE 27 INDLÅN OG ANDEN GÆLD			
Fordelt efter restløbetid			
På anfordring		2.605.223	2.216.038
Indlån med opsigelsesvarsel:			
Til og med 3 måneder		93.352	39.643
Over 3 måneder og til og med 1 år		31.463	81.464
Over 1 år og til og med 5 år		89.142	98.951
Over 5 år		246.629	239.900
I alt		3.065.809	2.675.996
Fordelt efter indlånstyper:			
På anfordring		2.478.598	2.125.805
Med opsigelsesvarsel		226.381	180.279
Tidsindskud		33.413	41.681
Særlige indlånformer		327.417	328.231
I alt		3.065.809	2.675.996
NOTE 28 HENSATTE FORPLIGTELSE			
Hensættelse til tab på garantier		1.472	1.416
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser		164	292
Hensættelse til andre forpligtelser		300	300
I alt		1.936	2.008
NOTE 29 EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD			
Supplerende kapital til amortiseret kostpris		40.987	41.604
I alt		40.987	41.604
Efterstillede kapitalindskud anvendt til opgørelse af kapitalgrundlag		37.780	41.733
Renter		2.326	2.223
Supplerende kapital			
Supplerende kapitalindskud, der udgør mere end 10% af det samlede kapitalindskud, kan specificeres således:			
Størrelse i t.kr.	Valuta	Rentesats*	Forfald
7.445	EUR	4,32	15.10.2020
7.445	EUR	5,00	30.04.2022
7.572	NOK	4,51	08.06.2025
15.000	DKK	6,75	24.06.2025
* rentesatsen på de nævnte kapitalindskud er variabel med fastrenteperioder af varierende længde - den oplyste rentesats er pr. 31.12.2017. Der findes ikke specielle betingelser f.s.v. angår hurtigere tilbagebetaling eller andre vilkår for ovenstående efterstillede kapitalindskud. Kapitalindskuddene er amortisable.			

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 30 EVENTUALFORPLIGTELSER		
Garantier		
Finansgarantier	215.783	305.554
Tabsgarantier for realkreditudlån	340.598	301.878
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	97.953	62.020
Øvrige garantier	21.528	15.917
I alt	675.862	685.369
Andre forpligtende aftaler		
Uudnyttet kredittilsagn	669.719	727.191
Merkur kan opsige kredittilsagnene uden varsel.		
Sikkerheder		
Af den samlede obligationsbeholdning er der pantsat obligationer med en værdi på: Til sikkerhed for clearing og trækingsret i Nationalbanken.	153.567	175.283
Kontraktlige forpligtelser		
Som medlem af BEC er Merkur forpligtet til at betaling af en udtrædelsesgodtgørelse. I lighed med de øvrige danske pengeinstitutter hæfter Merkur for tab hos Garantiformuen og Afviklingsformuen. Seneste opgørelse af Merkurs andel af sektorens indeståelse overfor Afviklingsformuen udgør 0,007%.		
Huslejeforpligtelser ift. opsigelsesvarsler på de lejede lejligheder	2.784	878
Retssager m.v.		
Merkur er som led i den almindelige drift fra tid til anden involveret i tvister m.v. Disse risici vurderes løbende af Merkurs ledelse og eventuelle hensættelser til tab foretages ud fra en vurdering af risikoen for tab.		

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 31 KAPITALKRAV		
Kapitalkrav i medfør af §124, stk. 2 i lov om finansiel virksomhed	170.258	158.975
Opgørelse af Kapitalgrundlag		
Egenkapital ultimo	315.942	316.948
Fradrag, udskudte aktiverede skatteaktiver	-4.989	0
Ansvarlig lånekapital med fradrag for løbetid under 3 år	37.780	41.733
Fradrag for kapitalandele i andre kreditinstitutter m.v.	-1.078	-10.559
Værdiregulering, iht krav om forsigtig værdiansættelse af aktiver	-1.095	0
Kapitalgrundlag ultimo	346.560	348.122
NOTE 32 KAPITALPROCENT (MINIMUMSKRAV 8 %)		
Kapitalsammensætning		
Egenkapital	315.942	316.948
Fradrag:		
Udskudte aktiverede skatteaktiver	-4.989	0
Andre fradrag	-1.078	-10.559
Værdiregulering, iht krav om forsigtig værdiansættelse af aktiver	-1.095	0
Egentlig Kernekapital	308.780	306.389
Supplerende kapital	37.780	41.733
Kapitalgrundlag	346.560	348.122
Risikoeksponering		
Kreditrisiko	1.692.599	1.684.142
Operationel risiko	277.718	211.338
Markedsrisiko	157.909	91.704
Samlet risikoeksponering	2.128.226	1.987.184
Kapitalprocent	16,3	17,5
Kernekapitalprocent	14,5	15,4

(1.000 KR.)

2017

2016

NOTE 33 FINANSIELLE RISICI OG POLITIKKER OG MÅL FOR STYRINGEN AF FINANSIELLE RISICI.**Risikostyring**

Merkur er eksponeret overfor forskellige typer af risici. Formålet med andelskassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder eller i de udlånsområder, hvor Merkur er aktiv. Merkur udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker andelskassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen og andre ledende medarbejdere.

Kreditrisiko

Et af de væsentligste risikoområde i andelskassen er kreditrisikoen, dvs. den risiko andelskassen påtager sig i forbindelse med udlånsvirksomhed. Andelskassens risikostyringspolitikker er tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og politikker, herunder stillelse af sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som andelskassen har forretninger med. Andelskassen følger løbende alle udlån og garantier. Andelskassen opdeler sine kunder i bonitetskategorier (kreditrating). En oversigt herover findes i ledelsesberetningen i kapitlet økonomi og organisation

Beskrivelse af sikkerhed

I henhold til Merkurs kreditpolitik søges udlånet afdækket af med sikkerhedsstillelse, hvilket som hovedregel sker ved pant i fast ejendom, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anparter, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Markedsrisici

Andelskassens markedsrisiko styres via fastsatte limits for en række af risikomål, hvor opgørelse og overvågning sker på daglig basis. Rapporteringen udarbejdes af andelskassens økonomiafdeling og direktionen modtager dagligt rapportering om eventuelle/identificerede risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udviklingen i markedsrisici på kvartalsbasis

Valutarisiko

Andelskassen fører konti udenlandsk valuta for enkelte kunder og i forbindelse med samarbejdet med Triodos Bank, GLS Gemeinschaftsbank, Cultura Sparebank og Ekobanken anvendes konti i henholdsvis EUR, NOK og SEK. Endelig føres enkelte kunde konti i andre hovedvalutaer. Andelskassens politik er til stadighed at have en neutral valutaposition. I praksis kan der opstå mindre positioner, der ikke indebærer nogen væsentlig risiko for andelskassen.

	2017	2016
Aktiver i fremmed valuta	-74.920	-45.356
Passiver i fremmed valuta	82.260	42.228
Ikke balanceførte poster i fremmed valuta	-297	-18
Nettopositioner	7.043	-3.146
Heraf lang position	-522	-3.146
Heraf kort position=Valutaindikator 1	7.565	0
Valutakursindikator 1 i procent af kernekapital efter fradrag	2,4	1,0

Renterisiko

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstillsynets vejledning. Renterisiko opstår primært ved placering af overskydende likviditet i variabelt og fastforrentede obligationer. Renterisikoen må i henhold til andelskassens politik udgøre 3% af kernekapitalen efter fradrag. Kernekapital efter fradrag er opgjort til 308.780. Renterisikoen må derfor max. udgøre t.kr. 9.263. Ultimo december er renterisikoen opgjort til t.kr. 196.

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 33 FINANSIELLE RISICI OG POLITIKKER OG MÅL FOR STYRINGEN AF FINANSIELLE RISICI (FORTSAT)		
Renterisikoen opgøres således:		
Værdipapirer	1.312	1.076
Fastforrentede ind- og udlån	-1.116	-1.668
I alt	196	-592
Renterisiko opdelt på valutaer med størst renterisiko		
Valuta:		
DKK	265	-379
EUR	-188	-213
NOK	14	0
SEK	105	0
I alt	196	-592
Renterisiko i procent af kapitalgrundlag:		
Værdipapirer	0,42	0,35
Fastforrentede ind- og udlån	-0,36	-0,54
Renterisiko i procent af kernekapital	0,06	-0,19

Renterisikoen er defineret som det tab andelskassen vil lide af andelskassens kernekapital, ved en stigning i den effektive rente på 1 procentpoint på de fastforrentede eksponeringer.

Aktierisiko

Andelskassen køber kun aktier i virksomheder og kreditinstitutter, med hvem der består et strategisk samarbejde eller i øvrigt har en samarbejdsrelation. Aktier købes derfor ikke med spekulation for øje. Andelskassens aktiebeholdning, består primært af unoterede aktier, hvorfor beholdningen i vid udstrækning er uafhængig af udviklingen på det generelle aktiemarked.

Likviditetsrisiko

Andelskassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvide beholdninger, ultralikvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det likvide beredskab fastlægges så det til enhver tid er stabilt og tilstrækkeligt. Merkurs likviditet ligger væsentligt over de lovgivningsmæssige minimumskrav og over det overdækningskrav på 50%, som fastsættes i Tilsynsdiagrammen. Den samlede likviditet udgør 1.586 mio.kr. pr. 31. december 2017.

Likviditetsdækningen udtrykkes i nøgletallet LCR (Liquidity Coverage Ratio) og angiver, hvor mange likvider med høj omsættelighed andelskassen råder over til at modstå et beregnet udtræk af likviditet over den kommende måned. LCR-brøken er derfor udtryk for, hvor mange højkvalitetsmidler der forefindes i forhold til det beregnede udtræk. Lovkravet er 100% når LCR er fuldt indfaset pr. 01.01.2018. Merkur har ultimo 2017 en LCR brøk på 448 % og har dermed en overdækning i forhold til det fuldt indfasede krav på 348%. Merkur har desuden obligationer for 130 mio kr. der ikke kan medtages i LCR som følge af lavere omsættelighed. Disse obligationer kan i en stresset likviditetssituation sælges eller omlægges og dermed forbedre LCR nøgletallet.

Operationel risiko

Der er udarbejdet skriftlige forretningsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner, ligesom nødplaner for IT skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Operationel risiko som følge af kriminalitet og ansvarspådragelse er forsikringsdækket.

Søjle III rapportering

Andelskassens såkaldte "Søjle III Rapport" (Risikooplysninger) i.h.t. CRD IV Direktiv kan findes på hjemmesiden www.merkur.dk/om-merkur/tal-og-rapporter/arsrapporter/

(1.000 KR.)	2017	2016
NOTE 34 TRANSAKTIONER MED NÆRTSTÅENDE PARTER I REGNSKABSÅRET		
Lån, rammer m.v. til ledelsen		
Direktion	340	300
Bestyrelsen	7.529	1.761
Sikkerhedsstillelser		
Direktion	0	0
Bestyrelsen	5.012	774
Væsentlige vilkår:		
Lån til direktion og bestyrelsesmedlemmer er ydet på andelskassens normale vilkår. Renten til disse udlån ligger i intervallet 3,25% - 13%. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er omfattet af de særlige medarbejdervilkår f.s.v. angår renter - som ligger i samme renteinterval som nævnt ovenfor. Bestyrelsen har ikke ejerandele på mere end 25% i selskaber, som har mellemværender med Merkur. I.h.t. Regnskabsbekendtgørelsens §120, stk. 4 er oplysninger om mellemværende med repræsentantskabet udeladt.		
NOTE 35 ANTAL ANSATTE, OMREGNET TIL HELTID		
Antal ansatte, omregnet til heltid	98,9	92,7

NOTE 36 HOVED- OG NØGLETAL

Hovedtal i mio. kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Resultatopgørelsen					
Netto rente- og gebyrindtægter	130,7	125,6	113,4	113,6	106,7
Kursreguleringer	-5,6	9,7	-1,5	-1,6	6,3
Udgifter til personale og administration	106,5	92,6	80,1	73,0	66,9
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	36,6	17,0	14,0	22,2	34,2
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-19,0	20,2	7,8	6,3	3,9
Balance					
Udlån	1.752,4	1.676,0	1.430,9	1.366,8	1.292,0
Indlån	3.065,8	2.676,0	2.300,4	2.172,8	2.032,0
Egenkapital	315,9	316,9	249,3	228,2	205,9
Aktiver i alt	3.536,4	3.146,2	2.688,0	2.547,2	2.414,5
Garantier	675,9	685,4	480,9	448,8	385,2
Andre oplysninger					
Antal kunder	29.888	28.464	26.278	23.742	22.997
Antal andelshavere	6.686	6.067	5.480	5.034	4.546
Nøgletal i %					
Kapitalprocent	16,3	17,5	16,6	15,8	14,4
Kernekapitalprocent	14,5	15,4	14,1	13,8	12,3
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	-7,1	8,5	3,6	3,9	1,9
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	-5,9	7,1	3,3	2,9	2,0
Indtjening pr. omkostningskrone	0,9	1,2	1,1	1,1	1,0
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer, nedskrivninger og bankpakker	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5
Afkastningsgrad	-0,5	0,6	0,3	0,2	0,2
Renterisiko (pct.)	0,1	0,2	1,6	0,1	1,3
Valutaposition (pct.)	2,4	1,0	1,7	1,6	1,0
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overdækning i pct. af lovkrav om likviditet	310,0	267,6	279,7	264,4	279,2
Liquidity Coverage Ratio (LCR) i pct.	448,0	364,0	-	-	-
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	59,5	64,6	64,4	65,1	66,3
Udlån i forhold til egenkapital	5,5	5,3	5,7	6,0	6,3
Årets udlånsvækst	4,6	17,1	4,7	5,9	11,6
Summen af store engagementer i pct. af kapitalgrundlaget	35,5	53,5	37,3	34,6	21,6
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	2,1	1,2	1,5	2,3	1,8
Årets nedskrivningsprocent.	1,5	0,7	0,7	1,3	1,8
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,9	2,3	2,6	2,6	3,0

Mennesker i Merkur

REPRÆSENTANTSKAB

Anke Stubsgaard, Hjortshøj
 Anne-Birgitte Olsen, Roskilde
 Annette Hartvig Larsen, Humlebæk
 Astrid Engberg, København
 Bernhard Franz Schmitz, Tappernøje
 Bodil Søgård, Steenstrup
 Carsten Ohm, København
 Dorte Bjerregaard Lerche, København
 Henrik Tølløse, Ringsted
 Jakob Brochmann Laursen, Hillerød
 Jean-Paul Clipet, København
 Jens-Erik Nielsen, Espergærde
 Jette Plougheld, Skagen
 Jørn Ussing Larsen, Hjørring
 Klaus Loehr-Petersen, Vejle
 Klaus Søgård, Odense
 Lene Diemer, Jyllinge
 Martin Manthorpe, Snekkersten
 Morten Gunge, Søborg
 Peer Jøker, Silkeborg
 Søren Egge Rasmussen, Hjortshøj
 Søren Rønhede, Vordingborg
 Torben Sønnichsen, Bagsværd
 Andreas Pindstrup Jørgensen, København
 Thomas Bagge Olesen, Roskilde

BESTYRELSE

Morten Gunge, Formand
 Henrik Tølløse, Næstformand
 Annette Hartvig Larsen
 Jakob Brochmann Laursen
 Klaus Loehr-Petersen
 Lene Diemer
 Carsten Juul (medarbejdervalgt)
 Henrik Kronel (medarbejdervalgt)
 Søren Sivesgaard (medarbejdervalgt)

DIREKTION

Lars Pehrson, Administrerende direktør
 Jan Klarbæk, Direktør (konstitueret)

MEDARBEJDERE

København

Claus Skytt, Afdelingsdirektør
 Corinna Fleury, Privatkundechef
 Anne Dam Korsgaard
 Bo Laage Kjeldsen
 Claus Skotte Dehn
 Irene Nielsen
 Jimmy Heldorf Madsen
 Kristoffer Korsak
 Lise Arnbo
 Lotte Skov
 Mathilde Breining Hassing
 Matthias Köppe
 Niklas Bentzen
 Ole Parbo
 Peter Asbjørn Andersen
 Peter Jessen
 Peter Nygaard
 René Stålkjær
 Rose Marie Hansen
 Stig Mårtensson
 Tina Sønderstrup

Aarhus

Peter Wissing, Afdelingsdirektør
 Anders Tække
 Carsten Juul
 Casper Lund Søgaard
 Jacob Beuchert Olesen
 Jacob Egholm Lorenzen
 Kate Marie Andersen
 Mette Winter Nielsen
 Ole Andersen
 Per Andersen
 Peter Bo Christensen

Aalborg

Søren Thomsen, Afdelingsdirektør
 Annette Lindholt
 Bettina Thomsen
 Kristian Møller Nielsen
 Søren Sivesgaard

Merkur Hverdag

Søren Thomsen, Afdelingsdirektør
 Anette Pedersen
 Annemette Nielsen
 Carina Sørensen
 Laila J. Jensen
 Lone Munk Vilsgaard
 Maja Rauff
 Thomas Østergaard

Servicecenter

Claus Kristiansen, Leder for Servicecenter
 Allan Høgsbro
 Devrim Ülgü
 Frederikke Møller Lundholm
 Henrik Weiss Jensen
 Jasper Westrup Hansen
 Jytte Lis Rasmussen
 Leif Svane
 Pernille Just
 Tina Leth

Pension & Investerings

Karsten Korreborg, Investerings- og pensionschef
 Anja Rosenkilde
 Christine Juul Stentoft
 Dennis Rosengren Andersen
 Henrik Kronel
 Jeannette Plough Nielsen
 Morten Dalhøj Johansen
 Silja Nyboe Andersen

Kredit

Jan Klarbæk, Direktør (konstitueret)
Marianne Marcussen
Tom Lorenzen
Ole Springborg

Ledelsessekretariat

Hanne Brodersen
Kirsten Arup
Søren D. K. Sørensen

Compliance

Karen Molin Holste, Compliance- og
hvidvaskansvarlig
Iryna Denaa

Kunder & Koncepter

Carsten Ringgaard, Direktør for Kunder
& Koncepter
Jesper Kromann

IT & Teknik

Dorte Skjødt Pedersen
Peter Berg Lauridsen
Torben Nielsen

HR

Mette Thyssen, HR-chef
Majken Brinch Sørensen

Kommunikation

Ann Hybertz Frandsen,
Kommunikationschef
Morten Plesner Mathiasen

Økonomi

Dorte Buus, Regnskabschef
Henrik Mortensen

Service & Produktion

Torben Høgaard Nielsen,
Leder for Service & Produktion
Annemette S. Rønnow
Irene Fischer Hjørne
Jette Ibsen
Jette Rosa
Lene Thomsen
Niils Nielsen
Suzanne Pedersen
Tina Thorlund
Trine Møller Monrad

KONTAKT

**Hovedsæde og
København afdeling**
Vesterbrogade 40, 1.
1620 København V

Aarhus afdeling
De Mezas Vej 1-3
8000 Aarhus C

**Aalborg afdeling,
Merkur Hverdag og
Fælles administration**
Bispengade 16, 1.
9000 Aalborg

GIV DINE PENGE MENING

Merkur Andelskasse driver bankvirksomhed ud fra den grundopfattelse, at verden er en sammenhængende helhed. Hvert menneske har en værdi i sig selv, har potentiale for i frihed at kunne udvikle sine evner og har mulighed for at tage ansvar for vores samfund og for vores fælles livsgrundlag.